

MEDDELELSER OM GRØNLAND

UDGIVNE AF

KOMMISSIONEN FOR VIDENSKABELIGE UNDERSØGELSER I GRØNLAND

Bd. 134 · Nr. 1

KOMMISSIONENS HISTORIE

1878—1943

AF

H. BISTRUP

MED ET ENGELSK RESUMÉ

KØBENHAVN

C. A. REITZELS FORLAG

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI A/S

1943

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord, herunder anvendte Kilder	5- 7
Indledning	9-10
Paabegyndelsen af systematiske, videnskabelige Undersøgelser i Grønland under Professor <i>Johnstrup's</i> Ledelse	11-13
Udnævnelsen af Professor <i>Johnstrup</i> til Leder af geologiske Undersøgelser i Grønland og Nedsættelsen af Kommissionen for Ledelsen af geologiske Un- dersøgelser i Grønland	13-15
Kommissionens Start	15-17
Kommissionen skifter Navn	17-18
En ny og større Kommission nedsættes.....	18-22
Aarene 1925-31	22
Kommissionens Formaal og Virksomhed	23-28
Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser udsendte af Professor <i>Johnstrup</i> og af Kommissionen.....	24-25
Meddelelser om Grønland.....	25-28
Redaktion	25-26
Udgivelse og Udsendelse m. m.	27-28
Kommissionernes Formænd og Medlemmer.....	28-29
1. Kommissionen for Ledelsen af geologiske Undersøgelser i Grønland. 11. Jan. 1878-20. Nov. 1879	28
2. Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland. 21. Nov. 1879-31. Marts 1931.....	29
a. Formænd	29
b. Medlemmer	29
c. Sekretærer	29
3. Indenrigsministeriets (senere Søfartsministeriets og Statsministeriets) Udvalg for videnskabelige Undersøgelser i Grønland, 11. Dec. 1925- 31. Marts 1931 og som direkte Fortsættelse af dette Udvalg fra 1. Apr. 1931, Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland ...	30-35
a. Formænd	30
b. Viceformænd	30
c. Medlemmer	30-31
d. Sekretærer	31
e. Underudvalg. Ordnet kronologisk efter Nedsættelsesaaret.....	31-35
1926. Nedsat d. 8. Marts:	
1. Tilrettelæggelse af Arbejdet, Fremsættelse af Forslag, Økonomi	31
2. Redaktionsudvalg (I). Ophævet d. 31. Marts 1931	31

	Side
3. Geodætiske og geologiske Undersøgelser i Forbindelse med ny Kortlægning af Grønland	31-32
4. Medicinske og antropologiske Undersøgelser i Grønland	32
5. Udførelse af Udvalgets Beslutninger	32
6. Drøftelse af Planer og Budget for Foretagelse af arkæologiske Undersøgelser i Grønland	32
1929. Nedsat d. 28. Jan.:	
7. Drøftelse af et fremsat Forslag til Fastlæggelse af almindelige Regler og Bestemmelser for Ekspeditioner m. v. til Grønland . .	32
1930. Nedsat d. 20. Dec.:	
8. Foretagelsen af videnskabelige Undersøgelser i Grønland. (Tre-Aars Ekspeditionens Kommitté)	33
1931. Nedsat d. 1. Apr.:	
9. Redaktionsudvalg (II)	33
10. Stednavneudvalget	33-34
1934. Nedsat d. 24. Marts.	
Underudvalg med den Opgave at gennemgaa Navnelister, der udfærdiges af Geodætisk Institut, og foretage Indstilling til Stednavneudvalget	34
1936. Nedsat d. 3. Febr.:	
11. Overvejelse af hvorvidt — og i hvilket Omfang — Tre-Aars Ekspeditionens Samlinger skulde stilles til Raadighed for Mineralogisk Museum	34
12. Udarbejdelse af et Forslag om Sammenslutning af det magnetiske Observatorium i Godhavn og den danske arktiske Station paa Disko	34-35
13. Udarbejdelse af et Monument for omkomne Grønlandsforskere	35
1938. Nedsat d. 23. Apr.:	
14. Besvarelse af et Andragende om en norsk-fransk Ekspedition til Nordøstgrønland	35
f. Møder afholdt i »Indenrigsministeriets Udvalg for« og i »Kommissionen for Ledelsen af« videnskabelige Undersøgelser i Grønland . .	35
Bogbindere, Bogtrykker samt Forlægger & Hovedkommissionær	36
Efterskrift	36-38
Bilag. 1-31	39-78
Engelsk Resumé	79-83
Index	84-91
Personnavne	84-86
Sagregister	87-91

FORORD

Til Udarbejdelsen af efterfølgende Beretning er følgende Kilder anvendt:

- 1) Forhandlingsprotokoller for *Kommissionen for Ledelsen af de geologiske* (senere *de geologiske og geografiske*) *Undersøgelser i Grønland* fra 1. Møde den 21. Jan. 1878–13. Juni 1889 og fra 11. Nov. 1897–31. Marts 1931. — Fra 1. April 1931 er Møder i *Redaktionen af Meddelelser om Grønland* (Redaktionsudvalget) optaget i Forhandlingsprotokollen i direkte Fortsættelse af Kommissionens Møder.

Det maa antages, at i Tidsrummet 1889–1894 (Professor *Johnstrup* døde 1894) har der ikke været afholdt Møder og Forhandlingsprotokollen derfor ikke været ført, men alle Beslutninger taget ved cirkulerende Skrivelser, hvad ogsaa delvis fremgaar af Paategninger paa ind- og udgaaende Skrivelser.

Fra 1894–97 var Kommandør *Wandel* alene, den 15. Febr. 1897 indtræder Kommandør *G. Holm* og Dr. phil. h. c. *K. J. V. Steenstrup* som Medlemmer af Kommissionen, som derefter atter samles.

Komm. Arkiv.

- 2) Indkomne Skrivelser fra 1. Apr. 1876 ff. *Komm. Arkiv.*
- 3) Udgaaede Skrivelser, af hvilke der findes nogle spredte Skrivelser fra 1876–86, især til *Indenrigsministeriet* og *K. J. V. Steenstrup*. Mellem 1886–90 findes ingen udgaaende Skrivelser, men derefter registreret fra 14. Sept. 1890 ff. *Komm. Arkiv.*
- 4) Professor *Johnstrup*'s Foredrag i *Geografisk Selskab*'s 4. Møde 1878/79. Særtr. af *Geogr. Tidsskr.* Bd. III, S. 93–100, 1879. *Mineralog. Mus.*
- 5) Professor *Johnstrup*'s: Allerærbødigst Andragende angaaende danske geologiske Undersøgelser fra Begyndelsen af Finansaaret 1876/77. Bil. til *Rigsdagstid.* 1875/76. *Mineralog. Mus.*
- 6) Admiral *C. F. Wandel*'s: »Scientific Investigations in Greenland«, *Greenland I*, S. 37–136, særlig Afsnittet: The Commission for the

Direction of Geological and Geographical Investigations in Greenland«, S. 111-136. *Marinens Bibl.*

- 7) *Johnstrup's Arkiv*: Grønland, Mp. XI og XII, hvorfra er afskrevet forskellige Breve og Optegnelser og hvorfra jeg har dannet mig et almindeligt Indtryk af saavel Professor *Johnstrup's* som hans Forgænger, Professor *Forchhammer's* Forbindelse med Grønland. *Danmarks geol. Undersøg.*¹⁾.
- 8) I *Rigsarkivet* er efter *Ind. M. 1. Dep. Grl. 424* afskrevet nogle Skrivelser angaaende Fordelingen af *Nordenskiöld's* Meteoriter, »Meteorit-sagen«, der er anvendt som Bilag i Beretningen.
- 9) Endelig er *Grønlands Styrelses* Arkiv blevet stillet til Raadighed angaaende Nedsættelsen af *Indenrigsministeriets Udvalg for videnskabelige Undersøgelser i Grønland* og af *Kommissionen for Ledelsen af videnskabelige Undersøgelser i Grønland* med de dertil knyttede Dagsordener for de efterfølgende Møder indtil Dato.

Paa Grundlag af de foranførte Kilder har jeg udarbejdet Beretningen og uddraget, hvad jeg har anset for nødvendigt til Dokumentation af den historiske Fremstilling.

I det første Udkast forsøgte jeg at indarbejde de forskellige Aktstykker i selve Beretningen, men da det faldt tungt og gik ud over den historiske Fremstillings Klarhed, har jeg i Stedet for medtaget de forskellige Aktstykker som Bilag og henvist til dem i Teksten.

Det maa antages af Betydning for senere historiske Undersøgelser at have disse Dokumenter samlede paa eet Sted og uforkortede, saa at man ikke atter behøver at søge til Arkiverne.

Det maa være mig tilladt først og fremmest at takke Museumsinspektør, Docent *J. P. J. Ravn* ved *Mineralogisk Museum* for den Haandsrækning, der blev ydet mig ved Begyndelsen af Arbejdet med denne Beretning, dernæst en Tak til Direktør *H. Ødum* og Geologerne ved *Danmarks geologiske Undersøgelse*, til Rigsarkivar *A. Linvald* og Arkivarerne ved *Rigsarkivet* og til Direktøren for *Grønlands Styrelse*, *K. Oldendow* for den Beredvillighed, hvormed de forskellige Arkiver blev stillet til Raadighed og den gode Hjælp, der er ydet til at finde, hvad jeg søgte.

Fuldmægtig i Grønlands Styrelse, cand. jur. *C. F. B. Simony* har ydet mig en væsentlig Hjælp ved Udarbejdelsen af Oversigten over Formænd og Medlemmer af *Indenrigsministeriets* (senere Søfartsmini-

¹⁾ Hele Prof. *Johnstrup's* Arkiv er i Sommeren 1943 overført til *Mineralogisk Museum*.

steriets, Statsministeriets) *Udvalg for videnskabelige Undersøgelser i Grønland* og af *Kommissionen for Ledelsen af videnskabelige Undersøgelser i Grønland* samt af Medlemmerne til de hertil knyttede *Underudvalg*, et Arbejde der ikke har været saa helt let at faa rede paa. Jeg bringer cand. jur. *Simony* min bedste Tak.

Dr. phil. *Victor Madsen*, tidligere Direktør for *Danmarks geologiske Undersøgelse*, og Direktør for *Grønlands Styrelse*, *K. Oldendow* har vist mig den Velvilje at gennemse mit Manuskript. Jeg bringer D'Herrers min ærbødigste og hjærteligste Tak for den Beredvillighed, hvormed Anmodningen om Gennemlæsning og Kritik af Manuskriptet er imødekommet.

Ogsaa alle de, der ad telefonisk Vej er blevet ulejliget, og som alle med største Elskværdighed har besvaret mine Spørgsmaal, skylder jeg min bedste Tak. I denne Forbindelse vil jeg især nævne Professor *A. Rosenkrantz* og Mag. scient. *R. Bøgvad*.

Sidst, men ikke mindst, vil jeg udtrykke min ærbødigste Tak til *Redaktionsudvalget*, som gennem sin Formand, Hans Ekscellence Viceadmiral *G. Amdrup*, indtil d. 31. Marts 1931 Formand for *Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland*, stillede mig den Opgave, der i det efterfølgende er søgt løst paa bedste Maade.

København 1943.

H. Bistrup.

INDLEDNING

Det kan fastslaaes som en Kendsgerning, at Paabegyndelsen af systematiske, videnskabelige Undersøgelser i Grønland i 1876 direkte var foranlediget af Professor mineralogi ved Københavns Universitet, *Frederik Johnstrup*, ligeledes Nedsættelsen, 2 Aar senere, af *Kommissionen for Ledelsen af de geologiske Undersøgelser i Grønland*.

Det er imidlertid ogsaa givet, at man, da Professor *Johnstrup* i 1866 afløste Professor *J. G. Forchhammer*, efter Forholdene havde et ganske betydeligt Kendskab til Naturforholdene i Grønland, et Kendskab, der gennem de islandske Sagaer havde sit Udspring saa langt tilbage som i *Erik den Røde's* Undersøgelser 982–85.

Efter Nordboernes Uddøen, giver ved Siden af udenlandske Ekspeditioner ogsaa *danske* fornyet Kendskab til Grønland — i det 15. Aarhundrede (*Pinning* og *Pothorst*) og i det 17. Aarhundrede (*Christian IV's* og *David Danell's* Ekspeditioner).

Med *Hans Egede's* Ankomst til Grønland 1721 træder imidlertid Undersøgelserne og dermed vor Viden om dette Land ind i et nyt og fastere Spor.

Hans Egede og hans Sønner *Poul* og *Niels* skabte det Grundlag, som enhver Naturforsker, enhver Videnskabsmand maa falde tilbage paa, naar det gælder Grønland, særlig Vestkysten.

Men deres grundlæggende Arbejder førtes videre ikke blot af *Hans Egede's* direkte Efterfølgere, Missionærerne, men ogsaa af Funktionærerne i Handelsens (senere Styrelsens) Tjeneste, blandt hvilke særlig skal nævnes Missionær *Otto Fabricius* og Inspektør *H. Rink*, paa mange Maader støttet af selve den grønlandske Befolkning.

Det kan uden Overdrivelse siges, at saa godt som alle Funktionærer og Missionærer og adskillige af Landets egne Beboere har deltaget i Iagttagelser, Indsamlinger og Undersøgelser i Grønland, saaledes at man paa Grundlag af det Materiale, der ad denne Vej skaffedes tilveje i Forbindelse med *danske* Videnskabsmænds Resultater havde et saa betydeligt Kendskab til Naturforholdene, geografiske, geologiske og naturhistoriske, i Grønland, at man tør sige, at det ikke havde været helt

uden Grund, om Tanken om en systematisk, videnskabelig Undersøgelse var blevet til Virkelighed paa et tidligere Tidspunkt. — Man tænke saaledes paa de mange videnskabelige Undersøgelser, som *H. Rink* foretog paa arkæologiske, botaniske, geologiske, glaciologiske o. m. a. Omraader, og som han fremlagde i sine Afhandlinger ved Midten af det forrige Aarhundrede.

Hverken Professor *Johnstrup's* Foredrag i *Geografisk Selskab* 1879 eller hans efterladte Grønlandspapirer i *Danmarks geologiske Undersøgelser's* Arkiv¹⁾ giver noget Fingerpeg om, at Professoren har haft Tanker om at faa iværksat systematiske, videnskabelige Undersøgelser i Grønland — før, saa at sige, Tilfældet tvang ham til at tage Spørgsmaalet op.

Ej heller har jeg i *Johnstrup's* Arkiv fundet Hentydninger til, at hans Forgænger i Embedet, Professor *Forchhammer* har tænkt derpaa, skønt det er øjensynligt gennem den Brevveksling der i Tidsrummet 1847—63 har fundet Sted angaaende geologisk-mineralogiske Forhold i Grønland, at Professor *Forchhammer* har haft Interesse derfor uden dog nogensinde at have offentliggjort nogen Afhandling om grønlandske Forhold²⁾. Se *Bil. 1—5*.

Alt var rede, og Begivenhederne viste, at Tiden var inde til at tage Opgaven op.

Der er derfor Grund til at spørge: Hvad var det, der gav Professor *Johnstrup* Impulsen til at faa Regeringen til at paabegyndende systematiske, videnskabelige Undersøgelser i Grønland, til at ansætte en Ledelse af disse Undersøgelser og til endelig at nedsætte en *Kommission til Ledelsen af de geologiske* (senere *de geologiske og geografiske* og endnu senere *videnskabelige*) *Undersøgelser i Grønland?*

Dette Spørgsmaal vil blive besvaret i de følgende Afsnit.

---

¹⁾ Nu i *Mineralogisk Museum*.

²⁾ Meddelt Forfatteren i et Brev fra Dr. phil. *Victor Madsen*.

Paabegyndelsen af systematiske, videnskabelige Undersøgelser i Grønland under Professor Johnstrup's Ledelse.

I Aaret 1870 skete det, at den svenske Naturforsker Professor *A. E. Nordenskiöld* ved *Uivfaq* paa Disko mellem Godhavn og Disko Fjord fandt, hvad han mente var »Meteorjærn«.

Dette Fund gav Anledning til en hel Sag — »Meteoritsagen«, hvis hele Udvikling er at finde i *Johnstrup's* Arkiv, Mp. XII i *Danmarks geologiske Undersøgelse's* Arkiv¹).

Her fandt jeg ogsaa Professor *Johnstrup's* Optegnelser vedrørende Sagen i Tiden fra d. 3. Nov. 1870, da *Nordenskiöld* var i København, til d. 4. Maj 1871, da to svenske Skibe afrejste fra København til Grønland for at afhente disse »Meteoriter«. *Bil. 6.*

Denne Sag belyses her kun gennem Professor *Johnstrup's* ovennævnte Optegnelser og følgende Skrivelser fra *Rigsarkivet*:

20.4.1871. Skrivelse fra *Udenrigsministeriet* til *Indenrigsministeriet*. *Bil. 7.*

25.4.1871. Svar fra *Indenrigsministeriet*. *Bil. 8.*

2.5.1871. Skrivelse fra *Udenrigsministeren* til *Indenrigsministeren*. *Bil. 9.*

Efter min Mening giver ovennævnte Optegnelser og Skrivelserne mellem de to Ministerier Forstaaelsen af, hvorfra Professor *Johnstrup* fik sin første Impuls til at foretage sig noget energisk for fra dansk Side at systematisere de videnskabelige Undersøgelser i Grønland. — Professoren nævner det intet Sted, men det er ikke helt udelukket, at ogsaa Resultaterne fra *Den 2. tyske Nordpolsekspedition til Østgrønland 1869-70 under Ledelse af Karl Koldewey* har haft sin inciterende Indflydelse.

I det hele taget har man af Professor *Johnstrup's* Foredrag i *Geogr. Selsk.* 1879 det Indtryk, at de videnskabelige Undersøgelser, der i Aarenes Løb var foretaget af *udenlandske* Ekspeditioner og, maa man antage, i særlig Grad *Nordenskiöld's* 1870, som han personligt kom i saa nær Berøring med, har haft stor Betydning for hans Fremfærd.

En Antydning heraf faar man i følgende Udtalelse af ham i det i Kildefortegnelsen, Pkt. 4 nævnte Foredrag (*Geogr. Tidsskr.* Bd. III.

¹) Nu i *Mineralogisk Museum*.

S. 93–100, 1879, Pag. 2 midt paa Siden): »Da Danmark betragter Vestkysten af Grønland fra Kolonien Upernivik til Kap Farvel som en Del af den danske Stat . . . synes det at maatte være en Æressag for os ikke at forholde sig passiv i denne Retning og ikke at lade det afhænge af Tilfældet, om fremmede Naturforskere ville undersøge et til den danske Krone hørende Land . . .«

Man vil af ovennævnte Optegnelser (Bil. 6) kunne se, at Professor *Johnstrup* tog energisk fat, og, hvad der sikkert ikke har været uden Betydning, at mange højtstaaende og indflydelsesrige Personer i og udenfor Regeringen blev draget med ind i Sagen og, maa man tro, ikke alene har faaet Interesse for selve Sagen, men ogsaa for Grønland i Almindelighed.

Resultatet blev i alt Fald, at Museumsassistent *Knud Johannes Vogelius Steenstrup* i Aaret 1871 blev sendt til Grønland sammen med den svenske Ekspedition, der skulde afhente »Meteoriterne«.

Som det senere vil ses, fik denne Sendelse stor direkte Indflydelse for Paabegyndelsen af de systematiske videnskabelige Undersøgelser i Grønland.

Med Hensyn til Bestemmelsen af »Meteoriterne« Oprindelse, siger Professor *Johnstrup* i sit Foredrag i *Geogr. Selsk. (Geogr. Tidsskr. Bd. III, Pag. 2., 2. Sp.)*, at *Steenstrup*: ». . . saa sig i Stand til at yde et ikke uvæsentlig Bidrag til Løsningen af et meget omtvistet videnskabeligt Spørgsmaal, nemlig om dette Jærn har en kosmisk eller en tellurisk Oprindelse . . .«

Steenstrup afgjorde paa Stedet dets telluriske Oprindelse, en Afgørelse, der senere ad kemisk Vej blev bekræftet af *J. Lorenzen*. Saa vidt jeg har forstaaet, har *A. E. Nordenskiöld* aldrig villet indrømme, at Oprindelsen ikke var kosmisk. — *Steenstrup* benyttede Lejligheden til at foretage mineralogiske Undersøgelser ved Vajgattets Kyster.

Aaret efter, altsaa 1872, blev *Steenstrup* atter af Regeringen sendt til Nordgrønland, hvor han som Aaret før foretog Undersøgelser af Kulformationerne og andre geologiske Undersøgelser paa Vaigattets Kyststrækninger ligesom han optog Kort derover.

I Aaret 1874 foretog Professor *Johnstrup* sammen med *Steenstrup* en mineralogisk Undersøgelsesrejse til *Ivigut* og *Kangerdluarssuk* ved Julianehaab paa Foranledning af *Kryolith-, Mine- og Handelsselskabet*, se Skrivelse fra *Julius Thomsen* og *Isberg* til *Indenrigsministeriet* af 30.2.1888. *Bil. 10.*

Nu da Professor *Johnstrup* selv havde været i Grønland, var Tiden kommen til at handle, og den 25. August 1875 indsender Professoren et Andragende til Regeringen om Paabegyndelsen af systematiske, videnskabelige Undersøgelser i Grønland. *Bil. 11.*

Dette »Allerærbødigst Andragende« er Bilag til *Rigsdagstidende* 1875/76. — Det skal bemærkes, at et kortere Uddrag paa engelsk er at finde i *Greenland* I, Pag. 111–112. I *Bil. 11* er medtaget alt, hvad der anses nødvendigt til Andragenets Begrundelse og kun udeladt, hvad i strengeste Forstand ikke vedrører Grønland.

Det vil imidlertid være paa sin Plads paa dette Sted at anføre, hvad Professor *Johnstrup* i sit Foredrag i *Geogr. Selsk.* 1879, Kildefort. 4 (*Geogr. Tidsskr.* Bd. III, Pag. 2, Sp. 2) siger om *Steenstrup*, som saavel af Professoren selv som senere af *Kommissionen* blev sendt paa adskillige Undersøgelsesrejser til Grønland, og som i en lang Række Aar var Medlem af *Kommissionen*:

»Den store Interesse for de grønlandske Undersøgelser, som *Steenstrup* har lagt for Dagen, det nøje Kendskab, han har til de derværende geologiske Forhold, og den Redebondhed, hvormed han underkaster sig alle de med slige Rejser forbundne Savn, *havde en ikke uvæsentlig Del i det i 1875 til Regeringen indgivne Forslag* (fremhævet her) om, at der maatte blive foretaget *fleraarige, planmæssigt ledede, geologiske Undersøgelser i Grønland, hvortil han syntes at være særlig skikket*«.

**Udnævnelsen af Professor Johnstrup til Leder af
geologiske Undersøgelser i Grønland**
og
**Nedsættelsen af Kommissionen for Ledelsen af
geologiske Undersøgelser i Grønland.**

I sit Foredrag i *Geogr. Selskab* 1879, Kildefort. 4, der naturligt har været Hovedkilden til denne Beretning, undgaar Professor *Johnstrup* omhyggeligt at omtale, at det er ham, der fik sat igennem, at *Steenstrup* blev sendt til Nordgrønland 1871 og 1872 og at han selv var i Grønland 1874.

Ejheller nævner Professoren, at »det i 1875 til Regeringen indgivne Forslag . . .« var indsendt af ham og at Svaret derpaa blev, at han udnævntes til *Leder af geologiske Undersøgelser i Grønland* (fra 1876), lige saa lidt som han omtaler, at det var ham, der udsendte de to Ekspeditioner i 1876 og 1877.

Kort forinden Professoren i sit ovennævnte Foredrag skal omtale Ekspeditionen i 1878, nævner han *i en Fodnote*, at »Fra den 11te Januar 1878 bestaar en Kommission . . .« uden at omtale, hvorledes den blev til eller hvem der foranledigede et Andragende indsendt d. 31. December 1877 til *Indenrigsministeriet. Bil. 12.*

Paa dette Andragende modtog Professor *Johnstrup* følgende Svar, der findes i *Komm. Arkiv*:

Indenrigsministeriet

Kjøbenhavn den 11te Januar 1878.

I Anledning af det fra Hr. Professoren derom modtagne Andragende af 31te f. M. har Ministeriet under Dags Dato anmodet Direktør for Marineministeriet, Kommandør *Ravn* og Direktør for den kongelige grønlandske Handel, Justitsraad, Dr. phil. *Rink* om at sammentræde med Hr. Professoren for i Forening med Dem at overtage Ledelsen af de *geologiske* Undersøgelser i *Grønland*, hvortil de fornødne Midler kunne ventes bevilgede paa den kongelige grønlandske Handels Budget i de nærmest følgende Aar.

Hvilket herved tjenstligst meddeles Dem til behagelig Efterretning.

E. Skeel.

/Schou.

Kommissionen for Ledelsen af de geologiske Undersøgelser i Grønland var dermed nedsat, udnævnt den 11. Januar 1878. Det første Møde blev afholdt den 21. Januar s. A.

Inden der fortsættes vil det være paa sin Plads at give en Oversigt over de udnævnte Kommissionsmedlemmers Data og dermed deres Berettigelse til at indtræde i Kommissionen.

Valget af Professor *Frederik Johnstrup*, *Professor mineralogiæ ved Københavns Universitet* til Medlem af Kommissionen og dens Formand fremgaar umiddelbart af det foregaaende.

Kommandør *Niels Frederik Ravn* deltog i Korvetten »Galathea« Jordomsejling 1845–47, var fra 1853–56 næstkommanderende ved *Søkortarkivet* og 1868 *Medlem af Kommissionen for Gradmaaling*. Allerede tidligere havde Kommandøren beskæftiget sig med arktiske Forhold og udgav saaledes 1860: »Udsigt over de Reiser, som ere foretagne for at finde Nordvestpassagen«.

Paa det Tidspunkt, Kommandøren blev valgt ind i Kommissionen, var han *Medlem af Folketinget*, og endnu medens han var i Kommissionen udnævnt til *Marineminister* og *Viceadmiral*.

Direktør for den grønlandske Handel, Justitsraad, Dr. phil. *Heinrich Johannes Rink* deltog ligeledes i »Galathea« Togt — som *Naturforsker*. I 1848–51 foretog han for offentlig Regning en Rejse til Nord-Grønland for at anstille *geologisk-mineralogiske* Undersøgelser og optoges 1851 i *Videnskabernes Selskab* samt blev *Medlem af den nedsatte Grønlandskommission*.

1852 udsendtes *Rink* af Regeringen for at danne sig en Mening om *Privates Adgang til Grønland* og om *Monopolhandelen*, og fra 1853–1868

var han Embedsmand i den kongelige grønlandske Handels Tjeneste, først som *Kolonibestyrelser* og senere som *Inspektor*.

1871 udnævntes *Rink* til Direktør for *Den kongelige grønlandske Handel* og forblev i denne Stilling til 1882, men fortsatte som Medlem af Kommissionen til sin Død 1893, skønt han 1883 var flyttet til Kristiania.

Admiral *Wandel* skriver i sin Nekrolog over Direktør *Rink* (*Medd. o. Grl.* Bd. 16), hvoraf ovenstaaende er et Uddrag: ». . . næppe har noget Menneske siden *Egederne's* Tid større Krav paa Grønlændernes Taknemmelighed end han . . .«, men det skal tilføjes, at han som Videnskabsmand har ydet et overordentligt stort Arbejde i Grønland, man kan maaske endda sige, at han i sin Embedsmandstid har foretaget systematiske, videnskabelige Undersøgelser af Grønlands Naturforhold, Ethnologi, Folklore og Sprog.

Direktør *K. Oldendow* skriver i »Træk af Grønlands politiske Historie«, *DET GRØ. SELSK. SKR.* X, Pag. 67, sidste Stykke: »I Grønland er Navnet *Rink* æret, afholdt og agtet, straalende kendt af enhver fra Kap Farvel til Kap York, Grønlændervennen, Organisatoren, Videnskabsmanden, stor i alt, kun lille i Selvished . . .«

Paa Hundredeaarsdagen for *H. Rink's* Fødsel rejstes der ham midt i Kolonien Godthaab et monumentalt Mindesmærke.

Kommissionens Start.

Kommissionen for Ledelsen af de geologiske Undersøgelser i Grønland var altsaa nu en Kendsgerning og det personlige Ansvars Byrde løftet fra Professor *Johnstrup's* Skuldre over paa den samlede Kommissions Medlemmers.

Det første Møde afholdtes som allerede nævnt den 21. Januar 1878 og ser i al sin Nøgternhed saaledes ud — efter Forhandlingsprotokollen:

Iste Møde

den 21de Januar 1878.

Det vedtoges at tilstille *Steenstrup* et Brev, dat. 23de Januar, med Anmodning om

- 1) at indsende en kortfattet Meddelelse om Resultaterne fra 1877;
- 2) et Overslag til en Rejse til Østkysten;
- 3) hvorvidt villig til at fortsætte Isundersøgelser og de geologiske Forskninger;
- 4) Overslag over en mindre Recognoscering ved en anden.

Fr. Johnstrup.

N. F. Ravn.

H. Rink.

Saa kort denne Dagsorden end er, saa siger den efter min Mening følgende:

a. Den understreger paa en paafaldende og særlig Maade *Steenstrup's* Betydning for de fremtidige videnskabelige Undersøgelser i Grønland. — Ikke alene nævnes han i den første Linie, men alle Dagsordenens 4 Punkter gælder ham. — Det omtalte Brev. *Bil. 13.*

b. En Undersøgelsesrejse til Østkysten tages op til Overvejelse og foregriber saaledes, om ikke officielt, *Carl Andræ's* Forslag i Landstinget 1879¹⁾ og *C. F. Wandel's* og *C. O. E. Normann's* Betænkninger i 1879 og 1880. (*Medd. o. Grl.* Bd. 6, 1 & 2.)

Assistent *Steenstrup's* Svar haves desværre ikke, men foranlediget af dette, sender Kommissionen ham en ny Skrivelse. *Bil. 14.*

Heller ikke paa denne Skrivelse findes noget Svar fra *Steenstrup*, men Kommissionen tilstiller ham kort efter atter (19.2.) en *Skrivelse. Bil. 15.*

Under 23.2. har *Steenstrup* sendt et Brev til Kommissionen, med Beklagelse over, at han ingen Medhjælper kunde faa med. — Dette Brev haves heller ikke, men Kommissionen sender ham d. 26.2. et Svar. *Se nærmere Bil. 16.*

De anførte Skrivelser mellem Kommissionen og Musæumsassistent *Steenstrup* er omtalte og medtagne som Bilag, dels for, efter min Mening, at paavise, hvor stor Betydning *Steenstrup* havde for Kommissionen ved Begyndelsen af dens Virksomhed, dels ogsaa for at paapege de Begyndelsesvanskeligheder, der nødvendigvis maatte melde sig.

For at afslutte dette Afsnit om Kommissionens Start og for at vise, i hvilken Form de forskellige Ekspeditioner og Rejsende, der udsendtes af Kommissionen, modtog Instruktion om Formaålet med deres Undersøgelser og hvad de ellers havde at rette sig efter, hidsættes som *Bil. 17* den *Instruktion*, som Kommissionen udarbejdede for *Steenstrup's Undersøgelsesrejse til Grønland 1878-79, den første Kommissionen udarbejdede.*

Alle senere Ekspeditioner og Rejsende, udsendte af Kommissionen, modtog en saadan Instruks, naturligvis forskellig efter Formaal og Lokalitet. — Disse er forøvrigt angivet i de forskellige Rejseberetninger.

Steenstrup's Instruks tilsendtes ham med følgende Følgeskrivelse:

»Idet vi hermed fremsende en Instruction for Dem paa Deres forestaaende Rejse til Grønland, undlade vi ikke tillige at vedlægge en Afskrift af den, Premierlieutenant [J. A. D.] *Jensen* givne Instruction, for at give Dem Lejlighed til at erfare, hvorledes vi havde tænkt os, at de af Dem i Sydgrønland paabegyndte Undersøgelser skulle fortsættes for iaar.«

13. Marts 1878.

N. F. Ravn.

H. Rink.

Fr. Johnstrup.

¹⁾ Se *G. Holm*: Hvem tog Initiativet til Østgrønlands Undersøgelser. *Det grønland. Selsk. Aarsskr.* 1940, Pag. 37—39.

I Foraaret 1878 afrejste saa *K. J. V. Steenstrup* (uden Medhjælper) til *Umanaq*, hvor han overvintrede to Vintre; *J. A. D. Jensen*, *E. T. Groth* og *A. N. Kornerup* berejste i Løbet af Sommeren s. A. *Godthaabs* Distrikt til *Tiningartoq* i Frederikshaabs Distrikt og foretog fra *Frederikshaab Isblink* den første af Kommissionen udsendte *Indlandsisfærd*.

Kommissionen skifter Navn.

Kommissionen havde vel nu begyndt sin Virksomhed, men endnu ikke faaet den endelige Betegnelse eller det Navn, der dækkede over de Opgaver, den foresatte sig at løse.

Den 15. November 1879 indsendes derfor følgende Skrivelse til *Indenrigsministeriet*. (*Komm. Arkiv*, kun i Afskrift):

»Da de paa offentlig Bekostning i Aarene 1876–79 foretagne videnskabelige Undersøgelser i Grønland baade have geologiske og geografiske Formaal, har undertegnede Kommission for Ledelsen af disse Undersøgelser anseet det for ønskeligt, at de i Fremtiden betegnes som *geologiske og geografiske* istedetfor som hidtil *geologiske*. Der tilsigtes derved ingensomhelst Forandring i de hidtil foretagne Undersøgelser, men kun en fyldigere Betegnelse af Formaalet for samme. Kommissionen har dog ikke anset det for rigtigt at foretage denne formelle Forandring uden først at have indhentet det høje Ministeriums Samtykke til, at Betegnelsen anvendes i Meddelelser om de grønlandske Undersøgelser, hvoraf første Hefte om meget kort Tid vil blive tilstillet Ministeriet og Rigsdagen.«

Herpaa modtog Kommissionen følgende Svar:

21. November 1879.

I Anledning af Kommissionens behagelige Skrivelse af 15. d. M. undlader man ikke at meddele, at der ikke fra Ministeriets Side vides Noget at erindre imod, at de af Kommissionen ledede videnskabelige Undersøgelser i Grønland fremtidig og navnlig ogsaa i Meddelelser derom, som agtes offentliggjorte, betegnes som geologiske og geografiske.

P. M. V.
(Ulæseligt)

/Schou.

Til
Kommissionen for Ledelsen af de geologiske Undersøgelser i Grønland.

Forøvrigt varede det et Aar (til 20. Nov. 1880) inden Kommissionen selv anvender denne Betegnelse paa sine Skrivelser.

Under Betegnelsen:

Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland

fortsatte denne Kommission sit virksomme i Ind- og Udland højst anerkendte Arbejde, paabegyndt i 1876 af Professor *Johnstrup*, fortsat af Kommissionen, hvis skiftende Medlemmer fremgaar af Oversigten over disse, se Side 29, indtil den d. 31. Marts 1931 ophævedes og afløstes af en ny Kommission med samme Formaal og Virksomhed, men med et betydeligt større Antal Medlemmer.

En ny og større Kommission nedsættes.

Allerede i Aaret 1920 var der begyndt at vise sig Vanskeligheder for Kommissionen, saaledes som det fremgaar af

Mødet i Kommissionen d. 12. Juni 1920.

»Formanden fremkom med Forslag om at oprette fast lønnede Stillinger under Kommissionen for at muliggøre en mere systematisk Undersøgelse af Landet i geologisk og geografisk Henseende, end det hidtil havde været muligt. Sagen drøftedes nærmere, og der var Stemning for at søge oprettet 2 Stillinger i Lighed med dem under Danmarks geologiske Undersøgelse, enten som Assistent, Afdelingsgeolog eller Statsgeolog. Der drøftedes forskellige personlige Muligheder . . .«

Det i dette Møde behandlede Spørgsmaal førte i Løbet af nogle Aar, som det vil fremgaa af det efterfølgende, til en betydelig Forandring i Kommissionens Sammensætning om ikke i dens Virksomhed, men der skulde dog gaa fem Aar, inden noget afgørende skete.

Resultatet af Forhandlingerne i ovennævnte Møde blev, at Kommissionen under 7. Juli 1920 indsendte et Andragende til *Indenrigsministeriet* om Oprettelse af to fastlønnede Stillinger som henholdsvis *Afdelingsgeolog* og *Afdelingsgeograf* med en nærmere Begrundelse af dette Andragende. *Bil. 18.*

Som Svar paa dette Andragende modtog Kommissionen under 19. Nov. 1920 en Skrivelse fra *Indenrigsministeriet*, der havde ladet Kommissionens Skrivelse gaa videre til *Nationalmuseet*. Af dettes Erklæring skal her blot citeres:

». . . skulde vi meget betone Nødvendigheden af, at Nationalmuseet, som den Institution, under hvilke disse Opgaver henhører [Arkæologi og Etnografi], gennem Repræsentation i Kommissionen for Ledelsen af geol. og geogr. Undersøgelser i Grønland eller paa

anden Maade faar Indflydelse paa Sagen i Lighed med, hvad Tilfældet er for Geologiens og Geografiens Vedkommende . . .«

Indenrigsministeriets Skrivelse, se *Bil. 19*.

Denne Erklæring fra Nationalmuseet behandlede i et *Møde i Kommissionen* d. 27. Nov. — Der citeres efter Forhandlingsprotokollen:

»Styrelsen for Kolonierne i Grønland havde i Anledning af Kommissionens Ansøgning om to faste Stillinger sendt denne til Erklæring til Nationalmuseet, som dertil havde svaret, at det mente, at Kommissionen burde forøges med et arkæologisk og etnografisk Medlem, naar der skulde ansættes en Mand, der som væsentligt Hverv skulde have at foretage saadanne Undersøgelser. Det vedtoges at svare, at Kommissionen ikke mente at kunne forøge sig i den Anledning, da Konsekvensen deraf vilde blive, at den ogsaa maatte optage Medlemmer af flere tilgrænsende Videnskaber, men at den selvfølgelig i alle Tilfælde vilde paakalde Nationalmuseets Sagkundskab, naar det drejede sig om Sager henhørende under dettes Omraade.«

Skrivelsen til *Indenrigsministeriet* afsendtes d. 30. Nov. 1920. *Bil. 20*.

Sagen stilles derefter foreløbig i Bero og dukker først op i 1923, hvor der paa et *Møde i Kommissionen* d. 11. Maj behandles følgende:

»I Anledning af en Skrivelse fra . . ., hvori han udtaler Ønsket om, at der kunde skaffes ham en Stilling, naar han kommer hjem, vedtoges det at indsende en ny Ansøgning om de to Pladser som henholdsvis Afdelingsgeolog og Afdelingsgeograf under Kommissionen.«

Ansøgningen til *Indenrigsministeriet* indsendes d. 25. Maj 1923. *Bil. 21*.

Noget direkte Svar paa denne Ansøgning synes Kommissionen ikke at have faaet, men at Spørgsmaalet om en Udvidelse af Kommissionens Virksomhed stadig er levende, fremgaar af *Kommissionens Møde* d. 22. April 1924:

»Kommandør *Amdrup* forelagde Planer om, at Kommissionen skulde udvide sin Virksomhed ganske væsentlig, navnlig ved at kortlægge Grønland paa generalstabsmæssig Maade i Forbindelse med videnskabelige Undersøgelser i Grønland.«

Et vigtigt *Møde i Kommissionen* fandt Sted d. 22. Maj 1924, i hvilket Mag. *Lauge Koch* deltog. — Forhandlingsprotokollen citeres:

»*Lauge Koch* forelagde en udførlig Motivering til, at Kommissionen skulde søge Annuet forhøjet til 100.000 Kr., ligesom han ogsaa

frem sagde sin Mening om, hvorledes Hovedtrækkene i Arbejdet de første Aar skulde være. Angaaende dette Indlæg henvises til en skriftlig Indberetning, som Hr. Koch lovede at indsende. Medens Hr. Koch's Plan væsentlig gik ud paa, at Basaltomraadet først skulde undersøges færdigt, hævdede Kommandør *Amdrup*, at der først burde skaffes et Trekantnet for hele Vestgrønland, og at der i Forbindelse med dette specielt burde arbejdes paa at fremskaffe en ordentlig Søopmaaling. Det vedtoges, at Formanden skulde forhandle med Generalstaben og Marineministeriet om eventuelt Samarbejde, hvorefter Kommissionen saa skulde udarbejde en Ansøgning.«

Mag. *Lauge Koch's* Indlæg er i *Styrelsens* Arkiv betegnet som »Fortroligt« og vil derfor ikke blive citeret eller medfølge som Bilag. Dette er heller ikke nødvendigt, idet den under Mødet d. 22. Maj omtalte Ansøgning for en væsentlig Del blev udarbejdet over hans Indlæg.

I forskellige Møder i Kommissionen diskuteredes Ansøgningens Formulering. Den 1. Juli 1924 anføres i Forhandlingsprotokollen:

»Den endelige Formulering af Ansøgningen om Forhøjelse af Statstilskudet vedtoges; det vedtoges at tilstille Mag. *Lauge Koch* et Eksemplar af Ansøgningen til Benyttelse som Grundlag for Aflevering af 2 Anbefalingsskrivelser fra *J. C. Christensen* til Ministrene *Stauning* og *Hauge*«. *Bil. 22 & 23.*

Den 5. Juli 1924 indsendes Ansøgningen til *Indenrigsministeriet*. *Bil. 24.*

Efter ca. halvandet Aars Forløb kom Svaret paa denne Ansøgning, idet *Indenrigsministeriet* under 28. Nov. 1925 udsendte Indbydelse til *Kommissionen*, en Række Videnskabsmænd og grønlandskyndige til et Møde i *Indenrigsministeriet*. *Bil. 25.*

Indbudte til Mødet var:

Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland:

Viceadmiral *C. F. Wandel*, Formand.

Kontreadmiral *G. C. Amdrup*.

Professor i Mineralogi *O. B. Bøggild*.

Kommandør *G. F. Holm*.

Docent i Geologi *P. J. Harder*.

Professor i Zoologi *Ad. S. Jensen*.

Direktør for Meteorologisk Institut *D. B. la Cour*.

Professor i Fysik *Martin Knudsen*.

Professor, Dr. phil. A. S. A. KROGH.

Dr. phil. Direktør for Danmarks geologiske Undersøgelse *Victor Madsen*.

Professor, Direktør for Geodætisk Institut *N. E. Nørlund*.

Dr. phil. Arkæolog *P. Nørlund*.

Professor i Botanik *C. E. H. Ostenfeld*.

Docent, Etnograf og Etnolog, grønlandsk Kultur og Sprog *C. W. Thalbitzer*.

Museumsinspektør ved Nationalmuseet *Th. Thomsen*.

Professor i Geografi *M. Vahl*.

Mødet i Indenrigsministeriet blev afholdt d. 11. Dec. 1925. Samtlige indbudte havde givet Møde og desuden:

Indenrigsminister *C. N. Hauge*.

Departementchef *C. F. A. H. Graae* som Repræsentant for Undervisningsministeriet og

Direktør for Grønlands Styrelse *J. Daugaard-Jensen*.

Sekretær i Justitsministeriet og i Grønlands Styrelse *J. Berthelsen* fungerede som Sekretær ved Mødet.

Resultatet af dette Møde blev Nedsættelsen af et Udvalg, der efter Forslag af *Indenrigsministeriet*, benævntes:

Indenrigsministeriets Udvalg for videnskabelige Undersøgelser i Grønland med:

Indenrigsministeren (senere Søfartsministeren, Statsministeren) som født Formand og

Direktøren for Grønlands Styrelse som født Viceformand, samt de ovenfor nævnte indbudte som Medlemmer.

Henset til, at de to første Møder, henholdsvis d. 11. Dec. 1925 og 8. Marts 1926, som Fortsættelse af hinanden maa betragtes som grundlæggende for dette Udvalgs Nedsættelse og Virksomhed, er Dagsordenen for disse to Møder medtaget som *Bil. 26 & 28*, ligesom ogsaa *Indenrigsministerens* Velkomsttale ved 1. Møde, *Bil. 27*.

Paa det 2. Møde, d. 8. Marts 1926 deltog efter Indbydelse:

Professor, Dr. med., Antropolog *F. C. C. Hansen*, og

Dr. med., Direktør for Statens Serumsinstitut *Thorvald Madsen*.

De optoges som Medlemmer af Udvalget.

Paa dette 2. Møde nedsattes:

Underudvalg for at tilrettelægge Arbejdet og lægge en økonomisk Plan, samt fremkomme med fornødne Forslag til Udvalget:

Direktør *J. Daugaard-Jensen*, Formand.

Departementschef *C. F. A. H. Graae*.

Professor *N. E. Nørlund*.

Direktør *Victor Madsen*.

Docent *P. Harder* og
 Professor *O. B. Bøggild*

samt et *Redaktionsudvalg*:

Viceadmiral *C. F. Wandel*, Formand.

Kommandør *G. F. Holm*.

Docent *C. W. Thalbitzer*.

Senere nedsættes andre Underudvalg ligesom flere Medlemmer indvalgte eller udgik af Udvalget, hvilket vil fremgaa af den samlede Oversigt over Udvalgets og Underudvalgenes Medlemmer i de forløbne Aar, se *Side 30-35*.

Aarene 1925-31.

Med Nedsættelsen af *Indenrigsministeriets Udvalg* ophævedes imidlertid ikke *Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland*.

Denne fortsatte sin Virksomhed med Udgivelsen af *Meddelelser om Grønland* med Resultaterne fra de Ekspeditioner, Undersøgelser m. m., der var udsendt af *Kommissionen* eller hvad der iøvrigt var antaget som Afhandlinger til Optagelse i Værket.

Viceadmiral *Wandel* døde som Formand d. 21. Apr. 1930, hvorefter Kontreadmiral *Amdrup* overtog Formandskabet og afviklede Resten af det foreliggende Arbejde.

Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland ophævedes d. 31. Marts 1931.

Den 1. April 1931 forandrede *Indenrigsministeriets Udvalg*, der paa det Tidspunkt var *Statsministeriets Udvalg*, sit Navn til: *Kommissionen for Ledelsen af videnskabelige Undersøgelser i Grønland* uden iøvrigt at forandre Formaal, Medlemmer eller Virksomhed.

Samme Dag udnævntes et nyt *Redaktionsudvalg*, valgt af og mellem den nye Kommissions Medlemmer. Det kom til at bestaa af Medlemmerne af den gamle Kommission, nemlig:

Viceadmiral *G. C. Amdrup*, Formand.

Professor *O. B. Bøggild*.

Professor *C. W. Thalbitzer* og

Professor *M. Vahl*.

Dette *Redaktionsudvalg* er: *Redaktionen af Meddelelser om Grønland*.

Det af *Indenrigsministeriets Udvalg* d. 8. Marts 1926 nedsatte *Redaktionsudvalg* (I) fik i Virkeligheden aldrig nogen Betydning, fordi Resultaterne fra de af Udvalget udsendte Ekspeditioner ikke forelaa før det nye *Redaktionsudvalg* (II) blev nedsat, og desuden var Medlemmerne af de to *Redaktionsudvalg* i Virkeligheden de samme.

Kommissionens Formaal og Virksomhed.

Som man vil se af Professor *Johnstrup's* Andragende af 25. August 1875, omtaler han ikke blot de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland, men ogsaa: »... Udgivelsen af Undersøgelseernes Resultater.«

Flere Aar senere giver Viceadmiral *Wandel* som Formand for Kommissionen paa en Forespørgsel om denne Kommissions Opgaver følgende korte Svar: »... at udsende Ekspeditioner og give Meddelelse om disses Resultater.«

Foruden disse to Hovedopgaver kom der imidlertid i Aarenes Løb mange andre til, fordi Kommissionen gennem Forarbejderne til og Tilrettelæggelsen af de mange Ekspeditioner og Undersøgelser, den udsendte til Grønland, erhvervede sig et stort Kendskab til Forholdene i dette Land.

Man henvendte sig, baade fra Ind- og Udlandet, til Kommissionen om Raad og Vejledning, naar det drejede sig om videnskabelige Undersøgelser i Grønland.

De til at begynde med beskedne »Hæfter« af *Medd. om Grl.* udviklede sig til bindstærke Værker.

Ingen Ekspedition har, siden Ledelsen af de systematiske Undersøgelser i Grønland blev nedsat, været sendt herhjemme fra til Grønland eller andre arktiske Egne, uden at Kommissionen paa den ene eller anden Maade gjorde sin Indflydelse gældende, og alle har faaet optaget Afhandlinger over Resultater fra disse Ekspeditioner i *Meddelelser om Grønland*.

Dette gælder ogsaa en Del udenlandske Ekspeditioner, hvis Ledere loyalt henvendte sig til den *danske Regering*, som lod Sagen gaa videre gennem *Grønlands Styrelse* til Kommissionen.

Det varede ikke længe, inden *Meddelelser om Grønland* vandt Anerkendelse og Interesse i vide Kredse saavel i Ind- som Udlandet.

Allerede fra Begyndelsen udsendtes *Meddelelser om Grønland* til bekendte Ekspeditionsledere, betydende Personligheder og videnskabelige Institutioner overalt i Verden, og dette foranledigede, at Kommissionen ret hurtigt kom i *Bytteforbindelse* med mange udenlandske, videnskabelige Institutioner. Da Antallet af de paa denne Maade erhvervede udenlandske Værker i Øjeblikket drejer sig om over 100 løbende Værker, nævnes det paa dette Sted som en ikke uvæsentlig Del af Kommissionens Sideopgaver. — De saaledes tilsendte Værker fordeles nu af Redaktionsudvalget, der faar dem tilsendt, til videnskabelige Biblioteker og Institutioner her i Landet.

Det skal ligeledes anføres, at Kommissionen i Aarenes Løb samlede sig, dels en *Instrumentssamling*, der ovbevaredes paa *Søkortarkivet*, men

forøvrigt maatte siges at være forældet¹⁾, dels en Del arktisk *Udrustningsmateriel*.

Dette Materiel stammede i overvejende Grad fra *Den østgrønlandske Ekspedition 1891–92*, *Carlsbergfondets Ekspedition til Østgrønland 1898–1902* og *Danmark-Ekspeditionen til Grønlands Nordøstkyst 1906–1908* og har været benyttet paa senere Ekspeditioner. Udrustningsmateriellet blev imidlertid opslidt og, hvad der var tilbage stillet til Raadighed for *Danmarks geologiske Undersøgelse*.

Endelig anskaffede Kommissionen i Aaret 1909 Motorbaaden »Rink« til Anvendelse ved *Søopmaaling* i grønlandske Farvande. Den blev solgt til *Kobbermineselskabet* i 1913 og en ny: »Rink II« anskaffet i 1915, men solgt til *Grønlands Styrelse* 1925.

Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser

udsendte af Professor *Johnstrup* og af Kommissionen.

Som allerede nævnt i Afsnittet om Udnævnelsen af Professor *Johnstrup* til Leder af geologiske Undersøgelser i Grønland, udsendte han en Ekspedition baade i 1876 og 1877.

Men med *Kommissionens Nedsættelse* 1878 paabegyndtes først ret Udsendelsen af det meget store Antal Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser, der direkte udsendtes af Kommissionen²⁾.

En Oversigt over disse Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser fremgaar af *Oversigt over Meddelelser om Grønland 1876–1926* og, ført til Dato, af den i Efteraaret 1941 udgivne *Oversigt over Meddelelser om Grønland, afsluttet Marts 1941*.

Den sidste Oversigt omfatter, foruden de af Professor *Johnstrup* og Kommissionen udsendte Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser tillige de Ekspeditioner m. m., danske og udenlandske, hvis Resultater er optaget som Afhandlinger i *Medd. o. Grl.*

Foruden de Ekspeditioner, som Kommissionen udsendte, udsendtes ogsaa andre af særlige Komiteer, men bekostet af Regeringen sammen med private Institutioner, Industriselskaber, Privatmænd m. fl.

Blandt de Institutioner, der i Aarenes Løb i særlig Grad har støttet de af *Kommissionen* udsendte Ekspeditioner og Undersøgelser maa særligt nævnes *Carlsbergfondet*, som dels ydede direkte Støtte til Ekspeditionsudrustninger, dels bekostede Udgivelsen af Resultaterne i *Meddelelser om Grønland*.

Det skal imidlertid nævnes, at selvom Kommissionen ikke selv udsendte de store Ekspeditioner som f. Eks. *Danmark-Ekspeditionen*,

¹⁾ Nu fordelt til forskellige Institutioner.

²⁾ I Aarene 1878–1939 har Kommissionen udsendt 90 større og mindre Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser foruden de 2, udsendt af Professor *Johnstrup* i 1876 & 77.

Thule-Ekspeditionerne og *Jubilæumsekspeditionen*, tog een eller flere af Kommissionens Medlemmer aktiv Del som Medlemmer af de Komiteer, der stod bag de nævnte Ekspeditioner.

Meddelelser om Grønland.

REDAKTION.

Udsendelsen af Meddelelser om de Resultater, der er opnaaet gennem de udsendte Ekspeditioner til og Undersøgelser i Grønland var og er stadig en af Kommissionens Hovedopgaver.

I *Meddelelser om Grønland* optages imidlertid ogsaa Afhandlinger fra Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser, der ikke direkte er udsendt af *Kommissionen*. Der optages ikke blot Afhandlinger fra danske Ekspeditioner, udsendt af andre end Kommissionen og Afhandlinger bygget over Jagttagelser og Undersøgelser foretaget af *Funktionærer i Styrelsens Tjeneste* og *Missionærer* eller Afhandlinger udarbejdet paa Grundlag af Indsamlinger af *Grønlændere*, men ogsaa Resultater fra *udenlandske* Ekspeditioner¹).

Ved Siden af disse Ekspeditionsberetninger og Ekspeditionsresultater vil man i Værket finde et betydeligt Antal *Oversigts-* eller *Samleværker*, udarbejdet paa Kendskabet til Forholdene i Grønland, dels gennem de udsendte Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser og dels gennem Samlingerne paa danske og udenlandske Museer og i det hele taget paa Grundlag af alt, hvad man veed om Grønlands og andre arktiske Landes Naturforhold paa det Tidspunkt, Samleværket udgives.

Det skal tilføjes, at de omtalte Samlinger ikke blot skyldes de særligt udsendte Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser, men i høj Grad ogsaa de *danske i Grønland* og Landets egne Beboere, *Grønlænderne*.

Den første Afhandling, der blev udgivet straks efter Kommissionens Nedsættelse, men udarbejdet før denne, var *Giesecke's mineralogiske Rejse i Grønland*, bearbejdet af *F. Johnstrup* med et *Tillæg om grønlandske Stednavnes Retskrivning og Etymologi* af *H. Rink*. Denne Afhandling, der udkom som Særtryk i 1878, indgaar imidlertid ikke som Bind i *Meddelelser om Grønland*. — En 2. fuldstændig Udgave er udgivet som Bd. 35 af *Medd. o. Grl.*

I Aaret 1879 udkom det første »Hæfte« (Bind), i 2. Opl. 1890. Dets Indhold er (efter 2. Opl.) følgende:

1. Indberetning til Indenrigsministeriet om Undersøgelserne i 1876–78. *Fr. Johnstrup, N. F. Ravn og H. Rink.*

¹) I Følge den Side 24 nævnte »Oversigt« af 1941, er der optaget Afhandlinger fra over 200 danske og udenlandske Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser samt fra Enkeltpersoners Jagttagelser, Indsamlinger og Undersøgelser indtil Aaret 1939.

2. Premierlieutenant *J. A. D. Jensen's* Indberetning om den af ham ledede Ekspedition i 1878. [Till., se 6].
3. *Kornerup, A.*: Geologiske Iagttagelser fra Vestkysten af Grønland. (62°15'–64°15' N. Br.).
4. *Lange, J.*: Bemærkninger om de af Cand. *Kornerup* i 1878 samlede Planter paa Vestkysten af Grønland. *Kornerup, A.*: Om det organiske Liv paa en af Nunatakkerne.
5. *Jensen, J. A. D.*: Astronomiske og meteorologiske Observationer, tagne paa Rejsen i Sydgrønland 1878. *Hoffmeyer, N.*: (Om Vejrforholdene i Vestgrønland og over det nordlige Atlanterhav fra 25.–30. Juli 1878).
6. *Jensen, J. A. D.*: Tillæg til andet Afsnit. 1890.
7. *Johnstrup, F.*: Résumé des Communications sur le Groenland.
8 Tvl. og 3 Kort.

Som det vil ses allerede af 1. Bd. (Hæfte), indeholder det ikke alene Beretning om Resultater fra Ekspeditionen i 1878, skrevet af Deltagere i denne (J. A. D. Jensen og A. Kornerup), men ogsaa af andre (J. Lange, N. Hoffmeyer og F. Johnstrup).

Dette kan tages i Almindelighed som Forbillede for *Meddelelser om Grønland*, idet det ikke udelukkende er Ekspeditionsdeltagere, der har faaet Afhandlinger optaget, men ogsaa andre. Der stilles imidlertid den Fordring for Optagelse, at det indsendte er *videnskabelige* Afhandlinger om grønlandske Forhold eller om andre arktiske Egne og som har Betydning for de videnskabelige Undersøgelser i Grønland.

Angaaende almindelige *Fortegnelser* og *Oversigter* over de i *Meddelelser i Grønland* optagne Afhandlinger henvises til de i Aarenes Løb udsendte Fortegnelser, hvoraf den sidste er:

Fortegnelse over Meddelelser om Grønland. Afsluttet i Marts 1938, med Tillæg 1–9. Tillæg 9 er udsendt i Foraaret 1943. Disse Tillæg udarbejdes med hver Udsendelse, som Regel 2 Gange om Aaret. Med Aars Mellemrum samarbejdes disse Tillæg med selve Fortegnelsen til en ny.

Oversigt over Meddelelser om Grønland (1876–1899) udarbejdedes første Gang af *Th. Kornerup* i Aaret 1900, i Anledning af Udstillingen i Paris. En ny Udgave (1876–1912) udgaves 1912 og en tredie (1876–1926) i 1926, alle af *Th. Kornerup*.

En ny *Oversigt over Meddelelser om Grønland, afsluttet i Marts 1941*, udarbejdet af *H. Bistrup*, er udgivet i Efteraaret 1941. Denne Oversigt vil paa samme Maade som Fortegnelsen blive holdt til Dato gennem Tillæg, som udarbejdes fra Tid til anden for ved Lejlighed at samarbejdes til en ny Oversigt.

UDGIVELSE OG UDSENDELSE M. M.

Angaaende *Udgivelsen* af de enkelte Bind, forholdt det sig, før 1. April 1931, saaledes, at disse først blev udgivet (og udsendt), naar alle de til hvert enkelt Bind hørende Afhandlinger var trykt — bortset fra de Særtryk, som Forfatterne fik af deres Afhandlinger. Der kunde saaledes gaa op til en halv Snes Aar, efter at første Afhandling var indleveret, indtil hele Bindet udkom. Der fulgte desuden den Ulempe med, at man, for at anskaffe sig en enkel særlig Afhandling, maatte købe hele Bindet.

I Begyndelsen af 1931 fremkom imidlertid nogle yngre Videnskabsmænd med et Forslag om, at hver Afhandling skulde være et sluttet Hele for sig — egen Omslagstitel, egen Paginering og særlig Pris — men hørende sammen med andre til et Bind. — Dette havde den umiskendelige Fordel, at de enkelte Afhandlinger kunde udgives (og udsendes) efterhaanden som de blev trykt uden at vente paa de andre, samt at den enkelte Afhandling kunde købes, uden at hele Bindet skulde anskaffes. — Naar alle de til et Bind hørende Afhandlinger er trykt, udsendes Omslagsbind med Indholdsfortegnelse for hele Bindet.

Forslaget vedtoges af Kommissionen og fra og med Bd. 78, samt for alle Bind før dette, udgivet efter 1931, indførtes denne Udgivelsesmaade. Samtidig forandredes de hidtil anvendte Romertal paa Bindene til arabiske Tal.

Som Regel er det saaledes, at alle til en Ekspedition hørende Afhandlinger er samlet i Bind med fortløbende Numre, f. Eks. *Carlsbergfondets Ekspedition til Østgrønland 1898–1900*, Bd. 27–30, men ind mellem disse og Oversigtsværker i 1, 2 eller 3 Bd., er indskudt Samlebind omhandlende Emner fra forskellige Ekspeditioner eller Supplement til tidligere Ekspeditionsresultater eller Afhandlinger, der ikke direkte knytter sig til nogen Ekspedition, som f. Eks. Bind 118 & 119.

Samtidig med Indførelsen af den ny Udgivelsesmaade udsendte Kommissionen *Spørgeskrivelse* til alle, der fik tilsendt *Meddelelser om Grønland*, hvorvidt de i Fremtiden ønskede *alt*, hvad der udgaves af Værket, tilsendt eller kun Afhandlinger om særlige Emner. — De allerfleste valgte at faa *alt* tilsendt.

Naar en Afhandling var færdig fra Trykkeri og Bogbinder sendtes den til *Udsendelse*, før 1. April 1931 fra *Søkortarkivet*, efter den Tid fra *Marinens Bibliotek*.

Hvor *Oplaget* af *Medd. o. Grl.* og de dertil hørende *Clichéer* fra først af har været opmagasineret, har jeg ikke kunnet faa oplyst. Men det synes, at Oplaget fra 1893 har været opmagasineret paa *Mineralogisk Museums* Loft, indtil det i 1939 med *Marineministeriets* Tilladelse blev flyttet til *Marinens Bibliotek* under Tilsyn af dettes Bibliotekar, Kom-

mandørkaptajn *H. Bistrup*, Sekretær ved Redaktionsudvalget og af Underbibliotekaren, Løjtnant *Chr. Bendix Thostrup*.

Clichéerne har sandsynligvis ogsaa været opmagasineret samme Sted som Oplaget fra 1893, hvor den stadig befinder sig under Professor *O. B. Bøggild's* Tilsyn.

Kommissionens Formænd og Medlemmer.

Som omtalt (Side 13) udnævnte *Indenrigsministeriet* i Aaret 1876 Professor *F. Johnstrup* til:

Leder af geologiske Undersøgelser i Grønland.

Paa Foranledning af Professor *Johnstrup* nedsatte derefter *Indenrigsministeriet* d. 11. Jan. 1878:

1. *Kommissionen for Ledelsen af de geologiske Undersøgelser i Grønland*, der, paa Foranledning af Professor *Johnstrup* af *Indenrigsministeriet* forandredes til:
2. *Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.*

Den 11. Dec. 1925 nedsatte *Indenrigsministeriet*:

3. *Indenrigsministeriets* (senere Søfartsministeriets, Statsministeriets) *Udvalg for videnskabelige Undersøgelser i Grønland*,

der fra 1. Apr. 1931 forandredes til og direkte fortsatte under Betegnelsen: *Kommissionen for Ledelsen af videnskabelige Undersøgelser i Grønland.*

Samtidig ophævedes den under Pkt. 2 nævnte Kommission.

I det efterfølgende gives en Fortegnelse over de Mænd, der har været Formænd og Medlemmer i de forskellige Kommissioner og i de Underudvalg, der har været nedsat under den sidstnævnte Kommission samt en Oversigt over, hvornaar Møder i denne har været afholdt.

1. **Kommissionen for Ledelsen af de geologiske Undersøgelser i Grønland.**
11. Jan. 1878–20. Nov. 1879.

Johnstrup, F. Professor mineralogiæ. Formand.

Ravn, N. F. Kommandør, senere Marineminister og Viceadmiral.

Rink, H. J. Dr. phil. Direktør i Grønlandske Handel.

2. Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.

21. Nov. 1879–31. Marts 1931.

	Indtraadt	Udtraadt
a. FORMEND.		
<i>Johnstrup, F.</i> Professor	21. Nov. 1879	†31. Dec. 1894
<i>Wandel, C. F.</i> Komm., senere Viceadmiral. — Alene Sammen med en Kommission	1. Jan. 1894 15. Febr. 1897	15. Febr. 1897 †21. Febr. 1930
<i>Amdrup, G.</i> Viceadmiral	21. Febr. 1930	31. Marts 1931
b. MEDLEMMER.		
<i>Amdrup, G.</i> Kaptajn, senere Viceadmiral. Formand se ovenfor	20. Juni 1913	31. Marts 1931
<i>Bøggild, O. B.</i> Professor i Mineralogi	20. Juni 1913	31. Marts 1931
<i>Holm, G.</i> Kaptajn, senere Kommandør. Dr. phil. h. c.	15. Febr. 1897	23. Febr. 1931
<i>Ravn, N. F.</i> Kommandør, senere Marineminister og Viceadmiral	21. Nov. 1879	1890
<i>Rink, H. J.</i> Dr. phil. Direktør for Grønlandske Handel	21. Nov. 1879	†15. Dec. 1893
<i>Steensby, H. P.</i> Dr. phil. Professor i Geografi	20. Juni 1913	†9. Okt. 1920
<i>Steenstrup, K. J. V.</i> Dr. phil. h. c.	15. Febr. 1897	†6. Maj 1913
<i>Thalbitzer, W.</i> Professor i grønlandsk Sprog og Kultur	27. Jan. 1931	31. Marts 1931
<i>Vahl, M.</i> Dr. phil. Professor i Geografi	14. Okt. 1921	31. Marts 1931
<i>Wandel, C. F.</i> Kommandør, senere Viceadmiral. For- mand se ovenfor	1890	†21. Febr. 1930
c. SEKRETÆRER.		
<i>Andersen, V. E. O.</i> Intendant ved Søkortarkivet ...	1897 ¹⁾	†1902
<i>Sørensen, S. C. A.</i> Intendant og Regnskabsfører ved Søkortarkivet	1902	31. Marts 1931

Som det fremgaar af ovenstaaende, Pkt. b, udtraadte Viceadmiral *N. F. Ravn* i Løbet af 1890 og erstattedes af Kommandør *C. F. Wandel*.

I 1893 afgik Direktør *H. J. Rink* ved Døden, uden at nogen anden kom i Stedet, og da Professor *F. Johnstrup* døde i 1894, fortsatte Kommandør *Wandel* alene.

Den 4. Nov. 1896 indsendte denne en Skrivelse til *Indenrigsministeriet* med Anmodning om en Rekonstruktion af Kommissionen og foreslog Kaptajn i Flaaden *G. Holm* og Dr. phil. h. c. *K. J. V. Steenstrup* til at indtræde som Medlemmer af Kommissionen. Forslaget vedtoges. *Bil. 29.*

Ved *Steenstrup's* Død i 1913 foreslog Kommissionen, at Professor i Mineralogi *O. B. Bøggild* skulde erstatte ham og at Kommissionen samtidig skulde udvides med Kaptajn *G. C. Amdrup* og Professor i Geografi Dr. phil. *H. P. Steensby*, hvilket Indenrigsministeriet bifaldt i Skrivelse af 20. Juni 1913.

¹⁾ I H. t. Forhandlingsprotokollen.

	Indtraadt	Udtraadt
<i>Thalbitzer, W.</i> Docent, senere Professor i eskimoiske Sprog og Kultur. 27.1.-31.3.1931 Medl. af Komm. for Ledelsen af de geol. og geogr. Unders. i Grønland	11. Dec. 1925	..
<i>Thomsen, Th.</i> Musæumsinspektør ved Nationalmuseet	11. Dec. 1925	†9. Dec. 1941
<i>Vahl, M.</i> Dr. phil. Professor i Geografi. Medl. af Komm. for Ledelsen af de geol. og geogr. Unders. i Grønland.....	11. Dec. 1925	25. Apr. 1940
<i>Wandel, C. F.</i> Viceadmiral. Formand for Komm. for Ledelsen af de geol. og geogr. Unders. i Grønland	11. Dec. 1925	†21. Apr. 1930
<i>Ødum, H.</i> Direktør for Danmarks geologiske Undersøgelse	29. Apr. 1939	..
d. SEKRETÆRER.		
<i>Berthelsen, J. P.</i> Cand. jur. Sekretær i Justitsministeriet og i Grønlands Styrelse	11. Dec. 1925	1934
<i>Brun, Eske.</i> Cand. jur. Sekretær i Grønlands Styrelse.	1935	1935
<i>Voldborg, G. O.</i> Cand. jur. Sekretær, senere Fuldmægtig i Grønlands Styrelse.....	1935	1941
<i>Simony, C. F. B.</i> Cand. jur. Sekretær, senere Fuldmægtig i Grønlands Styrelse.....	1941	..
e. UNDERUDVALG.		
Ordnet kronologisk efter Nedsættelsesaaret.		
1926. Nedsat d. 8. Marts:		
1. Tilrettelæggelse af Arbejdet, Fremsættelse af Forslag, Økonomi.		
<i>Daugaard-Jensen, J.</i> Formand	8. Marts 1926	†27. Nov. 1938
<i>Oldendow, K.</i> Formand	1. Dec. 1938	..
<i>Boggild, O. B.</i>	8. Marts 1926	..
<i>Graae, C. F. A. H.</i>	8. Marts 1926	..
<i>Harder, P.</i>	8. Marts 1926	†29. Marts 1931
<i>Madsen, Victor</i>	8. Marts 1926	..
2. Redaktionsudvalg (I). Ophævet d. 31. Marts 1931.		
<i>Wandel, C. F.</i> Formand	} Formænd for Komm. for Ledelsen af de geol. og geogr. Unders. i Grønland	} .. †21. April 1930
<i>Amdrup, G.</i> Formand		
<i>Holm, G.</i>	..	..
<i>Thalbitzer, W.</i>	..	..
3. Geodætiske og geologiske Undersøgelser i Forbindelse med ny Kortlægning af Grønland. Ophævet Juni 1926.		
<i>Daugaard-Jensen, J.</i> Formand	..	..
<i>Boggild, O. B.</i>	..	..
<i>Harder, P.</i>	..	..

	Indtraadt	Udtraadt
<i>Madsen, Victor</i>	..	..
<i>Nørlund, N. E.</i>	..	..
Deltaget efter Indbydelse i Møderne:		
<i>Johansen, N. P.</i> Oberst. Chef for Topografisk Afdeling ..	..	..
Betænkning afgivet formentlig i Juni 1926 og Underudvalget derefter ophævet.		
4. Medicinske og antropologiske Undersøgelser i Grønland. Ophævet 1928.		
<i>Daugaard-Jensen, J.</i>	..	..
<i>Hansen, F. C. C.</i>	..	..
<i>Madsen, Thorvald</i>	..	..
Beretning afgivet 2. Maj 1928 og Underudvalget derefter ophævet.		
5. Udførelse af Udvalgets Beslutninger.		
<i>Daugaard-Jensen, J.</i>	..	†27. Nov. 1938
<i>Oldendow, K.</i> Formand	1. Dec. 1938	..
<i>Graae, C. F. A. H.</i>	..	..
Ved Nedsættelsen bestemtes det, at specielle Sagkyndige kunde tilkaldes i hver enkelt Sag.		
1927. Nedsat d. 29. Marts.		
6. Drøftelse af Planer og Budget for Foretagelse af arkæologiske Undersøgelser i Grønland.		
<i>Graae, C. F. A. H.</i> Formand	..	..
<i>Hansen, F. C. C.</i>	..	†16. Jan. 1934
<i>Holm, G.</i>	..	†13. Marts 1940
<i>Nørlund, P.</i>	..	..
<i>Thomsen, Th.</i>	..	†9. Dec. 1941
Første Møde i Jan. 1928.		
1929. Nedsat d. 28. Jan.:		
7. Drøftelse af et fremsat Forslag til Fastlæggelse af almindelige Regler og Bestemmelser for Ekspeditioner m. v. til Grønland.		
<i>Daugaard-Jensen, J.</i> Formand	..	†27. Nov. 1938
<i>Oldendow, K.</i> Formand	1. Dec. 1938	..
<i>Bøggild, O. B.</i>	..	..
<i>Nørlund, P.</i>	..	..
<i>Thomsen, Th.</i>	..	..
Første Møde 25. Jan. 1930, sidste Møde 4. Apr. 1930.		
Underudvalgets Forslag forelagt og behandlet i Hovedudvalgets Møde d. 10. Maj 1930.		
Optaget i <i>Beretninger og Kundgørelser for Styrelsen af Grønland</i> 1931 Side 607.		

	Indtraadt	Udtraadt
1930. Nedsat d. 20. Dec.:		
8. Foretagelsen af videnskabelige Undersøgelser i Grønland. (Tre-Aars Ekspeditionens Komité).		
<i>Daugaard-Jensen, J.</i> Formand	..	†27. Nov 1938
<i>Oldendow, K.</i> Formand	1. Dec. 1938	..
<i>Graae, C. F. A. H.</i>	..	..
<i>Jensen, Ad. S.</i>	..	..
<i>Knudsen, Martin</i>	..	..
<i>Koch, Lauge</i>	..	..
<i>Madsen, Victor</i>	..	..
<i>Nørlund, N. E.</i>	..	..
<i>Ostenfeld, C. E. H.</i>	..	†16. Jan. 1931
<i>Thomsen, Th.</i>	..	†9. Dec. 1941
1931. Nedsat d. 1. Apr.:		
9. Redaktionsudvalg (II).		
<i>Amdrup, G.</i> Formand)	Indtil 31. Marts 1931 Medlemmer af Komm. f. Ledelsen af de geol. og geogr. Unders. i Grønland.	..
<i>Bøggild, O. B.</i>		..
<i>Thalbitzer, W.</i>		..
<i>Vahl, M.</i>		25. Apr. 1940
<i>Nielsen, Niels</i>	25. Apr. 1940	..
Sekretær: <i>Bistrup, H. A. Ø.</i> , Orlogskaptajn, senere Kommandørkaptajn i Res.		
1933. Nedsat d. 30. Maj:		
10. Stednavneudvalget ¹⁾ .		
<i>Daugaard-Jensen, J.</i> Formand	..	†27. Nov. 1938
<i>Oldendow, K.</i> Formand. (Første Møde 24. Dec. 1938)	1. Dec. 1938	..
<i>Koch, Lauge</i>	..	..
<i>Nørlund, N. E.</i>	..	..
<i>Rasmussen, Knud</i>	..	†21. Dec. 1933
<i>Thalbitzer, W.</i>	..	12. Febr. 1937
Uden at være Medlemmer af <i>Komm. for Ledelsen af vidensk. Unders. i Grønland</i> :		
<i>Jørgensen, F. O.</i> Oberst)	Chefer for Topografisk Afbruhn, L. Oberst } deling.	25. Maj 1938
<i>Ostermann, H.</i> Sognepræst, kyndig i det grønlandske Sprog		25. Maj 1938
..	..	..
Første Møde i <i>Stednavneudvalget</i> afholdtes d. 6. Juni 1933.		

¹⁾ Bekendtgørelse vedrørende dette Udvalg er udfærdiget af *Statsministeriet* d. 1. Febr. 1934 og optaget i *Beretninger og Kundgørelser vedrørende Styrelsen af Grønland* 1934, S. 191. — Der udtales heri dels, at *Stednavneudvalget* har Myndighed til at træffe Afgørelser angaaende Stednavne, dels, at ingen Navngivning af Lokalteter indenfor grønlandsk Territorium vil blive anerkendt af den danske Stat, med mindre Navnet i hvert enkelt Tilfælde er godkendt af Stednavneudvalget.

	Indtraadt	Udtraadt
Efter d. 13. Febr. 1934 har været indbudt til at deltage i Møderne:		
<i>Dahl, Frantz</i> , Dr. jur. Professor	..	†21. Dec. 1937
<i>Knudsen, Gunnar</i> , Cand. mag.	..	..
<i>Kristensen, Marius</i> , Dr. phil.	..	†21. Nov. 1941
<i>Madsen, A. B. C.</i> Kaptajn i Hæren	11. Juni 1934	..
<i>Schultz-Lorentzen, C. W.</i> Provst, Lektor i det grønlandske Sprog.		
Desuden har Kaptajn i Hæren <i>J. Bendsen</i> været indbudt til enkelte Møder i 1937-38.		
1934. Nedsat d. 24. Marts:		
Underudvalg under Stednavneudvalget med den Opgave at gennemgaa Navnelister, der udfærdiges af Geodætisk Institut, og foretage Indstilling til Stednavneudvalget.		
<i>Koch, Lauge</i>	..	..
<i>Thalbitzer, W.</i>	..	23. Nov. 1937
Første Møde d. 10. Jan. 1935		
Uden at være Medlemmer af <i>Komm. for Ledelsen af vidensk. Undersøg. i Grønland</i> :		
<i>Jørgensen, F. O.</i> Oberst	..	25. Maj 1938
<i>Bruhn, L.</i> Oberst	25. Maj 1938	..
<i>Knudsen, Gunnar</i> , Cand. mag.	..	..
<i>Ostermann, H.</i>	..	..
<i>Schultz-Lorentzen, C. W.</i>	..	..
Sekretær: <i>Madsen, A. B. C.</i> og ved enkelte Møder i 1937-38: <i>Bendsen, J.</i>		
1936. Nedsat d. 3. Febr.:		
11. Overvejelse af hvorvidt — og i hvilket Omfang — Tre-Aars Ekspeditionens Samlinger skulde stilles til Raadighed for Mineralogisk Museum.		
<i>Daugaard-Jensen, J.</i> Formand	..	†27. Nov. 1938
<i>Oldendow, K.</i> Formand	1. Dec. 1938	..
<i>Bøggild, O. B.</i>	..	..
<i>Koch, Lauge</i>	..	..
12. Udarbejdelse af et Forslag om Sammenlutning af det magnetiske Observatorium i Godhavn og den danske arktiske Station paa Disko. Ophævet 1937.		
<i>La Cour, D.</i> Formand	..	..
<i>Jessen, K.</i>	..	..

	Indtraadt	Udtraadt
<i>Knudsen, Martin</i>	..	..
<i>Nørlund, N. E.</i>	..	..
Beretning forelagt Kommissionen paa dennes Møde d. 3. Maj 1937 og derefter ophævet.		
13. Overvejelser angaaende et Monument for omkomne Grønlandforskere.		
<i>Daugaard-Jensen, J.</i> Formand	..	..
<i>Graae, C. F. A. H.</i>	..	..
<i>Thalbitzer, W.</i>	..	..
Beretning forelagt Kommissionen paa dennes Møde d. 3. Maj 1937. Det synes, at Underudvalget herefter har afsluttet sit Arbejde.		
1938. Nedsat 23. Apr.		
14. Besvarelse af et Andragende om en norsk-fransk Ekspedition til Nordøstgrønland.		
<i>Daugaard-Jensen, J.</i> Formand	..	..
<i>Graae, C. F. A. H.</i>	..	..
<i>Nørlund, N. E.</i>	..	..
Skrivelse af 26. April 1938, underskrevet af Underudvalgets Medlemmer, indsendt til <i>Statsministeriet</i> . Anbefaler at Tilladelse gives		

f. MØDER AFHOLDT I INDENRIGSMINISTERIETS UDVALG OG I KOMMISSIONEN FOR LEDELSEN AF VIDENSKABELIGE UNDERSØGELSER I GRØNLAND.

1. Møde. 1925 d. 11. Dec.
2. Møde. 1926 d. 8. Marts
3. Møde. 1927 d. 29. Marts
4. Møde. 1928 d. 7. Maj
5. Møde. 1929 d. 1. Jan.
6. Møde. 1930 d. 10. Maj
7. Møde. 1930 d. 2. Dec.
8. Møde. 1930 d. 20. Dec.
9. Møde. 1932 d. 28. Jan.
10. Møde. 1933 d. 30. Maj
11. Møde. 1934 d. 14. Juni
12. Møde. 1935 d. 14. Marts
13. Møde. 1935 d. 27. Marts
14. Møde. 1936 d. 2. Febr.
15. Møde. 1937 d. 3. Maj
16. Møde. 1938 d. 9. Febr.
17. Møde. 1938 d. 23. Apr.
18. Møde. 1938 d. 10. Maj
19. Møde. 1932 d. 25. Apr.

Bogbindere, Bogtrykker samt Forlægger & Hovedkommissionær.*Bogbindere.*

<i>H. Nissen</i>	1878-95
<i>H. Skiby</i> (H. Nissen's Eftf.)	1895-1906
<i>A. Frederiksen</i> (H. Skiby's Eftf.)	1906-1932
<i>N. P. Petersen</i> (A. Frederiksen's Eftf.)	1932-1941
Firmaet <i>N. P. Petersen</i>	1941

Bogtrykker.

<i>Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S.</i>	1878-
--	-------

Forlægger og Hovedkommissionær.

<i>C. A. Reitzel's Forlag</i>	1878-
-------------------------------------	-------

Efterskrift.

Beretningen er nu afsluttet og i denne har jeg søgt at give en historisk Oversigt over, hvorledes *Kommissionen*, det for Forholdet mellem Danmark og Grønland saa vigtige Foretagende, kom til Verden og har virket under forskellige Navne. Ved i Bilagene fremlagte Dokumentationer har jeg forsøgt at give den historiske Fremstilling et sikkert Grundlag.

Fortegnelsen over Kommissionens Formænd og Medlemmer m. m. giver Besked om de mange, der direkte har virket i Kommissionsarbejdet og ved Udgivelsen af de Afhandlinger, der blev Resultatet af de Ekspeditioner og Undersøgelser, som Kommissionen, og iøvrigt ogsaa andre, har udsendt.

Men imellem *Kommissionens Formaal*: Udsendelse af Ekspeditioner og Undersøgelser, og Udgivelsen af Meddelelser om Grønland, trænger det Spørgsmaal sig frem, hvem skyldes det, at Kommissionen blev i Stand til at opfylde sit Formaal og hvem delte Æren med Kommissionen for det gode Resultat, der er opnaet?

I Indledningen er det nævnt, at Professor *F. Johnstrup* uden al Tvivl har Æren af, at de systematiske, videnskabelige Undersøgelser i Grønland blev paabegyndt. Ganske vist gjaldt Professorens Tanker særlig de geologiske Opgaver, men som det udtrykkes i en Skrivelse fra *Kommissionen* af 15. Nov. 1879 til *Indenrigsministeriet*: »Da de . . . videnskabelige Undersøgelser i Grønland baade havde geologiske og geografiske Formaal . . .«, fremgaar det saaledes heraf, at Undersøgelserne i Grønland meget snart udviklede sig til videnskabelige Undersøgelser i Almindelighed, længe før dette, i Aaret 1931, gav sig Udtryk i Kommissionens Navn.

Disse systematiske, videnskabelige Undersøgelser vilde imidlertid ikke være kommet i Gang, hvis ikke den danske *Regering og Rigsdag* havde stillet sig forstaaende overfor Professor *Johnstrup's* Forslag i 1875 og de i Aarenes Løb opnaaede store Resultater ikke været mulige uden stadig Støtte fra *Regering og Rigsdag*. I denne Forbindelse skal ogsaa nævnes de mange *private* Institutioner, blandt hvilke særlig *Carlsbergfondet* skal fremhæves tilligemed de mange *Erhvervsdrivende*, der i Aarenes Løb har ydet anseelige Summer til Støtte for Udsendelse af store Ekspeditioner baade til Vest- og Østkysten og til Udarbejdelse af Resultaterne fra disse Undersøgelser.

Viceadmiral *C. F. Wandel* skriver 1921 i *Greenland I* i Tilslutning til Oversigten over de videnskabelige Undersøgelser i Grønland:

»Opnaaelsen af de gode Resultater, Kommissionen har opnaaet, skyldes hovedsagelig den Energi, Dygtighed og Loyalitet, som er udvist af Videnskabsmanden og den praktiske Mand — til hvem Løsningen af de forskellige Opgaver har været betroet — den imødekomende Hjælp, der er ydet af *Grønlands Styrelse* og uden hvilke de Midler, der var stillet til Kommissionens Raadighed, ikke vilde have været tilstrækkelige til at opnaa de store Resultater.

En særlig Tanke skal sendes Embedsmænd og Missionærer i Grønland for den Hjælp, de har ydet og den Modtagelse, de har givet de af Kommissionen udsendte Ekspeditioner og deres Medlemmer.«¹⁾

Imidlertid vil jeg gerne hertil føje, at ogsaa *Grønlands egen Befolkning* bør bringes i Erindring, ikke blot for dens direkte Deltagelse i adskillige af de store og smaa Ekspeditioner og Undersøgelsesrejser, der har været udsendt saavel fra Danmark som fra Udlandet, men ogsaa for det ikke ringe Bidrag, den har ydet gennem Iagttagelser og ved Indsamlinger paa egen Haand eller sammen med de danske i Grønland, ved dens store Kendskab til Naturforholdene og den direkte Hjælp, den paa saa mange Maader har ydet baade i tidligere Tider og i vore Dage.

Dette har *Kommissionen* ogsaa forstaaet, og det kan saaledes nævnes, at den i Aaret 1903 sendte *Philemon Petersen* fra *Ujaragsugssuk* og i 1917 den kendte Redaktør og Bogtrykker *Lars Møller* i *Godthaab* Erindringsgaver som Tak for værdifuld Hjælp gennem mange Aar. *Bil. 30 & 31*.

Der har været og lever endnu *Eskimoer og Grønlændere*, hvis Betydning for baade danske og udenlandske Ekspeditioner har været, saa at sige, afgørende for disses Gennemførelse, som f. Eks. *Mylius-Erichsen's* Eksp. til Kap York 1903–04, *Knud Rasmussen's* og *Lauge Koch's*

¹⁾ Oversat fra engelsk. Se *Greenland I*, Pag. 136, 2. & 3. Stk.

Eksp. til Grønlands Nordvestkyst — for blot at nævne nogle danske Ekspeditioner.

At nævne Navnene, og de er mange, paa alle disse Eskimoer og Grønlændere vil blive for omfattende her, men Forfatteren føler Trang til at bringe i Erindring to gode Kammerater fra Danmark-Ekspeditionen.

Som Deltagere i danske Ekspeditioner var disse to Grønlændere ikke Pionerer, men de var, saa vidt jeg ved, de første Grønlændere, der forulykkede paa danske Ekspeditioner. De var af Hans Majestæt *Kong Frederik VIII* hædret med *Fortjenstmedaillen i Sølv med Spænde*. Deres Navne er med Hæder nævnt i *Meddelelser om Grønland*:

Jørgen Brønlund, som, med den sikre Død for Øje, bragte Meddelelsen om *Mylius-Erichsen's* og *Høeg-Hagen's* Skæbner og bragte Resultatet af deres Arbejde frem til det Sted, hvor han med Vished vidste, at Kammeraterne fra *Danmark-Ekspeditionen* vilde finde det, — og *Hendrik Olsen*, der, man ved ikke hvorledes, omkom paa *2. Thule-Ekspedition*.

For *Jørgen Brønlund* er der rejst et Mindesmærke i Godthaab.

Ej heller bør det, som allerede tidligere nævnt, glemmes, at næsten alle *Funktionærer* og *Missionærer* i Grønland gennem Iagttagelser og ved Indsamlinger til vore Musæer og mange gennem betydelige videnskabelige Afhandlinger lige fra *Hans Egede's* Tid til vore Dage har ydet et betydeligt Bidrag til vort Kendskab til Grønlands Naturforhold.

1. Bind af *Meddelelser om Grønland* udkom i 1879. Der skulde ikke gaa mange Aar, før dette Værk blev kendt og anerkendt Verden over.

Allerede i Aaret 1885 modtog *Kommissionen* som *Redaktion for Meddelelser om Grønland* Guldmedaillen *Prix de la Roquette* fra *Det geografiske Selskab i Paris*.

Paa anden Maade mærkes imidlertid stadigt, hvor højt anset dette Værk er. Det udsendes til en Række talrige videnskabelige Institutioner, Biblioteker og Videnskabsmænd saavel i Danmark som Verden over.

De Forespørgsler, der stadig indgaar om at faa Værket tilsendt, oftest som Bytteforbindelser, de indtrængende Anmodninger, som Redaktionen stadig modtager om at faa erstattet manglende Bind eller Afhandlinger og ikke mindst den Præcision, hvormed Kvittering for Modtagelsen tilbagesendes, alt dette tyder paa en stadig vaagen Interesse for *Kommissionens* Arbejde og dets Udgivelse af *Meddelelser om Grønland*.

BILAG

1. Brev fra *C. P. Holbøll* til Prof. *Forchhammer* d. 2.8.1847 om en *Sending Kryolith*.
2. Brev fra *J. W. Tayler* til Prof. *Forchhammer* d. 15.5.1855 om *Kryolith*.
3. Brev fra *J. W. Tayler* til Prof. *Forchhammer* d. 20.7.1857 om »hydrous silicate of Zirconia« fra *Ivigtut*.
4. Brev fra *J. W. Tayler* til Prof. *Forchhammer* d. 9.6.1862 om en Pakke til Prof. *Steenstrup* med noget *Træ fundet paa et Isfjæld*.
5. Brev fra *Tellef Dahl* til Prof. *Forchhammer* d. 29.6.1863 for at anbefale *P. Quale*, der skal til Grønland.
6. Professor *Johnstrup's* Optegnelser vedrørende Sagen om *Nordenskiöld's »Meteoriter«* fra *Uivfaq*.
7. Skrivelse vedrørende *Nordenskiöld's »Meteoriter«* fra *Udenrigsministeriet* til *Indenrigsministeriet* d. 20.4.1871.
8. Skrivelse med Svar fra *Indenrigsministeriet* til *Udenrigsministeriet* d. 25.4.1871.
9. Skrivelse angaaende Fordelingen af *Nordenskiöld's »Meteoriter«* fra *Udenrigsministeren* til *Indenrigsministeren*, d. 2.5.1871.
10. Skrivelse om geognostiske Undersøgelser fra *Ivigtut* til *Tunugtliafik* og *Kangardluarssuk* Fjorden i *Julianehaabs Distrikt*, fra *Kryolith-, Mine- og Handels-selskabet* til *Indenrigsministeriet* d. 30.2.1888.
11. *Allerærbødigst Andragende angaaende danske geologiske Undersøgelse fra Begyndelsen af Finansaaret 1876-77, fra Prof. Johnstrup til Regeringen* d. 25.8.1875.
12. *Skrivelse angaaende Nedsættelse af en Kommission for Ledelsen af geologiske Undersøgelser i Grønland, fra Prof. Johnstrup til Indenrigsministeriet* d. 31.12.1877. *Indenrigsministeriets Svar med Kommissionens Nedsættelse, d. 11.1.1878.*
13. Brev med Anmodning om Udtalelse, jvf. Kommissionens første Møde (Pag. 15) fra *Kommissionen* til Mus.ass. *K. J. V. Steenstrup* d. 23.1.1878.
14. Brev angaaende Arbejdsfordelingen ved de geologisk-geografiske Undersøgelser i 1878 fra *Kommissionen* til Mus.ass. *K. J. V. Steenstrup* d. 10.2.1878.
15. Brev angaaende *Steenstrup's* og *J. A. D. Jensen's* *Undersøgelser* i Sommeren 1878 m. m., fra *Kommissionen* til Mus.ass. *K. J. V. Steenstrup* d. 19.2.1878.
16. Brev angaaende en *Medhjælper* til *Steenstrup* paa Undersøgelsesrejsen 1878-79 fra *Kommissionen* til Mus.ass. *K. J. V. Steenstrup* d. 26.2.1878.
17. *Instruction* for Hr. *K. J. V. Steenstrup* paa en Undersøgelsesrejse til Grønland i 1878-82 d. 13.3.1920.
18. Skrivelse angaaende Oprettelsen af to fastlønnede Stillinger som *Afdelingsgeolog* og *Afdelingsgeograf*, fra *Kommissionen* til *Indenrigsministeriet* d. 7.7.1920.

19. Skrivelse som Svar paa *Kommissionens* af 7.7.1920, med en Udtalelse fra *Nationalmuseet*, fra *Indenrigsministeriet (Grønlands Styrelse)* til *Kommissionen* d. 19.11.1920.
20. Skrivelse som Svar paa *Indenrigsministeriets* af 19.11.1920 fra *Kommissionen* til *Indenrigsministeriet* d. 30.11.1920.
21. Skrivelse med en fornyet Anmodning om Ansættelse af en *Afdelingsgeolog* og en *Afdelingsgeograf* fra *Kommissionen* til *Indenrigsministeriet* d. 23.5.1923.
22. Brev angaaende *Forøgelse af den aarlige Bevilling* til *Kommissionen*, fra *J. C. Christensen* til *Statsministeren* d. 14.5.1924.
23. Brev angaaende *Forøgelse af den aarlige Bevilling* til *Kommissionen*, fra *J. C. Christensen* til *Indenrigsminister Hauge* d. 14.5.1924.
24. Skrivelse angaaende *Forøgelse af den aarlige Bevilling* til *Kommissionen*, angaaende Ansættelsen af en *Statsgeolog* og en *Statsgeograf*, samt en Redegørelse for *Kommissionens Virksomhed* m. m., fra *Kommissionen* til *Indenrigsministeriet* d. 5.7.1924.
25. *Indbydelse til et Møde d. 11.12.1925 for at drøfte Forslag og Planer til Foretagelse af videnskabelige Undersøgelser i Grønland og Tilvejebringelsen af et permanent Raad*, fra *Indenrigsministeriet* d. 28.11.1925.
26. *1. Møde i Indenrigsministeriet d. 11.12.1925.*
27. *Indenrigsminister Hauge's Velkomsttale* ved det 1. Møde i *Indenrigsministeriet* d. 11.12.1925.
28. *2. Møde i Indenrigsministeriet* d. 8.3.1926.
29. Skrivelse om en *Rekonstruktion af Kommissionen* og om, at Kapt. *G. Holm* og Dr. phil. h.c. *K. J. V. Steenstrup* foreslaas at indtræde som *Medlemmer af Kommissionen*, fra Komm. *C. F. Wandel* som ene Medlem af *Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland* til *Indenrigsministeriet* d. 4.11.1896, med en Udtalelse fra *Direktoratet for Grønlands Styrelse* af 7.12. s.A. samt Kapt. *G. Holm* og Dr. phil. h.c. *K. J. V. Steenstrup's Udnævnelse* til *Medlemmer af Kommissionen* af 15.2.1897.
30. Brev til *Philemon Petersen*, *Ujaragsugssuk* om en *Erindringsgave*, fra *Kommissionen* d. 12.5.1903.
31. Brev til Redaktør *Lars Møller*, *Godthaab*, om en *Erindringsgave*, fra *Kommissionen* d. 26.3.1917 med *Lars Møller's Svar* af 19.5.1917.

Bil. 1.

Danm. geol. Undersøg.
Johnstrup Mp. XI.¹⁾

Brev fra Inspektør *C. P. Holboll* til Prof. *Forchhammer*.

Frederikshaab d. 28. Aug. 1847.

hj! Professoren har for flere Aar tilbage yttret det Ønske at erholde en betydelig Samling af Cryolith fra Grønland, som De agtede at anvende til Glassur; da jeg har havt Lejlighed til at forskaffe endeel af denne Stenart i Aar, har jeg fremsendt disse med Skonnerten »Hector«, saa at Stenene faa Dage efter dettes Modtagelse kunne afhentes paa den grønlandske Handels Plads.

Anbefalende mig i hj: Professorens venlige Erindring, tegner jeg mig med største Høiagtelse

Deres ærbødigste
Holboll.

Carl Peter Holboll var oprindelig Søofficer. 1822-24 berejste han Grønland for at studere Hvalfangst og indsamle Naturalier til Museer. 1825-28, Inspektør i Nordgrønland, 1828-56 i Sydgrønland.

Forliste med »Baldur« paa Hjemrejse 1856.

Anset Ornitolog. *Medd. o. Grl.* Bd. 61, P. 697.

Dr. phil. *Victor Madsen* skriver i et Brev til Forfatteren: »... jeg finder dem (Bil. 1-5) meget interessante til Belysning af, at *Forchhammer* ogsaa havde sin Opmærksomhed henvendt paa Kryolithen, hvilket formentlig ikke fremgaar af hans Skrifter. Jeg er i Besiddelse af et Kollegiehæfte med *Forchhammer's* Forelæsninger over Mineralogi, vistnok fra 1851. I dette staar der om Kryolithen kun: »Kryolith, Fl Si Na, i Grønland, smelter meget let og kan benyttes til Glasur.«

Bil. 2, 3 & 4.

Danm. geol. Undersøg.
Johnstrup Mp. XI.¹⁾

3 Breve
fra

J. W. Tayler til Professor *Forchhammer*.

Bil. 2.

Greenland, May 15th 1855.

To Professor *Forchhammer*.

Dear Sir.

Having been introduced to you by Mr. *Oersted* when I had the pleasure of hearing your very interesting Lecture upon the formation of Metallic deposits in rocks etc. — and knowing how much interest you take in minerals I have taken the freedom of sending you a few Greenland specimens, we have found in working the Leadvein between the Cryolite and the upper Gneis rock that at the distance of about 10 or 15 ft from the surface the Cryolite is mostly dark or black and this color increases in quantity as we descend. This black »Cryolite« resemble fluor spar in its color disappearing with a red head, at this temperature the black cryolite losses acid, it may therefore be found whither the white cryolite has been originally black & rendered white by heat from overflowing trap which may have since

¹⁾ Nu i *Mineralogisk Museum*.

been disintegrated & washed away. If the white Cryolite contain less fluoric acid this has probably been the case for trap occurs at each side of it at a very little distance from it.

The white cryolite forms veins in a rock composed of large masses of Quarts and Felspar in this rock are many Cavities at the bottom of which it is Lead and on this and around the side of the Cavity are found many small Crystals of Tantalite specimens of which I send you. This Mineral also appears exposed of the surface and imbedded in the white Cryolite.

If there are any Greenland Minerals you may wish to have I shall feel great pleasure in endeavouring to procure them for you & will send them to Copenhagen by the first Ship.

I am Dear Sir
yours truly
J. W. Tayler.

Herr Pastor *Mossin* has kindly offered to take charge of the specimens I have sent.

J. W. Tayler var en engelsk Mineralog, der i en lang Række Aar foretog Undersøgelser i Grønland, i Ivigtutegnen. Han søgte og fik Koncession i Østgrønland, men der blev intet ud af det, da han ikke kunde komme ind til Landet.

Ludvig Andreas Mossin var Missionær i Grønland 1846-55. Forliste med »Baldur« 1856.

Arksut Fjord
Greenland
July 20th 1857.

Bil. 3.

My dear Sir

I send you specimens of another mineral I have lately found at Evigtok, it is a hydrous silicate Zirconia, it occurs in a felspar vein situated between the Gneiss rock and the large bed of Quartz in which the Zirc. and Tantalite crystals are found. The vein is covered by the sea except at low water and consists of the mineral I send, Tantalite in disintegrated crystals Cast Iron, Quartz imbedded in felspar. The silicate of Zirconia is mostly massive & crystals rare & small. I have sent you some pieces for Analysis, the earth & contains appear to me to be mixed with some other base closely resembling it but differing from it in some slight reactions. I think you will find it interesting.

If you require any minerals from my neighbourhood you can write to me next spring, when I shall be happy to send you anything you may wish. Hoping you are enjoying good healths

I am
yours very truly
J. W. Tayler.

38 Broad Str. Buildings
June 9th 1862

Bil. 4.

Dear Sir

I should have called on you before but have been so busy. I am about removing to another house, and all my time has been occupied. —

Will you do me the favour to take the accompanying parcel to Prof. *Steinstrup*, it is a portion of a tree which I found imbedded in an Iceberg.

It is a curious specimen it had all its bark on but some come away in saving off the portion I now send, it had never been in the water and must have grown on the side of a mountain and fallen upon the Glacier — but where did it grow.

It was probably lofthigh and quite straight, no such tree has ever been seen of the West Coast of Greenland.

I hope you have been enjoyed your trip to London and will have a pleasant journey back.

I am
my dear Sir
yours very truly
J. W. Tayler.

Den omtalte Prof. *Steinstrup* kan ikke være nogen anden end *Japetus Steenstrup*, Professor i Zoologi ved Københavns Universitet 1845-85. — Det er forøvrigt Prof. *Steenstrup*, der har indført Betegnelsen »Indlandsisen« i St. f. det tidligere anvendte »Isblinken«.

Bil. 5.
Danm. geol. Undersøg.
Johnstrup Mp. XI.¹⁾

Tellef Dahl til Prof. *Forchhammer*.

Frydensborg pr. Kragerø d. 29de Juni 1863.

Hr. Conferensraad *Forchhammer*.
Kjøbenhavn.

Jeg tillader mig at anbefale Dem paa det Bedste Hr. Cand. min. *P. Quale*, som udruster sig for en længere Tour til Grønland, hvor han skal forestaa Ledningen af Kryolithberg . . . (ulæseligt).

Han er efter Lector *Kjerulf's* Ytringer den Bedste af sine Samtidige ved Universitetet, har deltaget et Par Aar i vore geologiske Undersøgelser og har siden haft en praktisk Stilling ved Kongsberg, som han nu opgiver for at drage til Grønland. —

Jeg er overbevist om, at De, under hans Ophold i Kjøbenhavn, vil give ham al ønskelig Veiledning med Hensyn til de grønlandske Forhold.

Idet jeg haaber at have den Fornøielse at se Dem i Stockholm under Naturforsker mødet, forbliver jeg med Høiagtelse og Hengivenhed

deres
Tellef Dahl.

P. Quale, teknisk Leder ved Ivigtut 1863-64.

Teleff Dahl, norsk Bjergmand og Geolog, knyttet til »Norges geologiske Undersøgelser« 1857.

¹⁾ Nu i *Mineralogisk Museum*.

Bil. 6.
Danm. geol. Undersøg.
Johnstrup Mp. XII.¹⁾

*Professor Johnstrup's Optegnelser
vedrørende
Sagen om Nordenskiöld's Meteoriter.*

3. Nov. 1870 kom *Nordenskiöld* til Kbhavn med Meteoriterne.
Hotel Phønix. Løfte om et stort Stk. (c. 2 Centner antages det at der mentes.)
Dagbladets Beretning af Rink.
Afrejste uden at afgive noget.
Tilskrev mig 2 Breve uden at omtale Meteoriter eller give Oplysning om Grund til, at han intet havde afgivet.
- Decbr. 15. *The academy*. Tilbud til Britisk museum om at købe 2 ct. Meteorjern.
Det var vistnok i *Slutningen af Febr.* el. Beg. af Marts, at jeg henvendte mig til *Schwartzkopf*²⁾ og nogle Dage senere til *Hall*³⁾ om at sende *Stp.*⁴⁾ til Grønland for at undersøge og mulig hjembringe Meteoriterne.
Talte derefter med *Schow*⁵⁾ og *Fonnesbech*⁶⁾ om samme Sag.
Hall afgjorte derefter med *Fonnesbech*, at Cultus- og Indenrigsministeriet hver skulde afgive 300 Kr. dertil.
- d. 4. April 1871 læses i *Dagbladet*, at der fra Sverig er bestemt at afsende 2 Orlogsskibe til de arktiske Farvande.
- d. 5. April afrejser jeg til Stockholm.
- d. 6. April Aften træffes Aftale med *Nordenskiöld* om $\frac{1}{3}$. Jeg tilføier om Fordelingen i Kjøbenhavn, som han ei vil gaae ind paa samt om at en dansk Naturforsker følger med. Lover at ville skrive strax til *von Otter*⁷⁾, som da skal telegraferere til mig, om *Stp.*⁴⁾ kan følge med eller ei.
Faar intet Svar og *Nordenskiöld* omtaler det ei i Brevet til mig.
- d. 7. April. Beseer Meteoriterne og faar et Stk., der laa i . . . (ulæseligt).
- d. 8. April. Morgen afrejser fra Stockholm.
- d. 9. April Kl. 9 i Lund, hvor jeg meddeler *Torell*⁸⁾ Sagen.
Samme Dag i Kbhavn — derpaa til Sorø.
- d. 11. April. Fra Sorø til Kjøbenhavn.
Meddelte *Linde*⁹⁾, *Schwartzkopff*²⁾, *Hall*³⁾ og *Krieger*¹⁰⁾ Sagens Standpunkt.
- d. 13. April sendtes den svenske Depesche til min Betænkning.
15. April afgiver min Betænkning¹¹⁾ til Cultusministeriet, derfra gik den til Udenrigsministeriet—Indenrigsministeriet og afgik sandsynligvis herfra d. 25de April¹²⁾. Modtog Brev fra *Nordenskiöld* d. 12te April (ei besvaret).
- d. 18. April aftales med *Krieger*¹⁰⁾ om Islandsrejsen.
- d. 20. April. Afslag fra *Rode*¹³⁾. Tilbyder *Lundgren*¹⁴⁾ at ledsage mig.
*Torell*⁸⁾ i Kjøbenhavn d. 19.-21. April.
28. April telegraferer den svenske Regering til den danske om at forandre $\frac{1}{2}$ til $\frac{1}{3}$.
29. April. Statsraadsmøde, hvori $\frac{1}{3}$ vedtages. (Iforvejen fastsat at Delingen foregaar i Kjøbenhavn og at *Stp.*⁴⁾ skal følge med.) Samme Dag telegraferer den

Se Noterne paa næste Side.

amerikanske Consul i Stockholm til den amerikanske Consul, Mægler *Hekscher*, her, naar Isen er borte fra N. Grønl., da Prof. *Nordenskiöld* vilde forære den amerikanske Regering Meteoriterne. *Hekscher* møder først i Grønl. Handel for at faae Opl. d. 1. Mai (*Smith*).

d. 30. April. Depesche fra *Nord*¹⁵⁾. til mig. D^o fra mig til Nord.

d. 1. Mai meddeler *Smith*¹⁶⁾ og jeg Depescherne til *Vedel*¹⁷⁾ *Vedel's* Brev. Skriver til *Nordenskiöld*.

d. 3. Mai kommer *Lundgren*¹²⁾ og meldte mig, at Skibene ligge alt paa Rheden og at Deltagerne ere rede til at seile samme Aften. *T. Fries*¹⁸⁾ siger til *Lundgren*¹⁴⁾, at han har hørt, at Danmark har villet formaa *John Eriksen*¹⁹⁾ til at hente Meteoriterne.

*Fries, T.*¹⁸⁾ meddeler *Ørsted*²⁰⁾ den *Nordenskiöldske* Anskuelse om Eiendomsretten. *Ørsted* betragter det hele som smaalig Chicane at ville sende en dansk Naturforsker med og Jalousi paa *Nordenskiöld*. *Fries*¹⁸⁾ søger hverken *Stp.*⁴⁾ el. mig. — Brev fra *Nordenskiöld*.

Om Middagen aftales med *Vedel*¹⁷⁾, at *Stp.*⁴⁾ skal have Instrux gennem Cultusministeriet.

*Hall*³⁾ er gnaven, men modtager mit Tilbud om at gjøre Udkastet, som hentes d. 4de om Middagen.

d. 4. Mai Kl. 11 søger *Stp.*⁴⁾ *von Otter*⁷⁾ og *Beckfries*²¹⁾, det bestemmes at Expeditionen skal afgaa, naar Instruxen er færdig. Jeg modtager den til ham af *Schwartzkoff*²⁾ Kl. 5 med Anmodning om at meddele Chefen.

Afreiser Kl. 8.

Tilskriver *Ørsted*²⁰⁾ d. 4. om at være rede til at give Oplysninger.

De i ovenstaaende omtalte Breve, Depescher og Instruksen findes i *Johnstrup's* Arkiv Mp. XI og XII, »Meteoritsagen«.

¹⁾ Nu i *Mineralogisk Museum*.

²⁾ Kontorchef i Kirke- og Undervisningsmin. *C. F. Schwartz-Kopff*.

³⁾ Kultusminister *C. C. Hall*.

⁴⁾ *Stp.* — *K. J. V. Steenstrup*.

⁵⁾ Kontorchef i Indenrigsministeriet *P. F. Schou*.

⁶⁾ Indenrigsminister *C. A. Fønnesbech*.

⁷⁾ Kommandørkaptajn i den svenske Flaade *F. W. v. Otter*, Leder af den svenske Ekspedition, der afhentede »Meteoriterne«.

⁸⁾ Professor i Zoologi og Geologi ved Lunds Universitet *O. M. Torell*, Chef for »Sveriges Geologiska Undersökning«.

⁹⁾ Departementschef i Kultusministeriet *A. C. P. Linde*.

¹⁰⁾ Justitsminister *A. F. Krieger*.

¹¹⁾ Se Bil. 7.

¹²⁾ Se Bil. 8.

¹³⁾ Cand. *J. G. Rohde*, med Prof. *Johnstrup* paa Bornholm 1870 og med *K. J. V. Steenstrup* i Nordgrl. 1872 & i Sydgrl. 1874.

¹⁴⁾ Svensk Dr. *B. Lundgren*, med Prof. *Johnstrup* paa Island 1871.

¹⁵⁾ Nord — Professor *A. E. Nordenskiöld*.

¹⁶⁾ Maa med overvejende Sikkerhed være Inspektør i Nordgrønland *S. T. Krarup Smith*, der netop var hjemme i 1870–71.

¹⁷⁾ Direktør i Udenrigsministeriet *P. A. F. S. Vedel*.

¹⁸⁾ Professor ved Universitetet i Uppsala *Th. M. Fries*.

¹⁹⁾ Antagelig den bekendte svensk-amerikanske Ingeniør *John Ericsson*.

²⁰⁾ Professor i Botanik ved Københavns Universitet *A. S. Ørsted*.

²¹⁾ Kgl. svensk-norsk Gesandt i København *L. G. Baron Beck-Fries*.

Bil. 7.
Rigsarkivet.
Ind. M. Grl. 424.

Udenrigsministeriet til Indenrigsministeriet.

d. 20. April 1871.

Foranlediget ved hoslagte Skrivelse fra den herværende Kongelige Svensk-Norske Gesandt¹⁾ angaaende Spørgsmaalet om Fordelingen mellem Danmark og Sverige af forskellige af Professor *Nordenskjöld* i Grønland opdagede Meteorstene, har Ministeriet af Hensyn til dette Spørgsmaals videnskabelige Character henvendt sig til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, for at erfare dets Mening om det fra svensk Side stillede Forslag, hvorefter af det omhandlede Fund en Trediedel skulde tilfalde Danmark og to Trediedele Sverig.

Af det ligeledes hosføiede Svar fra Kirke- og Undervisningsvæsenet vil Indenrigsministeriet behageligen erfare, at førstnævnte Ministerium stiller som Betingelse for den Kongelige Regerings Tiltrædelse af det fremsatte Forslag, at der gives en dansk Naturforsker Lejlighed til paa Stedet at undersøge Meteoriterne forinden disses Borttagelse, og at Meteoriterne føres umiddelbart til Kjøbenhavn for at deres Fordeling kan foregaa her.

Udenrigsministeriet kan for sit Vedkommende ikke tiltræde den af den Kongelig Svensk-Norske Gesandt udtalte almindelige Sætning om Ejendomsretten til videnskabelig-interessant Fund og maa i saa Henseende ganske henholde sig til de Oplysninger som Professor *Johnstrup* har givet i den vedlagte Erklæring til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Hvad Spørgsmaalet om Fordelingen angaar, tør det vel af bemeldte Ministeriums Skrivelse antages, at dette ikke finder nogen Anledning til at fordre en større Deel af den fundne Masse end den svensk-norske Regjering har bragt i Forslag, skjøndt Professor *Johnstrup* ikke synes af videnskabelige Grunde at være ligesaa overbeviist om Billigheden af dette Forslag.

I det Ministeriet med disse Bemærkninger udbeder sig Indenrigsministeriets behagelige Afgørelse i Sagen, tillader det sig endnu at tilføje, at den Kongelig Svensk-Norske Regjering ønsker at afsende de to Skibe, der ere bestemte til at afhente Meteorstene i Begyndelsen af næste Maaned og derfor ønsker at see Sagen ordnet, saasnart det efter Forholdene er muligt.

P. Vedel.

Bil. 8.
Rigsarkivet.
Ind. M. Grl. 424.

Indenrigsministeriets Svar til Udenrigsministeriet.

(Concept).

25. April 1871.

I Gjensvar af Udenrigsministeriets behagelige Skrivelse af 20. d. M. betreffende forskellige af Professor *Nordenskjöld* i afvigte Aar i Grønland opdagede Meteorstene skulde man ved hoslagt af tilbagesende Sagens Bilag tillade sig at meddele, at der ikke kan tilkomme Finderen af de heromhandlede i videnskabelig og derigjennem tillige i pekuniær Henseende særdeles værdifulde Gjenstande nogen Ejendomsret til dem, og at der derfor ikke fra svensk-norsk Side vil kunne gøres nogen begrundet

¹⁾ *Beck-Fries.*

Fordring paa at tilegne sig dem hverken i det Hele eller tildels, men at der iøvrigt herfra Intet findes at erindre imod, at der contraheres med den svensk-norske Regering om omhandlede Meteoriters Optagelse og Afhentelse, dog under Betingelse af, at Optagelsen skeer i Overværelse af en fra dansk Side dertil delegeret og at Fundet nedbringes her til Staden. Som Vederlag herfor og tillige som en Præmie for Opdagelsen vil der derfor selvfølgelig kunne tilsiges en passende Andeel i Fundet, men, saafremt det ikke til Sagens Fremme maatte være aldeles nødvendigt alt nu at vedtage sammes Størrelse — i hvilken Henseende man ligeoverfor det fra svensk-norske Side foreslaaede Delingsforhold med Hensyn til de fundne Gjenstande skal bemærkes, at en lige Deling mellem begge Parter, saaledes at hver fik det Halve, synes at maatte kunne fyldestgjøre ethvert billigt Krav fra svensk Side — forekommer det Ministeriet at være rettest, om man for Tiden indskrænkede sig til at give Tilsagn om et passende Vederlag og om dettes nærmere Fastsættelse gennem Delegerede fra begge Sider, naar Gjenstandene vare nedbragt hertil, idet det iøvrigt er en Selvfølge, at der herfra vil blive viist den svensk-norske Regering al den Imødekommehed, som Hensynet til vore egne videnskabelige Samlingers Tarv tilsteder.

Bil 9.

Rigsarkivet.
Ind. M. Grl. 424.

Udenrigsministeren til Indenrigsministeren.

Kjøbenhavn den 2den Maj 1871.

Saaledes som jeg allerede har havt den Ære mundtlig at meddele Deres Excellence, har den herværende Kongelig Svensk-Norske Gesandt, efter af mig at være bleven sat i Kundskab om, at den Kongelige Regjering ikke saa sig istand til at tiltræde det af ham fremsatte Forslag om Fordelingen mellem *Danmark* og *Sverrig* af de af Professor *Nordenskjöld* opdagede Meteorstene, idet den Kongelige Regjering maatte insistere paa, at Halvdelen af Fundet forbeholdtes *Danmark*, har Udenrigsministeriet i Stockholm modtaget Telegram saaledes affattet:

29/4

»Insisterer på afståendet af två tredjedelar af Fyndet såsom öfverensstemmende med både dansk ock allmän lag. Fartyget afgår från Carlsrona den 1 Mai«

*Wachtmeister.*¹⁾

Det vil ligeledes af min Meddelelse være Deres Excellence bekjendt, at Baron *Beck-Friis*²⁾, ved at forelægge mig dette Telegram, udtrykkelig har bemærket, at hans Regjering vilde betragte Antagelsen af Fordelingsforslaget som en Imødekommehed fra dansk Side, og at han, af særligt Hensyn hertil med mig var enig i, at der for den Kongelige Regjering var Opfordring til under disse Omstændigheder at frafalde Indvendingen mod den af *Sverrig* foreslaaede Fordeling.

I Overensstemmelse hermed har jeg under Dags Dato sat Baron *Beck-Friis* i Kundskab om, at den Kongelige Regjering ikke længere vil modsætte sig Forslaget om, at Fordelingen skeer efter Forholdet en Trediedeel til *Danmark* og to Trediedeel til *Sverrig*, men at den iøvrigt maa fastholde de to Betingelser, til hvilke den har

¹⁾ Antagelig *K. G. Wachtmeister*, svensk Udenrigsminister.

²⁾ *L. G. Baron Beck-Friis*, kgl. svensk-norsk Gesandt i Kjøbenhavn.

knyttet sin Tilladelse til Meteorstenenes Forflyttelse fra *Grønland*, nemlig, at der gives en dansk Videnskabsmand Lejlighed til paa selve Findestedet at undersøge Meteoriterne og at disse føres direkte til *Kjøbenhavn*, for at Fordelingen kan finde Sted der. Endelig har jeg selvfølgelig fremhævet, at den Kongelige Regjering gjentagende paaberaabte anerkjender den af den Kongelig Svensk-Norske Regjering gjentagende paaberaabte Sætning, at dansk og almd: Lov skulde hjemle Findere Ret til at beholde Fundet.

Ovenstaaende tillader jeg mig herved at bringe til Deres Excellences Kundskab.

*Rosenorn-Lehn*¹⁾.

Bil. 10.

Rigsarkivet.

ad. 55. Designationer over Afleveringer
fra Styrelsen af Kolonierne i Grønland.
1920: Eudalitsagen.

Indenrigsministeriet fra Direktionen for Kryolith-, Mine- og Handelsselskabet.

Uddrag.

Kjøbenhavn d. 30.2.1888.

Ved Skrivelse af 23de Oktober 1867 meddelte det høie Ministerium Selskabet en Bevilling til at lade foretage Undersøgelser paa Vestkysten af *Grønland* med Hensyn til Kryolith, Malmlag og andre værdifulde Naturprodukter. Som Følge af denne Bevilling lod Selskabet i Aaret 1868 anstille Undersøgelser i Arssukfjorden af Cand. polyt. *Th. Thomsen*²⁾ og i Aaret 1874 formaaede det Professor *Johnstrup* til en nærmere Undersøgelse af de lokale geognostiske Forhold ved *Ivigut* som Vejledning ved fremtidige Undersøgelser.

Selskabet kunde nu være tilbøielig til i Løbet af Sommeren 1888 at lade afgaa en Expedition fra *Ivigut* til Fjorden *Tunugtliafik* og *Kangardluarssuk* i *Juliane-haabs* Distrikt etc.

...

Resten af Skrivelsen handler om *K. J. V. Steenstrup's* Undersøgelsesrejse 1888. Skrivelsen er underskrevet

Julius Thomsen.

S. W. Isberg.

Bil. 11.

Bilag til Rigsdagstidende 1875-76.

Mineralogisk Museum.

København den 25. August 1875.

Allerærbødigst Andragende
angaaende
danske geologiske Undersøgelser
fra
Begyndelsen af Finantsaaret 1876-77.

De overordentlige Fremskridt, som Geologien har gjort i dette Aarhundrede ikke blot som selvstændig Videnskab, men ogsaa i Henseende til dens Betydning

¹⁾ *O. D. Baron Rosenorn-Lehn*, Udenrigsminister.

²⁾ *Thomas Gottfried Thomsen* (1841-1901), yngre Broder til Professor *Julius Thomsen*.

for andre Grene af Naturvidenskaberne, saavel som for rent praktiske Formaal, har havt til Følge, at man overalt baade i og udenfor Europa har indset Nødvendigheden af at sondre mellem denne Videnskabs mere videnskabelige og dens praktiske Side. Imedens den førstnævnte er vedbleven at være knyttet til Universiteterne og disses docerende Virksomhed, er derimod de planmæssigt foretagne større geologiske Detailundersøgelser og Udgivelsen af de derpaa sig støttende Lokalbeskrivelser og geologiske Kort i alle Lande blevet opfattet som et Statsanliggende. Dette er ikke saameget begrundet i, at man derved særligt har for Øje de praktiske og økonomiske Resultater, slige Undersøgelser ere rettede paa ved Siden af det videnskabelige Udbytte, som fordi der udfordres til de geologiske Rejser, Undersøgelser og Kortarbejder saa betydelige pekuniære Tilskud, at det vilde være umuligt for Universiteterne at udrede dem paa en Tid, da der tillige stilles store Fordringer i mange andre Retninger og ikke mindst til Naturvidenskabernes Repræsentation.

Jeg skal her blot anføre nogle faa Exempler paa alt i længere Tid bestaaende geologiske Institutioner med ovennævnte Formaal:

i England, the geological survey.....	oprettet	1845,
i Østerrig, die geologische Reichsanstalt.....	—	1849,
i Sverig, det geologiske Bureau.....	—	1858,

der alle have en egen Direktør, faste rejsende Geologer, som understøttes af Palæontologer og Chemikere, og have særegne Museer til Oplysning af Landets Mineralprodukter baade i videnskabelig og praktisk Henseende.

I Tyskland kunde der selvfølgelig før 1870 ikke være Tale om en centraliseret geologisk Undersøgelse; men samtlige til Tyskland hørende større og mindre Stater kom overens om, hver for sit Vedkommende, at bringe den i Udførelse, hvad der ogsaa er skeet. I flere af Landene, f. Ex. i Preussen, ere dog Undersøgelserne endnu ikke tilendebragt.

Naturforholdene og de materielle Hjælpemidler i de større europæiske Stater ere saa forskellige fra Forholdene i Danmark, at det ikke kan have nogen videre Interesse at anstille en Sammenligning med dem, eller bruge dem til Mønster. Jeg skal her blot omtale, hvorledes man har grebet Sag an i vore nordlige Nabolande, Sverig og Norge, og da fortrinsvis Sverig, hvis sydlige Del i geologisk Henseende er fuldkommen overensstemmende med den østlige Del af Danmark, og hvor den geologiske Detailundersøgelse netop er paabegyndt i Løbet af de sidste Aar. Dertil kommer desuden, at selv i de nordligere Provindser af Sverig har man henvendt sin Opmærksomhed langt mere paa Overfladedannelsernes agronomiske Forhold, end paa Bjærgværksundersøgelser, saa at Ligheden mellem en geologisk Undersøgelse i Sverig og Danmark i Virkeligheden er langt større, end man ved første Øiekast skulde have ventet. —

Ved det geologiske Bureau i Stockholm er der foruden Chefen (for Tiden Professor, Dr. med. O. Torell)¹⁾ ansat 7 faste rejsende Geologer, 1 Palæontolog, 1 Chemiker og 1 Archivar og Nivelleur, og om Sommeren assisteres Geologerne af yngre Studerende (i Aaret 1875 udgjør deres Tal 18). I Sommerhalvaaret, der regnes fra 15de Maj til 15de Oktober arbejdes i Marken, i Vinterhalvaaret i Bureauet, hvor man da bearbejder det indvundne Materiale og foretager Korttegningen. I de 16 Aar, hvori den svenske geologiske Undersøgelse har været i Virksomhed, er der ialt udgivet 53 Kortblade i Maalestokkene 1:50000, med tilhørende Beskrivelser, omfattende et Areal af omtrent 400 svenske Kvadratmil, eller noget over 800 geographiske Kvadratmil. De af Staten dertil bevilgede Summer have i de senere Aar udgjort omtrent 60000 Kroner aarligt; men Bureauets Indtægt er for Aaret 1876 ansat til 70300 Kro-

¹⁾ Fremhævelse af Navne, foretaget her.

ner. Efter *E. Fåhræus* udgjorde Honorarerne til de rejsende Geologer i 1868, som anført i nedenstaaende Anmærkning¹⁾ [1.-6. Arbejdsaar: 600 Kr. stigende til 2000 Kr., efter 11 Aars Tjeneste 2500 — og efter 16 Aars Tjeneste 3000 Kroner] og ere nu paa næste Aars Budget ansatte for Chefen til 7000 Kroner og til hver Rekognosceur (o: fast Geolog) 2500 Kroner med et Tillæg af 500 Kroner for hver femte Aar, han har fungeret, saa at Honoraret kan stige indtil 4500 Kroner, foruden Rejseomkostninger. [*Rigsdagens underdånige Skrivelse*, Nr. 27, pag. 18.] Ovennævnte Bevilling vedrører alene Undersøgelserne i selve Sverig og staaer ikke i nogensomhelst Forbindelse med de fra Sverig udsendte arktiske Expeditioner til Grønland, Spitsbergen og Nova Semlia, der ere blevne ledede af Professor *Nordenskiöld*. Disse ere for største Delen bekostede af Private, navnlig af enkelte Handlende i Göteborg.

I *Norge* er der ikke som i Sverig oprettet et særegt geologisk Bureau, men Indre-Departementet har i Aaret 1858 overdraget Professoren i Mineralogi ved Christiania Universitet, Dr. *Kjerulf*, Ledelsen af de norske geologiske Undersøgelser og Kortarbejder, der udgives i en mindre Maalestok, 1:400000, og ere mere at betragte som geologiske Oversigtskort, hvorfor der ogsaa hengik 7 Aar, før det første Kort kunde udgives, nemlig over det hele søndenfjeldske Norge i 10 Blade. I Aarene 1867-72 er der anvendt dertil gennemsnitlig 20000 Kroner²⁾, hvoraf dog en ikke ringe Del i Aarene 1871 og 72 falder paa specielle Undersøgelser af Kullejerne paa Andøen. Som alt nævnt er disse Bidrag bevilgede paa Indre-Departementets og ikke paa Universitetets Conto.

Ligeoverfor vore to Nabolande, hvor de geologiske Undersøgelser alt er skredne vidt frem, kan det ikke nægtes, at der endnu kun er udrettet lidet i denne Retning i Danmark, og det turde maaske være paa sin Plads her at gjøre Rede for Aarsagen dertil. Før Aaret 1848 var der foruden Professoren i Mineralogi og Geognosi ved Universitetet tillige en Lektor i Botanik og Mineralogi i Sorø, og en mineralogisk Inspektør ved det kongelige naturhistoriske Museum, der alle (*Forchhammer*, *Bredsdorff*, *Steenstrup* og *Pingel*) i sin Tiid have foretaget geologiske Undersøgelsesrejser i det egentlige Danmark og tre³⁾ af dem tillige i de nordlige Bilande. Efterat Akademiet i Sorø var nedlagt i 1848, og Inspektørposten ved det kgl. naturhistoriske Museum inddragen i 1860, da nemlig dettes Samlinger gik over til Universitetet, var der kun her i Landet en officiel Repræsentant for Geologien, der ved Siden af sine andre Embedsforretninger og Studier tillige skulde ordne de 3 nu forenede og omfangsrige mineralogiske og geologiske Samlinger (Universitetets, det kongelige Museums og *Kong Chr. VIII's* partikulære Samling), besørge Bytteforbindelserne med Udlandet og den daglige Vejledning af de Studerende i Museet. Til Hjælp ved disse Arbejder var der indrømmet 2 Assistenten, men med et saa ringe Honorar, at der ikke med Føje af dem kunde forlanges mere end faa Timers dagligt Arbejde. Hverken under min Forgjænger, Conferentsraad *Forchhammer*, eller efterat jeg var bleven udnævnt i Aaret 1866, kunde der være Tale om at overtage Ledelsen af detaillerede geologiske Undersøgelser, saalænge de paatrængende Ordningsarbejder stode paa. De skete Reduktioner havde ogsaa til Følge, at der ingen Opmuntring var for Yngre til at uddanne sig til Geologer eller fortsætte denne Uddannelse videre, ligesom der ogsaa kun var ringe Lejlighed til at uddanne praktiske Geologer under disse Forhold.

Paa den anden Side kunde jeg dog ikke forsvare ikke at forberede en større geologisk Undersøgelse af vort Land, hvilket jeg ogsaa i min Skrivelse af 23de Febr. 1869 tillod mig at henlede Ministeriets Opmærksomhed paa, men maatte af oven-

¹⁾ Erstattet med [ ].

²⁾ Af Oversigt over Kongeriget Norges Indtægter og Udgifter for 1872. (Indre-Departementet E, Geologiske Undersøgelser.) S. 10.

³⁾ *Pingel* i Grønland. Forf. Anm.

nævnte Hensyn foreløbig indskrænke mig til kun at ansøge om et saa stort aarligt Beløb, som min Tid tillod mig at kunne anvende. Jeg udhævede i dette mit Andragende navnlig, at det var nødvendigt i vort flade Land strax at benytte enhver Lejlighed, der maatte tilbyde sig, for at lære vor dybere Jordlag at kjende, f. Ex. ved Jordskred, Jernbanegjennemskjæringer, Mergelgravning, Brøndboring o. s. v. Igjen- nem de aarlige Finantslove har der ogsaa siden den Tid været bevilget 600 Kroner, der dels ere blevne anvendte til disse og andre forberedende Undersøgelser i forskjellige Dele af Landet, dels som et Supplement til Dækningen af Omkostningerne, der have været forbundne med de af mig til Island (1871), Færøerne (1872) og Grønland (1874) foretagne teknisk-geologiske Rejser. De to førstnævnte foretoges efter særlig Opfordring fra Justitsministeriet og hovedsagelig paa dettes Bekostning, den sidst- nævnte efter Opfordring af Private¹⁾. Da jeg nu saaledes har havt god Lejlighed til ikke blot i Danmark, men ogsaa i alle vore nordlige Bilande at gøre mig bekendt med, hvorledes planmæssige geologiske Undersøgelser her hensigtsmæssigst ville kunne foretages, troer jeg ikke længere at burde opsætte at anddrage hos det høje Ministerium om, at der maa blive ansat en aarlig Bevilling til *danske geologiske Undersøgelser, saavel i Danmark som i Bilandene, og til Offentliggjørelsen af de derved indvundne Resultater*, alt i et Omfang, der staaer i et passende Forhold til Naturforholdenes Beskaffenhed, og til de Midler, vort Land kan raade over.

For at man kan danne sig en Forestilling om, hvad der nærmest haves for Øje ved disse Undersøgelser, er det nødvendigt at give Oplysning om, hvad det er for Opgaver, der især burde løses for hver enkelt Landsdels Vedkommende.

1) Hvad det egentlige Danmark angaar . . .

. . .

2) Med Hensyn til Bilandene, fortjener især Grønland at undersøges baade i mineralogisk og geologisk Henseende, og er ogsaa det af vore Bilande, der i den nyeste Tid har været Gjenstand for de fleste videnskabelige Expeditioner. At Kjendskabet til dette Lands geognostiske Naturforhold er blevet saa udbredt som det er, skyldes væsentlig de af danske Naturforskere foretagne videnskabelige Rejser, og navnlig Dr. *Rinks* i Aarene 1848-1851, hvortil dog ogsaa maa kunne henregnes Tydskeren *Gieseckes* i Aarene 1806-13, forsaavidt som han sandsynligvis foretog den med nogen Understøttelse fra den danske Regering.

Der staaer meget tilbage at udforske i dette vildtudstrakte og yderst sparsomt befolkede Biland, og Danmark har en vis Forpligtelse til ikke at holde sig tilbage fra yderligere at anstille Undersøgelser, der tjene til at belyse nogle af de vigtigste physiske og geologiske Forhold i et Land, hvoraf Statskassen hæver ikke ubetydelige Indtægter. Navnlig maa jeg erindre om, at der alene for Tilladelsen til der at bryde et eneste Mineral, Kryolith, er i en længere Aarrække erlagt en Afgift af, saavidt jeg veed, omtrent 100.000 Kroner aarligt. At dette Mineral har faaet en udstrakt teknisk Anvendelse og Statskassen en saa betydelig aarlig Indtægt, skyldes *udelukkende en dansk Videnskabsmand, Professor Thomsens chemiske Undersøgelser*, saa at jeg føler mig overbeviist om, at man med Glæde vil gribe en Lejlighed til at afbetale noget af den Gjæld, Landet staaer i til hans Fortjenester i denne Retning, ved at yde, hvad der udfordres til at kunne foretage Undersøgelser, som ville blive modtagne af den videnskabelige Verden med fortjent Paaskjønnelse. Fremfor alt maa det da ogsaa være os magtpaaliggende selv at paavise Beskaffenheden og Udbredelsen af Landets Mineralprodukter, istedetfor at overlade det til andre Nationer.

Den Del af Grønland, som hidtil er bleven mindst undersøgt, og hvor der derfor helst maatte begyndes, er Sydlandet, navnlig *Julianehaabs og Frederikshaabs Distrikter*, hvori der findes forskellige krystallinske Bjergarter, der have stor geo-

¹⁾ Kryolith, Mine- og Handelsselskabet. Forf. Anm.

logisk Betydning baade i og for sig, og paa Grund af en paafaldende Lighed med nogle af dem, der forekomme paa den skandinaviske Halvø, men om hvis Udbredelse og Dannelsesmaade i Syd-Grønland der endnu vides saare lidet. Istedetfor at gaa videre ind paa den herhen hørende mineralogiske og geologiske Detail, skal jeg hellere berøre et andet vigtigt baade fysisk og geognostisk Spørgsmaal, nemlig *Indlandsisens Udbredelse og Beskaffenhed*. Herom hersker der endnu hos mange Naturforskere meget uklare Anskuelser, og der fremsættes ofte derom de meest phantastiske Theorier, ene og alene paa Grund af de mangelfulde Resultater, som ere erholdte ved de faa og meget begrænsede Forsøg, der hidtil ere anstillede for at lære Indlandsisens Indre at kjende. Saadanne Paastande, som at der skal findes et isfrit, ja mulig endog af Mennesker beboet Land i det Indre af Grønland, og flere lignende, ville aldrig grundigt kunne modbevises, naar man ikke foretager en eller flere Vandringer over Isen fra Vest- til Østkysten. Man vilde desuden derved faa at vide, om Isblinken danner et sammenhængende Dække over hele Indlandet, om den er afbrudt af større Fjeldstrækninger eller kun sporadisk gjennebrudt af enkelte Klippetoppe. At det sidste er Tilfældet paa flere Steder vides med Sikkerhed, men intet om disse Fjeldmassers Beskaffenhed. Jeg maa i det Hele taget ganske samstemme med de af Direktøren for den grønlandske Handel, Justitsraad Dr. *Rink* fremsatte Anskuelser i hans seneste Arbejde: »Om Grønlands Indland« (1875), »at naar man betænker Størrelsen af Grønlands Indland, dets aldeles særegne Naturforhold og dets umiddelbare Nærhed ved faste europæiske Etablissementer, der staa i regelmæssig Forbindelse med Europa, maa man nok undre sig over, at den voxende almindelige Lyst til geographiske Foretagender, og særlig den Gren af samme, som meer eller mindre har Nordpolen til fælles Hovedmaal, ikke endnu har fremkaldt nogen Plan til at udforske dette ganske ubekjendte Land og at foretage en Rejse fra Vest- til Østkysten« (Side 6); samt at den bedste Plan for et saadant Foretagende vilde være den, »at den egentlige Leder af Expeditionen gik til Grønland Aaret i Forvejen, anvendte hele Sommeren paa Rekognosceringer og Forberedelser samt for iøvrigt saadanne almindelige Undersøgelser og Opmaalinger, som han maatte have Lejlighed til. Hvad saa end Udfaldet af disse Rekognosceringer maatte blive, kunde de jo betragtes som et selvstændigt og i og for sig lønnende Arbejde« (Side 50).

Et Foretagende, som det her nævnte, vilde naturligst sættes i Forbindelse med en fleraarig geognostisk Undersøgelse af Syd-Grønland, der er den Del af Landet, hvor der nærmest kan være Tale om en Vandring over Isen fra Vest- til Østkysten; man vilde da have god Lejlighed til fra forskellige Punkter at foretage de nødvendige Rekognosceringer, og saa vælge Tid og Sted, alt eftersom det maatte vise sig gunstigst til Formaalets Opnaaelse.

At der ogsaa er en vid Mark til geologiske Forskninger i Nord-Grønland, skal jeg kun antyde, uden at gaa ind paa de dertil hørende Enkeltheder, og navnlig af den Grund, at jeg er aldeles ubekjendt med, hvorvidt hele den her fremsatte Plan til at foretage fleraarige geologiske Undersøgelser i Grønland vil finde den fornødne Understøttelse eller ej. Jeg kan dog ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at selv om man kun foreløbigt vil yde Bidrag for et vist, dog ikke altfor indskrænket Aaremaal, f. Ex. 5 Aar, vil der derved kunne indvindes Resultater for en Del af Syd-Grønlands Vedkommende, der kunne betragtes som et selvstændigt Hele, og man vil da altid kunne tage Beslutning om, hvorvidt den begyndte Virksomhed skal fortsættes eller ej.

Under Forudsætning af, at den her udkastede Plan vinder Tilslutning, er der endnu to væsentlige Momenter, der hidtil ikke er berørte, nemlig *hvem Ledelsen af disse Undersøgelser kunde overdrages, og de dermed forbundne Omkostninger*. Hvad nu det første Spørgsmaal angaar, da nærer jeg den Anskuelse, at jeg af flere Grunde ikke bør tage nogen direkte Del i Udførelsen af de her omtalte arktiske Undersø-

gelse, selv om jeg kunde have nok saa stor Lyst dertil, men at de bør overdrages en yngre dertil skikket Videnskabsmand. Hvis det maatte ønskes, at jeg, som den, der har fremsat Forslaget, ogsaa skulde tage min Del af Ansvaret for dets heldige Gjennemførelse ved at overtage, hvad jeg vil kalde den mere almindelige Ledelse deraf her hjemme, idetmindste i de første Aar, saa at derved samtlige geologiske Undersøgelser foreløbigt vare lagte i en Haand, da har jeg ikke noget derimod at indvende, uden at jeg dog ved disse Udtalelser paa nogen Maade har villet foregribe det høje Ministeriums Bestemmelse desangaaende.

Hvad dernæst Geologens Honorar angaar, da maa det være mig tilladt her at forudskikke den almindelige Bemærkning, at det vil være nødvendigt at forlade den paa Grund af de hidtil værende Forhold fulgte Fremgangsmaade, nemlig at benytte ulønnede Videnskabsmænd til slige Undersøgelser. Vel har jeg paa den Maade altid kunnet skaffe mig den nødvendige Assistance, enten hos Landsmænd eller Fremmede, især naar de for en Gangs Skyld kunde ønske at blive bekendt med en enkelt Undersøgelse eller en vis Landsdels geologiske Forhold. Jeg har saaledes været ledsaget i

- 1868 paa Bornholm af nuværende Dr. *Nathorst* (svensk),
- 1869 sammesteds af Assistent *Steenstrup*,
- 1870 af Assistent *Steenstrup* og Cand. *Rohde*,
- 1871 af Dr. *Lundgren* (svensk) paa Island,
- 1872 af Cand. *Geisler* paa Færøerne,
samme Aar var Assistent *Steenstrup*, ledsaget af Cand. *Rohde* paa en Undersøgelsesrejse i Waigattet,
- 1874 af Assistent *Steenstrup* i Syd-Grønland og
- 1875 af samme i det nordlige Jylland.

Ingen af dem har jeg kunnet byde noget Honorar, men ligesom det overhovedet er meget pinligt, at være nødt til at maatte benytte ulønnet Assistance, er det aldeles ugjærligt, saasnart der, som her, er Tale om Udførelsen af Arbejder, der regelmæssigt skulle fortsættes igjennem flere Aar og afsluttes i den kortest mulige Tid.

I Forhold til Ansvaret, Arbejdet og de dermed forbundne Anstrengelser og Farer forekommer det mig, at Honoraret til Geologen i det første Aar ikke burde være ringere end 2000 Kroner og Løfte om aarlig Forhøjelse af 200 Kroner i de første fem Aar, naar de af ham udførte Arbejder ere samvittighedsfuldt og tilfredsstillende udførte. Der maa desuden indrømmes ham den fornødne Assistance af en anden yngre Videnskabsmand, hvis Honorar i det første Aar næppe kan ansættes mindre end til 1000 Kroner for Sommeren og et Tillæg af 500 Kroner, hvis han tillige assisterer ved Bearbejdelse om Vinteren. At der overhovedet kun kan være Tale om aarligt Honorar og ingen fast Ansættelse ved Undersøgelser, der kun skulle udføres i en begrænset Arrække, er det egentlig overflødigt at bemærke.

De nødvendige Instrumenter, som Kronometer, Pejlkompas, Barometer o. fl. a. have vi hidtil paa vore Rejser maattet laane hos forskellige Institutioner, men ikke altid kunnet erholde, naar vi trængte til dem, hvorfor det paa Grund af den stadige Anvendelse, der bliver for dem, vil være nødvendigt at bekoste dem anskaffede. Det Samme gælder ogsaa Rejserekvisiter, som Telte, Kogeapparater, Soveposer m. m., hvoraf der dog haves adskilligt, men ikke meget, fra de tidligere Rejser. Udgifterne til de her anførte Gjenstande ville naturligviis kun komme til at hvile paa det første Aar, hvilket ogsaa gjælder Montering (Skabe, Borde osv.) af et midlertidigt lejet Lokale, hvori de hjembragte Samlinger ordnes og undersøges, og hvortil Universitets Museets altfor indskrænkede Rum ikke kan afgive den fornødne Plads. Naar dette faar en ny og rummelig Bygning, hvori dets mange værdifulde Samlinger kunne opstilles paa en hensigtsmæssig og let overskuelig Maade, ville de

ved en geologisk Undersøgelse af Grønland tilvejebragte Samlinger kunne forenes med, hvad Museet alt ejer fra dette Land, og derved blive et af de vigtigste Partier i vor geographisk-geognostiske Samling. Forsaavidt Ledelsen af hele den geologiske Undersøgelse maatte blive mig overdraget, har jeg tænkt mig, at det ovennævnte Lokale ogsaa vilde kunne midlertidigt optage de ved Undersøgelsen af Danmark foretagne Indsamlinger.

Der staar nu kun tilbage at nævne en Udgiftspost, nemlig Udgivelsen af Undersøgelsernes Resultater. Vel ville saadanne ikke kunne foreligge færdige allerede i det første Arbejdsaar, men jeg vilde dog ansee det for rigtigt i dette at lade udkomme, som en passende Indledning, *Gieseckes* Dagbøger i Originalsproget (paa Tydsk), eller hvis det maatte vise sig at være for bekosteligt at udgive dem *in extenso*, da et Uddrag af samme. De haves i Manuskript i den Kgl. Grønlandske Handels Archiv, og er et Arbejde, som man ofte i Udlandet har beklaget, at det ikke var mere tilgængeligt for den videnskabelige Verden, da det ved Siden af adskillige Mangler indeholder mange værdifulde Iagttagelser, der vidne om stor Dygtighed og Samvittighedsfuldhed. Det vil til alle Tider være et for Grønlands Geologi vigtigt Kildeskrift.

Udgifterne til en geologisk Undersøgelse af Syd-Grønland ville altsaa i det første Arbejdsaar udgjøre:

Instrumenter, Rejserekvisitter etc.....	2000 Kr.
Leje af et midlertidigt Lokale til Opbevaring og Undersøgelse af Samlingerne samt Montering.....	1000 -
Honorar til Geologen og hans Medhjælper	3500 -
Chemisk Assistance	500 -
Rejseomkostninger	2000 -
Udgivelsen af <i>Gieseckes</i> Dagbøger.....	1000 -
Ialt ...	10000 Kr.

Ligesom jeg yttrede angaaende Undersøgelserne i Danmark, at det ikke var muligt paa Sagens nuværende Standpunkt at fremkomme med andet end et omtrentlig Overslag, maa jeg her gjentage det Samme angaaende Udgifterne til Undersøgelser i Grønland, hvilke dog gennemsnitligt i de første 5 Aar neppe ville komme til at overstige 10000 Kroner. Den førstnævnte Udgiftspost gjælder rigtignok som sagt, kun det første Arbejdsaar, men saa vil der paa den anden Side medgaa betydeligt mere, end de her kalkulerede Rejseomkostninger i det eller de Aar, hvori der skal foretages Forsøg paa at trænge saa dybt ind paa Indlandsisen som muligt. Dertil udfordres der nemlig Assistance af flere Europæere, som neppe vil kunne skaffes tilveje undtagen herfra. Grønlænderne er nemlig, som bekendt, uanvendelige dertil.

Der maa nødvendigvis være noget meget fluktuerende, især ved Udgifter til Undersøgelser af den Beskaffenhed, som de her omtalte i Grønland, hvor Rejserne ere saa overordentlig afhængige af Vejrlig, Isdrift og lignende Forhold. I et Aar kan der være Brug for mere, i et andet Aar for mindre, og det vilde derfor være i højeste Grad ønskeligt, om der kunde gjøres en Undtagelse fra den sædvanlige Praxis for slige Bevillinger, *saa at nemlig det i et Aar opsparede Beløb kom det følgende tilgode*, idet mindste i de første Aar. Helst maa de to Bevillinger, vedrørende Undersøgelserne i Danmark og Grønland foreløbigt *gives under Et*, hvorved de gjensidig vilde kunne understøtte hinanden. Hvad der desuden taler derfor er, at Udgifterne til Rejserne i Grønland først vilde kunne opgjøres sent paa Aaret og altsaa ikke i rette Tid kunne komme med i Betragtning ved Finantslovsforslagets Affattelse, hvoraf let vilde følge Nødvendigheden af Efterbevillinger, som man i Almindelighed ønsker undgaaet. En saadan Fremgangsmaade er ogsaa fulgt i Sverige (se *Riksdagens Revisorers Berättelse* for Aaret 1871, Stockholm 1874, S. 125). Jeg har opholdt mig saa meget

ved den geologiske Undersøgelse af Grønland, fordi jeg anser det for en Sag af paa-trængende Vigtighed, at den kunde komme i Gang saa snart som muligt.

3) Det Biland, jeg dernæst skal gaa over til at omtale er Island ...

4) Om de øvrige af vore Bilande vil jeg kunne fatte mig i større Korthed. Færøerne ... vore vestindiske Besiddelser ...

Til Slutning skal jeg give en sammentrængt Fremstilling af, hvilke danske geologiske Undersøgelser det er, jeg i dette mit Andragende har tilladt mig at fore-slaa udførte, saaledes at de allerede tage deres Begyndelse i Aaret 1876.

1) *En geologisk Undersøgelse af Julianehaabs og Frederikshaabs Distrikter i Syd-Grønland, samt Forsøg paa at trænge saa dybt som muligt ind paa Indlandsisen, hvortil behøves en Bevilling af 10.000 Kroner aarligt, foreløbigt for et Tidsrum af 5 Aar.*

2) ... Danmark, 5000 Kroner i det første Aar.

3) ... Island ...

... At der endvidere i dette ærbødige Andragende er foreslaaet, *at de under 1) og 2) nævnte eventuelle Bevillinger maa kunne betragtes som sammenhørende, samt at hvad der maatte blive besparet paa den ene eller begge Konti i et Aar, kunde føres til Indtægt i det følgende, tør jeg til Slutning ikke undlade at fremhæve igjen, da en saadan Ordning vilde betinge en roligere og sikrere Afbenyttelse af Kræfter og Forhold til enhver Tid.*

Man vil maaske finde de her foreslaaede Udgiftsposter temmelig betydelige, og dette har ogsaa været en medvirkende Grund til, at jeg ikke allerede for 2 Aar siden fremkom med et Andragende som det foreliggende; men hvis man vil sammenligne de her nævnte Summer med, hvad der andetsteds anvendes til lignende Øjemed enten af Staten eller af Private, vilde man snarere kunne dadle mig for, at de ansøgte Bevillinger ere for smaa, end for store. De kalkulerede Summer ere nemlig de mindst mulige til Arbejdernes Fremme, og som jeg ogsaa har udhævet i det Foregaaende, *man maa være forberedt paa, at der vil kunne udføres mere dertil i de følgende Aar.* Jeg nærer imidlertid den fulde Overbevisning, at der ikke heri er andraget paa Iværksættelsen af andre Undersøgelser end saadanne, som det vil blive lagt os stærkt til Last, hvis vi ikke udføre dem, og navnlig gjælder det først og fremmest de grønlandske; men jeg er ligesaa overtydet om, at hvis man indrømmer Nødvendigheden af, at vi opfylde de os paahvilende Forpligtelser til at bære vor Del af det store Kulturarbejde, vil der ogsaa sikkert blive ydet, hvad der behøves dertil. Med dette Haab tillader jeg mig herved allerærbødigst at anbefale Sagen paa det Bedste til det høje Ministeriums nøjere Overvejelse.

Kjøbenhavn, den 25de August 1875.

Allerærbødigst

F. Johnstrup.

København d. 31.12.1877.

Til

Indenrigsministeriet.

Efter at jeg i August 1875 havde tilladt mig allerærbødigst at tilstille Regeringen et Andragende om Paabegyndelsen af danske geologiske Undersøgelser, blev der, som det vil være Ministeriet bekendt paa samme Budget for 1875/76 & 1876/77 bevilget Midler til geologiske Undersøgelser i Grønland.

Angaaende den første Undersøgelse i 1876, der omfattede Partier af Julianehaabs Distrikt, er der under 26de Marts d: A: af Geologen Ass. *Steenstrup* indgivet

Bil. 12.

Komm. Archiv.

til Ministeriet, en Indberetning med tilhørende Kaart og Afbildninger og efter hans Tilbagekomst hertil i Novbr. 1877 har han været beskæftiget med at udarbejde en lignende Indberetning vedrørende Arbejderne i det sidst forløbne Aar i Omegnen af Frederikshaab og Fiskernæsset. —

Jeg maa tillige benytte Lejligheden til at underrette det høje Ministerium, at Trykningen af *Giesecke's* Dagbog (25 Ark med 3 Kaart) vil være tilendebragt i Løbet af 14 Dage, hvorefter den uopholdelig vil blive Ministeriet tilstillet.

I mit ovennævnte Andragende, hvoraf jeg tillader mig at vedlægge et Exemplar, omtalte jeg, at jeg var villig til at overtage den mere alm: Ledelse af Undersøgelserne herhjemme i de første Aar, idet jeg gik ud fra, at jeg paa min Rejse i Sydgrønland i 1874 havde erhvervet mig noget Kjendskab til de derværende Naturforhold, samt var den, der maaske bedst kjendte de Personer der egnede sig til at benyttes ved disse Undersøgelser.

I de to forløbne Aar, har jeg anseet det for rigtigst, at der gaves Geologen og hans Ledsagere nogenlunde frie Hænder i Udførelsen af de dem overdragne Arbejder, indtil der i flere Retninger var indvundet tilstrækkelig Erfaring, der kunde tjene til Vejledning af, hvorledes Undersøgelserne i de følgende Aar vilde kunne fortsættes med det størst mulige Udbytte. Disse Resultater foreligge nu baade i mineralogisk, geografisk og archæologisk Retning, og jeg tillader mig at henlede Ministeriets Opmærksomhed paa, at det forekommer mig, at Øjeblikket nu er kommet til at overdrage Ledelsen herhjemme til en Kommission, hvori alle de nævnte Retninger ere repræsenterede.

Det høje Ministerium vil ogsaa let kunne forstaa, at hvis det skulde ansees nødvendigt, at der et enkelt Aar blev andraget om en større Bevilling; f. Eksp. til en særskilt Expedition ind i det Indre paa Indlandsisen, at jeg da nødigt vil være ene om at fremkomme med et saadant Andragende. Jeg tillader mig netop nu at fremkomme med ovennævnte Forslag, fordi det er ønskeligt, at en saadan eventuel Kommission snarest mulig kan træde i Virksomhed, for at kunne faa Tid til nøje at overveje Planen for Undersøgelsesrejserne i 1878, der allerede i Begyndelsen af April maa tage deres Begyndelse.

Skulde det høje Ministerium tiltræde mit Forslag, kan jeg ikke undlade at anføre, at jeg havde tænkt mig, at Direktøren for grønlandske Handel, Justitsraad *Rink*, Kommandør i Marinen, Folketingsmand *Ravn* i Forening med Undertegnede synes af flere Grunde at være en heldig Combination og en Borgen for, at ikke let ensidige Anskuelser skulde kunne gjøre sig gjældende. Jeg haaber ikke, at Ministeriet opfatter denne min Udtalelse, som om jeg paa nogen Maade dermed havde til Hensigt at ville gribe ind i Ministeriets Bestemmelser herom, men det er kun fremsat for at antyde hvilke Retninger der efter min Mening helst maatte være repræsenterede i Commissionen.

F. Johnstrup.

Bil. 13.

Komm. Archiv.

Brev fra Kommissionen

til

Museumsassistent Steenstrup.

23.1.1878.

Da det er overdraget os at lede de af det Offentlige foranstaltede Undersøgelser i Grønland, tillade vi os herved at anmode Dem om:

1) at tilstille os, saasart det er Dem muligt, en ganske kortfattet Meddelelse om den under Deres Ledelse i 1877 foretagne Rejse. Der er hermed selvfølgelig

ikke ment nogen Indberetning, men blot en Oversigt over den tilbagelagte Route og de foretagne Arbejder;

2) at meddele os, hvad Udrustning og Midler De antager, at der vilde udfordres til en Expedition, beregnet paa at naae, om muligt, tværs over Indlandsisen;

3) at, for det Tilfælde, at vi maatte finde en saadan Udrustning uoverkommelig for Øjeblikket, De da vilde meddele os, om De i Stedet for en saadan Expedition til det Indre, kunde ønske at fortsætte Undersøgelsen af Isens Yderrand i Forbindelse med de geologiske Forskninger;

4) forsaa vidt De maatte besvare sidst anførte Spørgsmaal (3) bekræftende, vilde man forbeholde sig at træffe nærmere Aftale med Dem om Planen for en saadan Undersøgelse, der dog i Hovedsagen vil blive gjort afhængig af Deres eget Valg under selve Arbejdernes Udførelse. Derimod kunde man nu strax ønske at vide af Dem, hvorledes De mener at samtidig med Deres Rejse, endnu en mindre Rekognosceringsrejse eller Vandring i lignende Maalestok, som de hidtil gjorde Forsøg i saadan Retning, bedst kunde foretages ind over Randen af Isen, for det Tilfælde, at man maatte finde, dels de fornødne Midler hertil, dels Nogen, som var villig til at paatage sig den.

F. Johnstrup.

N. F. Ravn.

H. Rink.

Bil. 14.

Komm. Archiv.

*Brev fra Kommissionen
til
Museumsassistent Steenstrup.*

10.2.1878.

Efter at have modtaget Deres Svar paa Forespørgsel af 23de f: M: have vi fundet det rigtigst at dele Arbejderne saaledes for iaar, at det overdrages Dem at fortsætte den geologisk-geografiske Undersøgelse af Yderlandet i Forbindelse med Indlandsisens Yderrand, medens vi kunde ønske at sætte en Anden, saa som vel nærmest Lieutenant *Jensen*¹⁾, i Stand til at foretage i den forestaaende Sommer en Recognoscering udover den sidstnævnte paa eet eller flere Steder. Vi maae derhos ønske, at det overlades til Dem at bestemme, om De kunde ønske at tilbringe Vinteren i Grønland, men paa Grund heraf og formedelst Expeditionens Deling ville Omkostningerne blive betydeligt forøgede. Til den nævnte Recognoscering kan det næppe undgaaes, at der medtages om end kun et Par Medhjælpere herfra for den ene Sommer. Endvidere ønskede vi saa vidt muligt at give Dem for Deres Vedkommende frie Hænder med Hensyn til Omkostningerne i selve Grønland. Derimod vil det jo have en betydelig Indflydelse paa Udgifterne, om ogsaa De troer at burde have en Medhjælper herfra, og da af hvad Slags. Forinden der foretages noget mere kunde vi høre Deres Mening herom, samt om hvilken Egn De foreløbig nærmest har tænkt paa at berejse, uden at De dog herved binder Dem, forsaa vidt De senere maatte finde Anledning til at forandre Deres Rejseplan.

N. F. Ravn.

H. Rink.

Fr. Johnstrup.

¹⁾ Premielieutenant i Søetaten *J. A. D. Jensen* (Bildsøe). Forf. Anm.

Bil. 15.
Komm. Archiv.

*Brev fra Kommissionen
til
Museumsassistent Steenstrup.*

19.2.1878.

Efter at have modtaget Deres Skrivelse af 14de dennes have vi underkastet sammes Indhold en nærmere Overvejelse, og uagtet endelig Bestemmelse selvfølgelig først kan tages, naar man har Sikkerhed for Pengemidlernes Bevilling paa Finantsloven, skulle vi dog ikke undlade at meddele Dem, hvorledes vi under den sidstnævnte Forudsætning ville overdrage Dem at udføre det Hvery, hvortil De har tilbudt Deres Tjeneste, for at De derefter allerede straks kan træffe saadanne Forberedelser, som De maatte finde tjenlige selv, forinden ovennævnte Afgørelse haves.

Da vi havde bestemt os til den i forrige Skrivelse omtalte Fortsættelse af en Recognoscering af Iisgrænsen i Sydgrønland endnu for indeværende Sommer, og Lieutnant *Jensen* hertil har erklæret sig villig, have vi anseet det for nødvendigt at lade ham faa 2 Medhjælpere. Vi have anslaaet Honorarerne for alle 3 Reisende tilsammen til 2500 Kroner, og de fornødne Instrumenter til 1500 Kroner. Naar hertil kommer selve Reiseudgifterne, der i forrige Aar udgjorde henved 3000 Kroner, have vi indseet, at der for iaar ikke kan blive Midler til at skaffe Dem en Medhjælper, uagtet en saadan, som De jo nærmere oplyser, vistnok kunde være meget ønskelig.

Idet vi ganske billige Deres Valg af Umanaks Fjord i Forbindelse med en Overvintring, som lovende den rigeste Mark for Undersøgelserne, have vi anslaaet Deres Honorar for 1878/79 til 2400 Kroner foruden Alt frit, hvad De behøver til egentlige Reiseudgifter, derunder indbefattet Kost og Brændsel under Vinteropholdet. Over alle disse Udgifter ville vi bede Dem efterhaanden at give os Underretning i Forbindelse med Deres øvrige Indberetninger. Kun hvis Reiseudgifterne for 1878/79 overstige 1600 Kroner, ønske vi det Overskydende overført paa næste Aars Konto.

Det er Kommissionens Hensigt at paabegynde en Rækkefølge af trykte Meddelelser om Grønlands Undersøgelse, i det Haab at de aarlige Bevillinger til disse vilde blive fortsatte. Ligesom de Naturalier eller Oldsager, som maatte indsamles, opbevares som offentlig Ejendom til nærmere Bestemmelse, saaledes blive ogsaa Beretningerne om de vundne Iagttagelser at tilstille Kommissionen, som deraf efterhaanden indlemmer i bemeldte trykte Meddelelse, hvad den maatte finde passende. Vi skulde i den Anledning foreløbig bede os underrettet om, hvorvidt De inden Deres Afrejse troer at kunne levere en Fremstilling af Resultaterne for Aaret 1876 med tilhørende Kaart og Toning, eller, hvis De ikke skulde kunne faae Tid dertil, da en Fremstilling af de i Julianehaabs Distrikt foretagne antiquariske Undersøgelser, der i Forbindelse med de af Cand. *Kornerup* optagne Tegninger af nordiske Ruiner ville komme til at udgøre et særegent Capitel i den trykte Meddelelse.

Vi benytte endvidere Lejligheden til at gjøre Dem opmærksom paa, at vi haabe inden Deres Afrejse ogsaa at modtage Indberetningen om Undersøgelserne i 1877 med tilhørende Bilag.

Idet vi forbeholde os endnu at give nogle nærmere Instructioner forinden Deres Afrejse, skulle vi dog, i Anledning af hvad ovenfor er berørt, ikke undlade at tilføie, at vi snarere turde haabe, efterat have hørt nærmere fra Dem til Efteraaret, at forskaffe Dem den ønskede Medhjælp i 1879.

N. F. Ravn.

H. Rink.

Fr. Johnstrup.

Bil. 16.
Komm. Archiv.

*Brev fra Kommissionen
til
Museumsassistent Steenstrup.*

26.2.1878.

Vi have modtaget Deres Skrivelse af 23de dennes, i hvilket De beklager Dem over Mangel paa fornøden Hjælp paa Deres forestaaende Rejse i Umanaks-Fjord, og indstiller om der dog ikke kunde tilstaaes Dem en Medhjælper, der dels var villig til at reise uden Honorar, dels uden at overvintre.

Efter at have taget dette Forslag under nøje Overvejelse, kunne vi ikke være enige med Dem med Hensyn til den Nytte, Foretagendet vil kunne have af en saadan Rejsende, hvis Virksomhed maaske vil indskrænke sig til den korte Tid, medens Skibet ligger paa Havnen ved Umanak. Men selv afset herfra, beklage vi ikke at kunne imødekomme Deres Ønske, eftersom vi have disponeret saa rundeligt over de forventede Midler til bedste for de Rejsende, som allerede nu er udsete til at overtage Undersøgelserne iaar, at vi ikke see os i Stand til at overtage om end nok saa ringe Forpligtelse mod flere.

Forsaavidt De altsaa mener at kunne træffe Aftale med Nogen, som kunde ønske at arbejde i Forening med Dem paa denne Rejse, da bliver sligt en ganske privat Sag og nærværende Kommission uvedkommende.

N. F. Ravn.

H. Rink.

Fr. Johnstrup.

Bil. 17.
Komm. Archiv.

Instruction

for Hr. K. J. V. Steenstrup paa en Undersøgelsesrejse til Grønland i 1878-79.

1.

Omraadet for Deres Undersøgelser bliver nærmest Umanaks Distrikt, og navnlig Umanaksfjordens saa godt som ganske ubekjendte nordlige Forgøreninger. Dog staar det Dem ogsaa frit, lejlighedsvis at udvide Deres Iagttagelser over andre tilgrændsende.

2.

I Henseende til Gjenstandene for Undersøgelserne i Almindelighed kunne vi kun henvise Dem til Deres tidligere Arbejder, og ønske disse fortsatte i alle de Retninger, som findes antydede i Deres Meddelelser derom, alt forsaavidt som Lokaliteterne dertil maatte frembyde Lejlighed. Vi forvente om muligt et Kaart optaget, deels med Berigtigelser af, hvad der hidtil haves, afridset med nogenlunde Sikkerhed, dels og især over hvad man hidtil kun har kunnet antyde efter Gisning. Hvad billedlige Fremstillinger angaar, kunne vi ikke noksom anbefale Dem at tage Fotografien til Hjælp, da der til sammes Anvendelse antages navnlig om Foraaret at maatte være en rig Lejlighed.

3.

Ved Siden af Geologien vil Hovedopgaven selvfølgelig dreje sig om Indlandsisen. Det bør næppe ventes, at der paa det foreliggende Strøg vil findes Steder, hvor en Bestigning af samme med nogen Nytte kan udføres; dog vil den(s) Niveauforhold

ventelig kunne belyses dels ved trigonometriske Maalinger, dels ved det Overblik, som kan have fra høje Punkter paa Yderlandet. Men fremfor Alt maae vi anbefale Undersøgelser ved Isens Bevægelser til Deres Opmærksomhed, og deriblandt navnlig Spørgsmaalet om en dertil passende Jøkel—Arms Bevægelse paa forskellige Aarstider.

4.

De fører en Dagbog over Rejsernes og Undersøgelsernes Fremgang, af hvilken vi udbede os en Udskrift tilstillet med sidste Lejlighed iaar, tilligemed en foreløbig Plan for Undersøgelserne indtil Begyndelsen af Sommeren 1879, ledsaget af et omtrentlig Overslag over Rejse-Omkostningerne, for at vi derved kunne sættes i Stand til at lægge Plan for de forventede Undersøgelser næste Aar. Det er en Selvfølge, at De ved at indgive et saadant Udkast med Overslag ikke kan binde Dem til samme, hvad Enkelthederne angaae.

5.

Hele Rejsens Udbytte, saavel hvad Iagttagelser, som Samlinger angaaer, bliver ligesom ved de tidligere Rejser, at betragte som det Offentliges Ejendom, der efterhaanden, som De faaer det bearbejdet, meddeles eller afleveres til os. Vi anmoder Dem om, i Løbet af Vinteren at udarbejde en samlet Beretning over, hvad De indtil den seneste Datum maatte have iagttaget og undersøgt, og at tilstille os samme med den tidligste Lejlighed i 1879. De Naturalier, som De samler og ikke behøver til nærmere Undersøgelse i selve Grønland, hjemsendes hertil ved forefaldene Lejligheder, adresserede til undertegnede Johnstrup.

Kjøbenhavn den 13de Marts 1878.

N. F. Ravn.

H. Rink.

Fr. Johnstrup.

Bil. 18.

Komm. Archiv.

Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.

7.7.1920.

Til

Indenrigsministeriet.

Kommissionen tillader sig herved at andrage det høje Ministerium om, at der, sorterende under den, maa blive oprettet to fastlønnede Stillinger som henholdsvis *Afdelingsgeolog* og *Afdelingsgeograf*.

Siden Kommissionens Oprettelse i 1878, og til nu er der under dens Ledelse udført et meget stort Arbejde, hvoraf Resultatet foreligger i det omfangsrige Værk »Meddelelser om Grønland«. Der er foretaget en første Kortlæggelse af hele Landet; der er udgivet samlede Fortegnelser over Landets Dyre-, Plante- og Mineralverden, og der er endelig udgivet en meget stor Mængde Arbejder af mere eller mindre speciel Natur paa næsten alle Omraader indenfor Geologien, Botaniken, Zoologien, Klimatologien, Etnografien, Arkæologien m. m. Det udførte Arbejde er utvivlsomt i høj Grad værdifuldt og anerkendes ogsaa som saadant i Ind- og Udland.

Det Arbejde, der hidtil er udført, lider imidlertid i altfor høj Grad af den Mangel, at det ikke har kunnet planlægges synderlig systematisk, da Kommissionen, naar det drejede sig om at sende Videnskabsmænd op, for det meste har maattet rette sig efter, hvem der tilfældigvis for Øjeblikket var ledig og iøvrigt i Stand til at foretage Undersøgelser i Grønland, og selv om der under disse Forhold er blevet under-

søgt uhyre meget og løst en Mængde Problemer, er der dog stadig mange, meget betydningsfulde Opgaver, som Kommissionen ikke har kunnet tage fat paa af Mangel paa de dertil egnede Kræfter. En Del af disse Opgaver er af en saadan Art, at de overhovedet kun kan løses ved, at den samme Mand foretager gentagne Rejser til Grønland, hvorved det først bliver muligt at erhverve sig det for Opgavens heldige Løsning nødvendige Overblik. Dette har imidlertid ikke, eller kun i meget ringe Grad været muligt, da hver enkelt Videnskabsmand enten har sin faste Stilling, som han ikke kan forsømme i længere Tid, eller er henvist til at skaffe sig en saadan, hvad han ikke let vil kunne, naar han først skal ofre en længere Aarrække paa Arbejde i Grønland.

Paa Grund af Landets store Omfang og den overordentlige Betydning, det har for Løsningen af en Mængde forskellige videnskabelige Problemer, kan Arbejdet i Grønland ikke tænkes at være tilnærmelsesvis tilendebragt i nogen overskuelig Aarrække, og Kommissionen mener derfor ikke at kunne forsvare, at Ansættelsen af de paagældende Videnskabsmænd begrænses til en bestemt Aarrække, hvad der vistnok ogsaa vilde umuliggøre Erhvervelsen af de bedst egnede Kræfter. Valget af de to Videnskabsmænd bør foretages paa en saadan Maade, at de mest iøjnefaldne Mangler, der endnu findes i Grønlands videnskabelige Undersøgelse, afhjælpes paa bedste Maade.

Af Arbejder, som næppe kan tænkes at udføres tilstrækkelig grundig uden ved Hjælp af fast ansatte Videnskabsmænd, og som af den Grund ogsaa hidtil særlig er blevet forsømt, kan nævnes en lang Række, af hvilke enkelte kort skal antydes. Paa det geologiske Omraade, hvor Mangelen paa Videnskabsmænd maaske har været mest følelig, bør der foretages systematiske Undersøgelser, saavel af Grundfjeldet som af de forskellige forsteningsførende Lag; der bør foretages systematiske Undersøgelser af den marine Grænses Beliggenhed, og først og fremmest bør der foretages gennemførte Gletscherundersøgelser, specielt over Gletschernes Variationer fra Aar til andet. Det burde ogsaa forsøges at foretage vidtløftigere Tællinger af Lerlagene paa forskellige Steder for at faa Mulighed for at udarbejde en Geokronologi i Lighed med, hvad man har forsøgt i Sverige. Paa det almindelige geografiske Omraade maa der først og fremmest udarbejdes Kort i større Maalestok end hidtil og med modernere Principper, navnlig med anskuelig Terræntegning; endvidere bør der anstilles systematiske Undersøgelser i forskellige fysisk-geografiske Henseender, f. Eks. med Hensyn til Klimatologi, ligesom der i højeste Grad tiltrænges etnografiske og arkæologiske Undersøgelser. Saadanne kulturhistoriske Undersøgelser er det saa meget vigtigere at faa i Gang snarest, som vigtige og interessante Ting forsvinder for hvert Aar, der forløber.

For at faa de nævnte og flere lignende Arbejder udført paa nogenlunde tilfredsstillende Maade, mener Kommissionen, at der bør ansættes to Videnskabsmænd, den ene som Geolog og den anden som Geograf. Først ved en saadan fast Ansættelse bliver det muligt med Fordel at skaffe hver enkelt af disse en saadan Uddannelse i Ind- og Udland, som gør ham særlig egnet til det paagældende Arbejde, og kun paa den Maade bliver det muligt at fastholde de bedst egnede Kræfter for et længere Tidsrum. Begge bør kunne foretage Opmaalinger, og begge bør, naar de kommer til vanskelig tilgængelige Egne, ogsaa kunne foretage mere elementære Undersøgelser udenfor deres specielle Omraader. Selvfølgelig udelukker denne Ordning ikke, at Kommissionen stadig kan udsende andre Videnskabsmænd, der stadig vil kunne foretage overordentlig værdifulde Undersøgelser, hver paa sit specielle Omraade.

Kommissionen mener af sit Annum at kunne bekoste de fast ansatte Videnskabsmænds Udrustning og Rejseudgifter samt Udgivelsen af deres Arbejder, medens

det derimod vil overstige deres Kræfter at lønne dem. Stillingerne bør være sideordnede med dem under Danmarks geologiske Undersøgelse (Statsgeologer og Afdelingsgeologer); af Hensyn til Alderen af de for Tiden eksisterende Personer, som kunde tænkes at indtræde i Kommissionens Tjeneste, menes den sidstnævnte Stilling for Tiden at være den mest passende. Stillingerne under Kommissionen bør benævnes henholdsvis Afdelingsgeolog og Afdelingsgeograf og lønnes som Danmarks geologiske Undersøgelses Afdelingsgeologer (Lønklasse O. 1.). Det bemærkes, at Ansættelsen af de to Videnskabsmænd ikke behøver at medføre Fordringer til særlige Lokaler, da de indtil videre kan anbringes i henholdsvis Mineralogisk Museum og Geografisk Laboratorium. Det er en selvfølge, at Kommissionen stadig maa være den Institution, der leder de videnskabelige Arbejder i Grønland, og at de ansatte Videnskabsmænd følgelig i alle Henseender have at rette sig efter Kommissionens Instruktioner.

C. F. Wandel.

Bil. 19.

Komm. Archiv.

Nr. 519

Jr. Nr. 490/1920.

Indenrigsministeriet

Styrelsen af Kolonierne i Grønland.

København d. 19.11.1920.

I Anledning af den ærede Kommissions hertil indgivne Andragende om Oprettelsen af to fastlønnede Stillinge som henholdsvis Afdelingsgeolog og Afdelingsgeograf under Kommissionen har Nationalmuseet paa Foranledning herfra afgivet følgende Erklæring:

»Museet anerkender i høj Grad det betydelige og fortjenstfulde Arbejde, som nævnte Kommission siden sin Oprettelse i 1878 har udført for Grønlands Udforskning og den Betydning, det har haft for Nationalmuseet saavel i Henseende til Eskimologien som til Studiet af Nordboerne i Grønland. Man kan ogsaa ganske slutte sig til Kommissionens Anskuelse, at dens Arbejde vil vinde, om der — foruden de Specialister, der som hidtil vil blive udsendte, — bliver ansat Videnskabsmænd, der kan ofre hele deres Tid paa disse Opgaver.

At der »i højeste Grad tiltrænges etnografiske og arkæologiske Undersøgelser«, skal ligeledes indrømmes, ligesom det vilde være meget heldigt, om saadanne kunde udføres snarest, idet der Aar for Aar gaar videnskabelige Værdier tabt.

Der maatte dog hertil kræves Garanti for, at Undersøgelserne foretoges under videnskabeligt fuldt betryggende Forhold og under Anvendelsen af den moderne Arkæologis tekniske Fremgangsmaader. I modsat Fald vil der kunne skades mere end gavnes ved Gravninger; Iagttagelser, der er forsømte, er et Tab for Efterverdenen, der ikke kan oprettes.

Ønskeligst vil det derfor være, om de kulturhistoriske Arbejder kunde udskilles fra de geografiske og under en museumsuddannet Arkæolog og Etnograf, der sad inde med saavel den teoretiske Specialkundskab som med hele den tekniske Erfaring, der naas ved praktiske Undersøgelser i Marken gennem et længere Tidsrum. Der vil være fuldt op af Arbejde for en saadan Mand, og der bør utvivlsomt arbejdes hen imod at skabe en saadan Stilling.

Skulde dette i Øjeblikket, af pekuniære eller andre Aarsager, ikke kunne lade sig realisere, kunne vel disse Opgavers Varetægtelse indtil videre rettest henlægges

under den foreslaaede Afdelingsgeograf. Da de imidlertid ligger udenfor det specielle geografiske Virkefelt, skulle vi meget betone Nødvendigheden af, at Nationalmuseet, som den Institution, under hvilken disse Opgaver henhører, gennem Repræsentation i Kommissionen for Ledelsen af geol. og geogr. Undersøgelser i Grønland eller paa anden Maade faar Indflydelse paa Sagen i Lighed med, hvad Tilfældet er for Geologi og Geografiens Vedkommende.

Under denne Forudsætning skulde Museet med megen Tilfredsstillelse imødesee den foreslaaede Udvidelse af Kommissionens Virksomhed.«

Under Henvielse hertil skulde Ministeriet, forinden videre foretoges, udbede sig Kommissionens behagelige Udtalelser.

P. M. V.

Daugaard-Jensen.

[Olsen.]

Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.

Bil. 20.

Komm. Archiv.

Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.
Den 30.11.1920.

Til Indenrigsministeriet.

Ministeriet har i Anledning af et fra Kommissionen indgivet Andragende om Oprettelse af to fastlønnede Stillinger som henholdsvis Afdelingsgeolog og Afdelingsgeograf under Kommissionen tilstillet denne en Afskrift af en fra Nationalmuseet paa Foranledning fremkommen Erklæring og om samme begæret Kommissionens Udtalelse.

De Udtalelser i nævnte Afskrift, der direkte vedrører Kommissionen, er følgende:

1) »Der maatte dog hertil kræves Garanti for, at Undersøgelserne foretoges under videnskabeligt fuldt betryggende Forhold og under Anvendelsen af den moderne Arkæologis tekniske Fremgangsmaader . . .«

2) »Ønskeligst vilde det være, om de kulturhistoriske Arbejder kunde udskilles fra de geografiske og under en musæumsuddannet Arkæolog og Etnograf, der sad inde med saavel den teoretiske Specialkundskab som med hele den tekniske Erfaring, der naas ved praktiske Undersøgelser i Marken gennem et længere Tidsrum. Der vil være fuldt op af Arbejder for en saadan Mand, og der bør utvivlsomt arbejdes hen imod at skabe en saadan Stilling . . .«

3) » . . . skulde vi meget betone Nødvendigheden af, at Nationalmuseet som den Institution, under hvilke disse Opgaver henhører, gennem Repræsentation i Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland eller paa anden Maade faar Indflydelse paa Sagen i Lighed med, hvad Tilfældet er for Geologi og Geografiens Vedkommende.«

Til disse Udtalelser har Kommissionen den Ære at bemærke:

ad. 1. De videnskabelige Undersøgelser, som Kommissionen har foretaget i Grønland, er altid skete paa den Maade, at Kommissionen, naar de ikke falde ind under Geografi og Geologi, henvender sig til det paagældende Museum eller Institution om at udpege den eller de Mænd, der skal foretage Undersøgelsen og om at

udfærdige den nødvendige Instruks for dem; paa samme Maade har man forholdt sig overfor Nationalmusæet, hvad angaar den til næste Aar paatænkte Ekspedition til Sydgrønland.

ad. 2. Kommissionens Midler er ikke tilstrækkelig til en saadan Ordning, der forudsætter aarlige etnografiske og arkæologiske Undersøgelser; disse kun(ne) kun foretages med Mellemrum, hvis ikke andre Undersøgelser skulle stilles i Bero.

ad. 3. Den foreslaaede Repræsentant for Musæet maatte Kommissionen modsætte sig, da den uundgaaelige Konsekvens heraf vilde være Fordringer om en Repræsentant for alle de Fag, der falder ind under Kommissionens Virksomhed; man vilde faa en Repræsentant for Zoologi, Botanik, Meteorologi, Anthropologi o. s. v., ja selv for Nationalmusæet maatte Arkæologi og Etnografi have deres særlige Repræsentant.

Kommissionen kan ikke se rettere end at den af den hidtil fulgte Fremgangsmaade er fuldt tilfredsstillende og har aldrig fremkaldt nogen Indsigelse fra de Institutioner, med hvilke man har samvirket, og den Anseelse, som »Meddelelser om Grønland« nyder baade uden- og indenlands, viser, at Resultaterne af den anvendte Fremgangsmaade har været gode.

C. F. Wandel.

Bil. 21.

Komm. Archiv.

Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.

23.5.1923.

Til

Indenrigsministeriet.

Med Skrivelse af 7de Juli 1920 tillod Kommissionen sig at indstille til Ministeriet, at der blev oprettet to lønnede Stillinger ved Kommissionen henholdsvis som Afdelingsgeolog og Afdelingsgeograf. Paa en i den Anledning fra Ministeriet modtagen Skrivelse af 19de November 1920 svarede Kommissionen i Skrivelse af 30te November 1920.

Sagen har henligget siden den Tid og ønskedes ikke fremmet af Kommissionen, da de to Naturforskere, som vilde være særlig skikkede for de nævnte Stillinger, afgik hver paa sin Expedition og ikke kunde ventes hjem før tidligst i Efteraaret 1923.

Efter de nu foreliggende Rapporter vil de to Herrer være tilbage i indeværende Efteraar, og Kommissionen tillader sig derfor i Henhold til sin Skrivelse af 7de Juli 1920 at andrage Ministeriet om paa Finanslovsforslaget for 1924—25 at ville søge de fornødne Bevillinger til deres Ansættelse.

Kommissionen tillader sig at gentage, at de nævnte Herrer . . . anses for særlig skikkede til de nævnte Stillinger og vilde meget beklage, om de for Existensens Skyld skulde blive nødsagede til at søge anden Livsstilling.

C. F. Wandel.

Bil. 22 & 23.
Grønlands Styrelses Archiv.

2 Breve fra J. C. Christensen.

Bil. 22.

Hee d. 14. Maj 24.

Kære Hr. Statsminister!¹⁾

Gennem Magister *Lauge Koch* er jeg anmodet om at anbefale en betydelig Forøgelse af Bevillingen til Grønlandskommissionen, som udgiver Meddelelser om Grønland, en Forøgelse fra 35.000 til 100.000 Kr.; dette gør jeg gerne, da jeg har den Opfattelse, at Danmarks videnskabelige Undersøgelser paa Grønland har vakt vel fortjent Opmærksomhed og Ry trindt i Udlandet, og at en Fortsættelse af Arbejdet vil bevare Danmarks Stilling bedre end noget andet; men at en forsvarlig Fortsættelse ikke lader sig gøre, hvis Bevillingen ikke forøges betydeligt.

Jeg har skrevet til Indenrigsministeren om Sagen, men vil ikke undlade at lægge Dem den paa Sinde, for at De kan lægge Deres tunge Lod i Vægtskaalen for den.

Striden om Traktaten bør ikke komme denne Sag til Skade, selv om jeg finder, at flere af vore Grønlandskyndige her har optraadt paa en højst uheldig Maade.

Jeg er med venlig Hilsen

Deres ærbødige

J. C. Christensen.

Bil. 23.

Hee d. 14. Maj 24.

Hr. Indenrigsminister *Hauge*!

Gennem Magister *Lauge Koch* har jeg erfaret, at Kommissionen for Udgivelsen af Meddelelser om Grønland søger en betydelig Forøgelse af Bevillingen dertil. Denne Ansøgning tillader jeg mig ganske særlig at anbefale til Deres gode Forsorg. Det har sin store Betydning for Danmarks Stilling til Grønland, at vi bevarer vort videnskabelige Ry i Henseende til Fortsættelsen af de videnskabelige Undersøgelser i Grønland, og hertil er den nuværende Bevilling ganske utilstrækkelig, hvilket Kommissionen sikkert vil gøre Rede for i sin Ansøgning. Jeg tillader mig ogsaa at skrive til Statsministeren om Sagen.

Deres ærbødige

J. C. Christensen.

Bil. 24.

Grønlands Styrelses Archiv.

Commissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.
Kjøbenhavn d. 5.7.1924.

Til Indenrigsministeriet.

Kommissionen anser det for sin Pligt ikke længere paa Grund af Statens finansielle Vanskeligheder at vente med at meddele Ministeriet, at de den tilstaaede Midler ikke er tilstrækkelige til en fyldestgørende Løsning af den den overdragne

¹⁾ *Th. Stauning*. Forf. Anm.

Opgave, Grønlands videnskabelige Undersøgelse. Grunden er for en Del de stadig stigende Priser paa Trykning og de voksende og kostbare Fordringer til Illustrationer og Forfatterhonorarer af de udgivne Bind. I Aar udgives Bindene 54, 55, 59, 66 og 67, forberedte i flere Aar. Kommissionen har i »Meddelelser om Grønland« givet Plads for Beretningerne fra den »Biologiske Station paa Disko« og fra forskellige Ekspeditioner, der ikke er udsendte af Kommissionen.

I Aarene 1922 og 1923 har Kommissionen ikke haft Midler til Udsendelse af Ekspeditioner eller til at foretage Arbejder i Grønland og samtidig med at Kommissionen har maattet indskrænke sin Virksomhed, stiger i Udlandet Interessen for Polarforskning og Interessen for Udforskning af Grønland.

Sverige, der ved Aarhundredeskiftet var det eneste Land, der i Polaregnene (Spitsbergen) kunde konkurrere med os, har efter Norges Overtagelse forladt dette og har nu en uddannet Stab af Polarforskere, der kun ønsker at komme i Virksomhed og sikkert vil kaste sine Øjne paa Grønland.

Undersøgelserne paa Spitsbergen drives nu kun af Nordmændene, men de har til Gengæld sat Kraft paa.

Den norske Undersøgelse koncentrerer sig om en Kortlægning af Spitsbergen i Maalestokken 1:200.000 med 5 m Kurver, men omkring denne Opgave grupperer sig en fuldstændig videnskabelig (ganske særlig geologisk) Undersøgelse af Landet. Alt dette begyndte i 1906 og her meddeles en Statistik over Antallet af Personer, som har deltaget i denne Undersøgelse. (Udarb. af *Lauge Koch*).

1906.....	3	Topografer	1	Geolog	1	Læge	3	Assistenter
1907.....	1	—	1	—	1	Botaniker	2	—
1909.....	3	—	2	—	2	Hydrografer	10	—
1910.....	4	—	2	—	2	—	10	—
1911.....	2	—	2	—	—	—	8	—
1912.....	2	—	1	—	—	—	6	—
1913.....	1	—	3	—	1	—	4	—
1914.....	2	—	2	—	1	—	4	—
1917.....	1	—	3	—	1	—	2	—
1918.....	4	—	3	—	1	—	8	—
1919.....	3	—	2	—	2	—	10	—
1920.....	4	—	2	—	2	—	9	—

Den norske Statistik, hvorfra disse Tal er hentede, gaar ikke længere, men Undersøgelserne fortsættes med fuld Kraft; saaledes ofrer Norge i indeværende Sommer næsten 300.000 Kr. paa rent videnskabelige Formaal paa Spitsbergen og vil i Sommer med Flyvemaskiner kortlægge visse svært tilgængelige Egne af Landet.

For den anden af Grønlands Naboer kan ikke fremlægges nøjagtige Tal, men det er ingen Hemmelighed, at Canada i de sidste Aar regelmæssigt har udrustet et stort Skib (betydeligt større end noget af vore Grønlandsskibe), med hvilket fulgte en videnskabelig Stab. Magister *Lauge Koch* var sidste Sommer Gæst en Dag paa dette canadiske Undersøgelsesskib og mødte der en videnskabelig Stab, der talte over et Dusin Mand, mest Topografer og Geologer, under Ledelse af Geologen Dr. *Craig*. Der er ingen Tvivl om, at de Beløb, Canada ofrer paa sine Polarlande, er større, end hvad Norge mener at kunne ofre paa Spitsbergen.

I Sammenligning med de store Summer Norge og Canada ofrer paa deres Polarlande er det jo særdeles beskedne Midler, hvormed vi Danske arbejder i Grønland, og dog er dette Land jo den nordlige Halvkugles største og vigtigste Polarland. Det kan da heller ikke undre, at Udlandet allerede nu begynder at ville løse nogle af de mest paatrængende Opgaver, hvortil vi ikke har haft Midler.

Ved Etah overvintre Amerikaneren *Mac Millan* med adskillige Amerikanere. Formaålet er officielt glaciologiske Undersøgelser.

De gamle dansk-schweisiske Undersøgelser af de berømte Samlinger af subtropiske Planteforsteninger fra Nordvest-Grønland synes ikke mere fyldestgørende, idet to amerikanske Geologer efter en kort Undersøgelse kom til andre Resultater for en Del Aar siden. I 1921 foretog Professor *Seward* fra Cambridge med en Assistent Indsamlinger og agter at fortsætte Undersøgelsen, saafremt Danskerne lader den ligge.

I Østgrønland synes Udlandets Interesse særlig at knytte sig til Egnene Nord for Scoresby-Sund. I Fjor forsøgte den engelske Geolog *Wordy* (kendt fra *Shackleton's* Sydpolarekspedition) med et norsk Skib at naa ind til Østgrønland. Forsøget mislykkedes paa Grund af Is, men vil blive gentaget næste Aar. En geologisk Undersøgelse af Egnene Nord for Scoresby-Sund er Maalet.

Til disse Egne forbereder norske og svenske Meteorologer en meget stort anlagt meteorologisk Ekspedition med Radio, Flyvemaskiner og Balloner. Denne Ekspedition betales med norske Penge.

Ovenstaaende om Udlandets Interesse for Undersøgelser i Grønland er delvis meddelt, delvis bekræftet af Magister *Lauge Koch* efter hans udenlandske Foredragsturné.

Det vil heraf ses, at Kommissionen er udsat for stor Konkurrence, og den eneste Maade at staa sig i denne Konkurrence er ved selv at forøge sit Arbejde og navnlig med de Spørgsmaal, som Udlandet er mest opsat paa at faa løst. Det vilde være trist, om »Meddelelser om Grønland« skulde miste den Anseelse og Plads, som det overalt har vundet i Polarforskning.

Den 7de Juli 1920 indgav Kommissionen et Andragende om Ansættelse af en fast Geolog og Geograf og skal tillade sig at henvise til den i dette givne udførlige Motivering, som man gav for Nødvendigheden af denne Foranstaltning. De to paa-gældende til disse Pladser . . . er endnu til Raadighed, men har i Mellemtiden gjort sig saa bekendte ved deres Forskninger, at de i Stedet for at ansættes som Afdelingsnu bør ansættes henholdsvis som Stats-Geograf og Stats-Geolog. For at Kommissionens Arbejde kan faa sin rette Kraft anbefales nu paa det varmeste deres Ud-nævnelse. Det vil medføre en Udgift af c. 17.000 Kr., der bør holdes udenfor Kom-missionens Budget.

Da Kommissionen nedsattes i 1876¹⁾, var den første Betingelse for denne som Supplement til de geologiske Undersøgelser, at der tilvebragtes et Kort over den vestgrønlandske Kyst; det da eksisterende var saa ufuldstændigt, at Sejlads paa Grønland kun kunde udføres af lokalt kendte Folk, da Kortet ikke kunde yde nogen virkelig Vejledning og ogsaa var ubrugeligt som Grundlag for videnskabelig Undersøgelse. I Løbet af ca. 20 Aar lykkedes det ved Hjælp af udsendte Søofficerer at skabe et Kort over den 225 Mile lange Kyst, der gjorde Besejlingen af Landet mulig og kunde tjene som Grundlag for de hidtil foretagne Undersøgelser, men det ligger i Sagens Natur, at en slig Opmaaling af en 225 Miles Strækning i ca. 20 Aar, der foretages i Forbindelse med talrige andre Undersøgelser, næppe kunde blive andet end en »flying survey« med Undværelse af en rigtig Triangulation, og følgelig ikke kan tilfredsstille de nuværende Fordringer, der stilles af Marinen, for nøjagtig at kunne bestemme Afstanden fra Land ved territoriale Overtrædelser af Fremmede og heller ikke Fordringerne for strengt videnskabelige Undersøgelser.

En regulær Opmaaling af Grønland, foreløbig dettes Vestkyst, er derfor by-dende nødvendig og bør paabegyndes snarest mulig. Kommissionen har forhandlet om Sagen med Generalstaben, der er villig til at stille 3 Officerer og 3 Guider til

¹⁾ Skal være 1878. Forf. Anm.

Raadighed, saaledes at Generalstaben sørger for deres Lønninger og de nødvendige Instrumenter, medens Kommissionen afholder Udgifterne ved deres Op- og Nedrejse samt Ophold, den nødvendige Arbejdshjælp og Udstyr med Rejserekvisiter samt Telte, Soveposer m. m. For en Arbejdstid af $3\frac{1}{2}$ Maaned vil Udgiften hertil andrage ca. 20.000 Kr. aarlig. At Opmaalingen underlægges Kommissionen bør ske, dels for den grønlandske Erfaring, Kommissionen raader over, dels fordi det paatænkes, at der samtidig med Kortlægningen skal foretages en udførligere videnskabelig, særlig geologisk Undersøgelse af Landet, og det i de fleste Tilfælde vil være praktisk og økonomisk at lade Videnskabsmændene følge med Opmaalingen fremfor at rejse alene. Først naar der paabegyndes en saadan systematisk Kortlægning og Undersøgelse, er der Udsigt til, at Udlændingene ikke i saa høj Grad som tidligere vil føle sig foranledigede til at kaste sig over denne Opgave.

Før 1914 udsendtes aarlig 2 Ekspeditioner, som siden den Tid har maattet indskrænkes til een, ja, som alt nævnt, har man i 2 Aar ikke haft Midler til Udsendelse af Ekspeditioner. For at naa det Maal, som Kommissionen maa sætte sig, er det nødvendigt, at den igen sættes i Stand til at udsende Ekspeditioner, hvad der vil medføre en Udgift af ca. 20.000 Kr. aarlig. Men foruden disse Ekspeditioner, der i Lighed med hvad der tidligere har været Tilfældet, som oftest vil være af mere eller mindre varierende Art og gaa ud paa at løse de Opgaver, der ligger for paa forskellige Steder af Landet, vil der ogsaa kræves et aarligt Beløb til de ovenfor nævnte systematiske Undersøgelser, der foretages i Forbindelse med Kortlægningen; hertil kan maaske anslaaes at ville medgaa ca. 10.000 Kr. aarlig.

Det vil saaledes ses, at de hidtil bevilgede 35.000 Kr. langt fra vil være tilstrækkelige til at fyldestgøre selv de mest beskedne Krav, der kan stilles til Danmark, hvis det agter at undersøge Grønland paa en saadan Maade, at vi ikke fuldstændig bliver overskygget af Udlandet. Til Belysning af den største Post paa Budgettet, de 60.000 Kr. til Udgivelse, skal anføres, at alene et enkelt Bind, som Nr. 66, har kostet 18.000 Kr., og at Illustrationen af Bd. 67 har kostet 7.700 Kr. I de nærmest kommende Aar foreligger der endda særlig store Udgivelser, idet baade Resultaterne af den 2den Thuleekspedition og af Jubilæumsekspeditionen Nord om Grønland staar for Tur; den sidstnævnte alene er anslaaet til at ville koste 60.000 Kr. Den systematiske Undersøgelse af Landet vil naturligvis medføre ret væsentlige Udgifter til Udgivelse af topografiske og geologiske Kortblade med tilhørende Beskrivelser, ligesom ogsaa den, dels herhjemme og dels af Englænderen *Seward* og hans Medarbejdere paabegyndte Bearbejdelse af Mineralogisk Museums Materiale af Plante- forsteninger fra Grønland vil medføre Udgivelse af kostbare Bind.

Efter det her anførte vil Kommissionens aarlige Budget blive:

Opmaaling ved Generalstaben	20.000 Kr.
Udsendelse af videnskabelige Ekspeditioner	30.000 -
Udgivelse af »Meddelelser om Grønland« og Kort	60.000 -
Anskaffelse og Vedligeholdelse af Materiel, specielt Motorbaade	10.000 -

Ialt . . . 120.000 Kr.

Som nævnt ovenfor kommer hertil Udgifterne til Ansættelse af en Stats-Geograf og en Stats-Geolog.

Kommissionen maa paa det varmeste anbefale, at Ministeriet vilde søge de nævnte Summer bevilgede paa kommende Aars Budget og vil ved Hjælp af disse mene at kunne tilfredsstille de Fordringer, der maa stilles til den.

Kommissionen skal tillade sig at bemærke at »Meddelelser om Grønland«, uddeles gratis til danske Videnskabsmænd, videnskabelige Institutioner og 55 højere

Skoler. Desuden udveksles »Meddelelser om Grønland« med et større Antal udenlandske Universiteter og videnskabelige Institutioner, hvad der skaffer en betydelig udenlandsk Literatur, der efter sin Karakter fordeles til Biblioteker og videnskabelige Institutioner her i Landet.

C. F. Wandel.

Bil. 25.

Grønlands Styrelses Archiv.

Indenrigsministeriets Indbydelse til Møde den 28. November 1928.

Indbydelsen havde følgende Ordlyd:

Den stigende Interesse, som i de senere Aar har givet sig til Kende for Grønland og grønlandske Forhold, har bl. a. givet sig Udslag deri, at der til Dels med rent praktiske Formaal for Øje er fremsat Planer og Forslag til Foretagelsen af videnskabelige Undersøgelser i Landet i et saadant Omfang og paa saa forskellige Omraader, at man fra Ministeriets Side, særlig med Henblik paa de begrænsede Midler, der kan ventes til Raadighed maa anse det fornødent, at de herhen hørende Forhold tages under en samlet Overvejelse.

Man mener, at det hertil vil være nødvendigt, at der tilvejebringes et permanent Organ, som er saaledes sammensat, at alle de Grene af det videnskabelige Udforskningsarbejde, der kan blive Tale om at fremme i Grønland, er repræsenterede, idet man formentlig herved vil være i Stand til at afgøre, hvorvidt de til enhver Tid foreliggende Planer er af en saadan Betydning, at de bør fremmes, og i hvilken Orden de skal iværksættes og forbindes, for at et systematisk fremadskridende Arbejde kan siges at være etableret til Klarlægning af de Grønland vedrørende Forhold, som direkte og inddirekte hviler paa Udførelsen af et videnskabeligt Forskerarbejde.

I det Ministeriet bemærker, at de Arbejder, den nu bestaaende Kommission for Ledelsen af geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland har under Udførelse, formentlig bør føres til Ende af denne, skal man under Henviisning til de foranførte Betragtninger og efter Forhandling med Undervisningsministeriet indbyde Hr. . . . . til at komme til Stede til et Møde i Indenrigsministeriet den 11. December Kl. 4 Em. for at deltage i den nærmere Drøftelse af den foran skitserede Plan, idet man samtidigt skal udtale Ønsket om, at de vil være villig til at indtræde i det Raad, som antagelig herefter vil blive dannet til den fremtidige Tilrettelæggelse af det videnskabelige Arbejde i Grønland.

De indbudte, se Pag. 20-21.

Bil. 26.

Grønlands Styrelses Archiv.

Møde i Indenrigsministeriet

d. 11. December 1925. Kl. 4 Em.

Samtlige Indbudte havde givet Møde.

Desuden:

Som Repræsentant for Undervisningsministeriet var mødt Departementschef *Fr. Graae.*

Direktøren for Grønlands Styrelse *Daugaard-Jensen* var til Stede.

Indenrigsministeriet bød Velkommen. Se Indenrigsministerens Velkomsttale. *Bil. 27.*

Ministeren foreslog, at Udvalget skulde bære Navnet:

»Indenrigsministeriets Udvalg for videnskabelige Undersøgelser i Grønland«.

Det var tiltænkt Medlemmerne som et Æreshverv uden nogen Løn.

Den til enhver Tid værende Indenrigsminister skulde være Udvalgets Formand, Næstformanden skulde være Direktøren for Grønlands Styrelse.

Endvidere skulde der ved Møderne være en Protokolfører til Stede. Hertil var indtil videre antaget Sekretær i Justitsministeriet og i Grønlands Styrelse *Jorgen Berthelsen*.

Ministeren indledede med at udtale: at han nærede en levende Interesse for Grønland, og at han maatte gøre sig klart, at store Opgaver skulde tages op, alt i den Rækkefølge, Situationen maatte kræve. Grønland er et fattigt Land og Befolkningen fattig; det var imidlertid Ministerens Indtryk, at Arbejdet for Befolkningens materielle og kulturelle Udvikling var i udmærket Gang. Paa sin Rejse i Grønland havde Ministeren faaet det Indtryk, at den grønlandske Befolkning betragtede Danmark som sin Formynder, den hænger ved Danmark som dens eneste Eksistensmulighed, og Grønlænderne forstaa saaledes særdeles vel, at det nuværende Formynderskab er en Nødvendighed.

Ministeren paapegede, at den største og vigtigste Opgave maatte være en systematisk geologisk Undersøgelse af Landet. Ministeren sluttede med at opfordre de tilstedeværende Medlemmer til at fremkomme med deres Udtalelser.

Viceadmiral Wandel udtalte som Formand for Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland sin Tak for Indenrigsministerens Indbydelse og Ministerens velvillige og rosende Omtale af Kommissionens Arbejde.

Derefter tog de Indbudte, der fra nu af var Medlemmer i »Indenrigsministeriets Udvalg for de videnskabelige Undersøgelser i Grønland«, Ordet til en almindelig Diskussion.

Ved Mødets Slutning foreslog *Direktøren for Grønlands Styrelse*, at Udvalget tiltraadte det af Ministeren foreslaaede Navn.

Efter nogen Diskussion vedtoges dette.

Departementschef *Graae* foreslog, at der paa næste Møde indleddedes en Generaldebat, hvorved man kunde faa Anvisning paa Vejen fremad, samt træffes Bestemmelser om Nedsættelse af Underudvalg.

Direktøren for Grønlands Styrelse bemærkede hertil, at man næppe vilde holde saa strengt paa Dagsordenen, at der ikke paa Møderne skulde blive Lejlighed til at fremkomme med Udtalelser af mere almindelig Karakter.

Admiral *Wandel* hævdede, at man maatte ind paa mere exakte, mindre almindelige Undersøgelser.

Admiralen tilføjede, at Norge i 1920 anvendte ca. 300.000 Kr. paa Undersøgelse af Spitzbergen.

Kl. 5,50 Em. hævdedes Mødet.

Bil. 27.

Grønlands Styrelses Archiv.

Indenrigsminister *Hauge's* Velkomsttale ved det konstituerende Møde
d. 11. December 1925.

Hensigten med at samle D'Hrr. er Ønsket om at tilvejebringe et Organ, hvor alle Spørgsmaal om videnskabeligt Udforskningsarbejde i Grønland kan faa en alsidig Behandling.

I dette Ønske ligger ikke nogen Tilkendegivelse af, at den nu bestaaende Kommission for geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland skulde have løst de denne paahvilende Opgaver paa en mindre tilfredsstillende Maade.

Det maa tværtimod siges, at denne Kommission har gjort særdeles god Fyldest. Den har i Aarenes Løb udsendt talrige Ekspeditioner, som har ydet værdifuldt videnskabeligt Arbejde paa mange forskellige Omraader, og den har støttet endnu flere Ekspeditioner ikke mindst derigennem, at den har offentliggjort de videnskabelige Resultater, som snart sagt alle de Videnskabsmænd, baade af dansk og anden Nationalitet, som i rundt regnet 50 Aar har arbejdet i Grønland, har hjembragt.

I »Meddelelser om Grønland« har Kommissionen givet hele den videnskabelige Verden en saadan Viden om arktiske Naturforhold, at man vel trygt kan sige, at enhver der beskæftiger sig med disse Problemer enten det nu er paa det ene eller det andet Omraade, først og fremmest vil søge til Meddelelserne, og han vil vel ogsaa altid der finde Oplysninger af en saadan grundlæggende Betydning, at hans Opgave kun vil være den at bygge videre paa det, hans Forgænger paa det paagældende Omraade har bragt til Veje.

I »Meddelelser om Grønland« har Kommissionen sat ikke alene sig selv, men ogsaa vort Land et videnskabeligt Monument, som aldrig vil forgaa, og herfor skyldes der Kommissionen den største Tak og Anerkendelse.

Udviklingen gennem Tiderne fører jo imidlertid med sig Nødvendigheden af Nydannelser, og den overordentlige Interesse, som de senere Aars Begivenheder i og om Grønland har givet Vidnesbyrd om, medfører som en Nødvendighed, at man i Tide har Opmærksomheden henvendt paa de Forhold, der kan skimtes som Muligheder i de kommende Tider.

Den Førerstilling, Danmark har i arktisk Forskningsarbejde, og som med lige saa stor Ret som andre Momenter, der kan peges paa knytter Grønland til Danmark, maa vi her i Landet gøre alt for at bevare.

Og det Arbejde, der skal gøres herfor, maa bringes ind i et saa systematisk og metodisk Spor, som overhovedet muligt, saaledes at man faar det størst mulige Resultat hjem af de Kræfter baade af Arbejde og Penge, som i Tidernes Løb sættes ind i Arbejdet.

Der er gennem Tiderne baade fra Staten, fra Carlsbergfondet og fra private interesserede sat betydelige Pengemidler ind paa dette Arbejde, og der er fra de mange Mænd, som i Tidernes Løb har skabt sig kendte Navne paa dette Omraade, ydet et personligt Arbejde, der ikke kan vurderes højt nok.

Det kan heller ikke siges, at hverken Penge eller Arbejde har virket paa planløs Maade, men det kan dog vist ikke benægtes, at der er noget at opnaa ved en mere bevidst Samling af Kræfterne, ved en mere intensiv Udnyttelse og ved at sætte de forskellige Organer i en mere organisk Forbindelse med hinanden, saa de ligesom mere sluttet kommer til at gribe ind i hinanden, gensidigt udvikle og forbedre hinanden.

Det kan i denne Forbindelse nævnes, at det ikke helt sjældent har været vanskeligt at finde Folk til at gaa rigtig ind i Arbejdet i Grønland. De Mænd, der som unge begynder paa deres videnskabelige Løbebane, maa kunne se en Plan, der

strækker sig noget videre frem gennem Tiderne end til de allernærmeste Aar. Opgaverne i Grønland fordrer ofte en speciel Uddannelse, som det tager Tid at tilegne sig, og som ikke saa let kan gøres frugtbringende paa andre Omraader, fordi Forholdene i et lille Land nu en Gang ikke byder paa saa mange Muligheder som i de store Lande, hvor saadanne specielle Kundskaber fører over i et Flertal af Stillinger, hvor vi her i Landet kun har en enkelt Stilling at byde Specialisten, naar han er færdig med sit Arbejde i Grønland.

Her er der Brug for en Tilrettelægning af Mulighederne paa længere Sigt, enten saaledes at man forbereder Uddannelsen af den unge Videnskabsmand paa et Tidspunkt, der passer for hans videre Placering senere i Tiden, eller saaledes at man samtidig med, at han arbejder paa Opgaver i det ene specielle Omraade, lader ham forberede sig paa senere at tage fat paa dem, der muligen paa et beslægtet Omraade ligger og venter paa at tages op. Og i det sidste Tilfælde er det nødvendigt, at man med det størst mulige Overblik kan afgøre, i hvilken Orden de forskellige beslægtede Opgaver skal løses, for at det samlede Resultat kan blive saa gunstigt som muligt.

Ogsaa paa anden Vis er det nødvendigt at være saa godt forberedt som muligt paa kommende Begivenheder, bl. a. for overfor Udlandet at kunne forsvare danske Videnskabsmænds Adgang til at udføre saa mange Arbejder som muligt af dem, der ligger for.

Det er jo vel en almindelig anerkendt Opfattelse, at videnskabeligt Arbejde er af international Karakter, og at man saaledes ikke ligefrem kan forbeholde danske Videnskabsmænd udelukkende Adgang til at arbejde paa de Omraader, hvor Grønland ejer Betingelserne, men det er vel ogsaa anerkendt, at man ikke udefra kan bryde ind i et Arbejde, hvis Udførelse man her i Landet har truffet Forberedelser til.

Og her kan der vistnok ogsaa udrettes noget, hvis de forskellige Discipliner er i en vedvarende Forbindelse med hinanden eller i hvert Fald meget let kommer i Forbindelse. I hvert Fald vil Indenrigsministeriet, naar der fra Udlandets Side søges Tilladelse til Iværksættelse af et eller andet videnskabeligt Arbejde i Grønland, have en Støtte af den allerstørste Betydning, hvis det hurtigt kan blive orienteret paa det paagældende Omraade, og Videnskaben her i Landet vil sikkert ogsaa have Nytte af paa saa tidligt et Tidspunkt som muligt at komme saadanne Planer fra Udlandets Side saa nær som muligt og tage Stilling til dem.

Endeligt er der en Side ved det videnskabelige Arbejde, som ikke er af mindst Betydning, nemlig den økonomiske. Paa det kommende Finansaars Budget er der opført til Brug for Kommissionen for geologiske og geografiske Undersøgelser 35.000 Kr.; til den danske arktiske Station paa Disko 15.615 Kr.; til det i Aar ved Godhavn oprettede magnetiske Observatorium ca. 12.600 Kr. og til Jubilæumsekspeditionen nord om Grønland 28.583 Kr. Det er ialt omtrent 100.000 Kr. paa Indenrigsministeriets Budget, et ikke ringe Beløb. Det maa forudses som en nærliggende Mulighed, at Bevillinger af en saadan Størrelse før eller senere med de økonomiske Forhold, vi har i Sigte, vil give Anledning til Forespørgsler fra og Forhandlinger med Bevilningsmyndighederne, og det vil da være af den allerstørste Betydning, at man har Adgang til hurtigt og udtømmende at faa fremført alle de Momenter, som har Betydning for Spørgsmaalenes Bedømmelse, for Videnskaben derigennem, at den kan gøre sit til, at de flest mulige af de nødvendige Penge stilles til Raadighed, og for Ministeriet derigennem, at man overfor Rigsdagen kan yde den størst mulige Garanti for, at de Penge, der bevilges, bringer de største og bedst mulige Resultater hjem.

De her skitserede Forhold vil sikkert erkendes at være af største Betydning for hele det videnskabelige Arbejde i Grønland, og Ministeriet har fundet, at det er paa Tide, at man samler Kræfterne saa godt som muligt omkring de Interesser, der her er at varetage.

Derfor har det indbudt D'Hrr. til dette Møde i det Haab, at De vilde være behjælpelige med baade nu og senere at bringe det bedst mulige ud af de Forhold, der ligger for. Ministeriet har med velvillig Bistand af Undervisningsministeriet søgt at faa repræsenteret alle de Retninger indenfor det videnskabelige Arbejde, som er interesseret i Grønland, men det er jo muligt, at det i Tidens Løb vil vise sig ønskeligt, at man supplerer sig med andre Repræsentanter, og herom kan der jo altid tages Bestemmelse.

Foreløbigt er det, som angivet i Indbydelsen til Mødet, Ministeriets Anmodning til Dem, at De vil træde sammen til et Raad og gennem dette i velvilligt Samarbejde give Ministeriets Deres gode Støtte til Løsning af de Opgaver, der i Tidens Løb vil komme for, ligesom Ministeriet indenfor de Rammer, som Bevillingsmyndighederne sætter, vil give Dem sin bedste Støtte til, at de Ønsker, der fra Deres Side kommer frem, kan imødekommes.

Det er Tanken, at Raadet af Ministeren skal kunne sammenkaldes til en Drøftelse af de foreliggende Sager under Ministerens Ledelse, og Ministeriet vil ogsaa gerne have Adgang til i Sager af mindre eller mere foreløbig Betydning at kunne henvende sig til den eller D'Hrr., som maatte have særligt Kendskab til den foreliggende Sag. Ministeriet haaber at kunne regne med, at den hele Sag vil have deres Interesse, saaledes at Raadet som saadant ikke skal have Udgifter til Administration, og man vil derfor ogsaa gøre sit bedste for, at deres Arbejde i Raadet ikke skal tage mere Tid end højst nødvendigt.

Raadets Møder vil antageligt ikke blive ret mange, idet man tænker sig, at de Sager, der skal behandles paa Møderne, i Forvejen kan cirkulere mellem Medlemmerne, saa disse kan sætte sig ind i dem inden Møderne. Paa disse vil der, efter at Forhandlingerne om hver enkelt Sag er afsluttet, formentlig kunne afgives et Skøn om, hvorledes man skal stille sig til den, og Udførelsen af de Bestemmelser, der derefter tages, vil formentlig kunne overdrages til et snævrere Udvalg, maaske med Tilslutning af det af Raadets Medlemmer, som den enkelte Sag særligt har Interesse for.

Dette snævrere Udvalg vil da paa senere Møder afgive Beretning om, hvorledes de planlagte Arbejder er forløbne og afsluttede.

Endvidere bør der formentlig nedsættes et særligt Udvalg til at forestaa Redaktion og Udgivelsen af de Publikationer, der bliver en Følge af Arbejdernes Udførelse, og paa dette Punkt tør det maaske haabes, at den nuværende Kommissions Medlemmer eller nogle af disse vil overtage Arbejdet, i hvert Fald indtil de sikkert ret store Arbejder, som Kommissionen har lagt Planer til allerede nu, er fra Haanden, og om hvilke det formodentlig, inden man kan foretage videre Skridt, vil være nødvendigt at faa en Redegørelse fra Kommissionen.

Bil. 28.

Grønlands Styrelses Archiv.

*Møde i Indenrigsministeriets Udvalg.
d 8.3.1926. Kl. 3 Em.*

Dagsorden.

1. Fortsættelse af den i Møde den 11. December f. A. indledede almindelige Forhandling.
2. Drøftelse af en Plan til en ny Kortlægning af Grønland i Forbindelse med en fremadskridende geologisk Undersøgelse af Landet.

3. Nedsættelse af et snævrere Udvalg til Udførelse af Hovedudvalgets Beslutninger.
4. Nedsættelse af et særligt Udvalg til at forestaa Redaktionen og Udgivelsen af Udvalgets Publikationer.

Indbudte til at indtræde i Udvalget:

Professor, Dr. med. *F. C. C. Hansen* og

Direktør for Statens Seruminstitut, Dr. med. *Thorvald Madsen*.

ad. Pkt. 1. Admiral *Wandel* udtalte, at de paa det sidste Møde foregaaede Forhandlinger kunde sammenfattes i de 3 Ord: en lang Ønskeseddel.

Nogle af de fremkomne Forslag havde oftere været behandlet af Kommissionen, der havde afgivet Indstillinger herom til Ministeriet; men man havde ikke set sig i Stand til at gennemføre Planerne med de givne Bevillinger.

Hvad Udvalget derimod ikke havde talt om, var de Penge, Realisationen af Ønskesedlen vil koste, og Admiralen vilde gerne i Tilknytning hertil fremsætte nogle Bemærkninger om Kommissionens Virksomhed.

Det aarlige Budget udgør 35.000 Kr., for hvilket Beløb Kommissionen »hutter sig igennem«. Kommissionen har været nødt til at arbejde paa langt Sigt; men det har voldt Vanskeligheder at lægge det rette Budget med de forhaandenværende Midler. Eksempelvis nævnte Admiralen, at man i 1899 havde udgivet I Bind af Grønlands Fauna, men at man endnu ikke var naaet videre. Man havde endvidere jævnlige maattet udgive Bind, hvortil man ikke havde Midler, og saa undlade at udsende Ekspeditioner det følgende Aar.

Man havde i det sidste Møde anket over, at Kommissionen havde manglet en fast Plan i sine Undersøgelser.

De hidtil udkomne Bind af Meddelelser om Grønland viser imidlertid, at Kommissionens Arbejde har dannet en Helhed, idet man har delt Sol og Vind lige imellem de forskellige Fag.

Men der staar rigtignok endnu mange Opgaver tilbage at løse, og hvis Danmark ikke kaster sig over disse, vil andre — fremmede — trænge paa for at komme til at foretage Arbejdet, og, som af Dr. *Nørland* paa det sidste Møde anført, bør Danmark ikke ligesom Mexico og Ægypten lade andre grave i dets Jord og bortføre det fundne.

Admiralen bemærkede, at de Midler, den danske Stat stiller til Raadighed for videnskabelige Arbejder i Grønland er beskedne i Forhold til de af Norge og Amerika ydede Beløb.

Kommissionen havde udgivet nogle og tresindstyve Bind.

Til Kommissionens Arbejde havde man foruden Ekstrabevillinger modtaget Støtte af Carlsbergfonden — særlig til Danmarksekspeditionen — og endog af rent private Midler.

Det maa erindres, at Kommissionen foruden ved Udgiften ved Publikation og Ekspeditioner maa bære Udgifterne ved Vedligeholdelsen af alt Materiel og alle Instrumenter, samt Administrationen.

De to ny tiltraadte Medlemmer¹⁾ tog derefter Ordet angaaende anthropologiske, fysiologiske og medicinsk-hygieniske Forhold.

Da ingen, efter nogen Diskussion, begærede Ordet, bemærkede Ministeren, at det ikke paa nogen Maade var Ministeriets Hensigt at nummerere de videnskabelige Undersøgelseres Værdi, men at alle krævede Penge, og at det derfor maatte være nød-

¹⁾ F. C. C. Hansen og Thorvald Madsen.

vendigt at vælge, hvilke Undersøgelser, der burde foretages, og at man med Hensyn paa de mange Penge, der maa anvendes, udviste en vis Varsomhed. . . . . For sit Vedkommende mente Ministeren, at de geologiske Undersøgelser spiller en stor Rolle. Paa den anden Side maatte selvfølgelig Hensynet til selve Befolkningen gaa forud for alle andre Hensyn . . .

En kort Diskussion paafulgte mellem Ministeren, Prof. *Hansen* og Dr. *Madsen* om fysiologiske Forhold, Raceblanding o. l.

ad. 2. Professor *N. E. Nørlund* udtalte, at den foreliggende Sag var af stor Vigtighed baade i Henseende til det videnskabelige og det praktiske Udbytte.

Undersøgelsen maatte blive meget omfattende, man maatte saaledes overveje Kortlægningens Udstrækning under Hensyntagen til Omkostningerne og Udbyttet derved, samt til hvilke Krav man maa stille til Opmaalingens Nøjagtighed . . .

Foreløbig vilde Professoren foreslaa, at man begyndte med at tage fat paa Strækningen fra Kap Farvel til Upernivik, en Strækning paa . . . ca. 1500 km.

Professoren vilde fraraade Anvendelse af Fotografering fra Luften, der ikke giver tilfredsstillende Resultater.

Professor *Vahl* mente, at den geomorfologiske Undersøgelse bør følge med den geologiske.

Professor *Bøggild* paapegede, at det maatte være alsidige Folk, der udsendes; han vilde foreslaa, at der ansattes en Statsgeolog . . .

Diskussion.

Direktør *Daugaard-Jensen* sammenfattede de foregaaende Forhandlinger og fastslog, at der var Enighed om, at den foreliggende Opgave [Kortlægning og geologiske Undersøgelser] maatte danne Grundlaget for det videnskabelige Arbejde i Grønland.

Direktøren foreslog, at de Sagkyndige traadte sammen i et snævrere Udvalg.

Diskussion.

Ministeren foreslog, at der nedsattes et 5 Mands Underudvalg, hvori saavel Indenrigsministeriet som Undervisningsministeriet, der har Gradmaalingen, repræsenteredes, til at foretage Tilrettelæggelsen af Arbejdet og lægge en økonomisk Plan, samt komme med de fornødne Forslag til Udvalget.

Admiral *Wandel* bemærkede, at Kommissionen har lagt Vægt paa den Interesse, Opmaalingerne har for Marinen.

Professor *Nørlund* udtalte, at Søopmaalingen maatte foretages i Tilslutning til Landopmaalingen og støttende sig paa denne.

Diskussion.

Ministeren foreslog derefter, at følgende valgtes til at indtræde i Underudvalget:

Departementschef *Graae*

Direktør *Daugaard-Jensen*

Professor *N. E. Nørlund*

Direktør *Victor Madsen*
 Docent *Harder*
 Professor *Bøggild*.

Underudvalget kunde saa efter eget Skøn supplere sig med de nævnte Sagkyndige eller eventuelt andre.

Udvalget var enig i Forslaget.

....

Direktør *Daugaard-Jensen* valgtes til Formand for Underudvalget.

....

Derefter var der Diskussioner om seismiske Stationer.

Pkt. 3. *Ministeren* foreslog, at Repræsentanterne for de to Ministerier, Departementschef *Graae* og Direktør *Daugaard-Jensen* dannede et staaende Udvalg til Udførelse af de af Udvalget truffne Beslutninger, saaledes, at dette Underudvalg tilkalder de i hver enkelt Sag specielt Sagkyndige.

Ingen indvendte noget herimod . . .

Pkt. 4. *Ministeren* foreslog, at der nedsattes et Underudvalg paa 3 Medlemmer til at forestaa Redaktionen af de fra Udvalget udgaaende Publikationer, og at man valgte følgende til dette Hverv:

Admiral *Wandel*
 Kommandør *Holm* og
 Docent *Thalbitzer*.

Udvalget var enig heri.

Derefter var der Diskussion om, hvad der maatte forstaaes ved Udvalgets Publikationer ligesom Pkt. 1 atter toges op til Drøftelse.

Udenfor Dagsordenen forelagde Direktør *Daugaard-Jensen* nogle Sager for Udvalget.

Bil. 29.

Rigsarkivet.

ad. 55. Designationer over Afleveringer
 fra Styrelsen af Kolonierne i Grønland.
 1920. 14 A.: Om S sammensætn. af Komm.
 for Led. af geol. og geogr. Unders. i Grl.

Commissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland.

Kjøbenhavn den 4de November 1896.

Til Indenrigsministeriet.

Med Udgivelsen af »Meddelelserne« 16-17-18-19 Hæfte er alt det til Udgivelse henliggende Materiale, som jeg fik i Overlevering ved Professor *Johnstrup's* Død, udgivet, og da den Tid nærmer sig, hvor der skal træffes Dispositioner for det kommende Aar, tillader jeg mig at henlede Ministeriets Opmærksomhed paa det ønskelige i, at der nu skete en Rekonstruktion af Commissionen.

Idet jeg antager, at Commissionens Virksomhed i den første Tid vil blive Fuldendelsen af den resterende geografiske Opmaaling og særlig en systematisk

Undersøgelse af de glacielle Fænomener, hvilken nu overalt er paa Dagsordenen, og hvortil Grønland egner sig mere end noget andet arktisk Land, tillader jeg mig — under Forudsætningen af, at Ministeriet vil bibeholde Kommissionens hittige Medlemsantal af 3 og vedvarende vil vise mig den Tillid at lade mig fungere som Kommissionens Formand — at henlede Opmærksomheden paa de to Mænd, jeg finder særlig egnede til at indtræde i Kommissionen, nemlig Kaptajn i Flaaden, *G. Holm* og Dr. phil. *K. J. V. Steenstrup*.

Det vil være overflødig at nævne disse to Mænds Fortjenester af de grønlandske Undersøgelser og deres flersidige Virksomhed ved disse, men det maa dog bemærkes, at denne for begges Vedkommende netop angaar de Arbejder, der formentlig ville komme til at foreligge i de kommende Aar, og at Kommissionen ved deres Optagelse vil sidde inde med stor Sagkundskab ved Forarbejder og Instruktions Udarbejdelse til kommende Ekspeditioner.

Jeg skal tilføje, at begge de nævnte Herrer have erklæret sig villige til at blive bragt i Forslag.

Wandel.

Under 10. November 1896 videresendes ovenanførte Skrivelse til Direktoratet for Grønland, der under 7. December sender følgende Svar til *Indenrigsministeriet*.

»Ved hoslagt at tilbagesende den med Indenrigsministeriets Skrv. af 10. f. M. til Erklæring modtagne Skriv. fra Kommissionen for Ledelsen af geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland, hvorved indstilles at Kapitajn i Flaaden *G. Holm* og Dr. phil. *K. J. V. Steenstrup* udnævnes til Medlemmer af Kommissionen, skal Direktoratet tj. tillade sig at udtale følgende:

Som det vil erindres, er der af den Kgl. grønlandske Handel fra og med Finansaaret 1876–77 blevet ydet et aarligt Beløb af 10.000 Kr. til geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland, hvilke oprindelig lededes af en Kommission, hvis 3 Medlemmer vare: Marineminister *Ravn*, Justitsraad *Rink* og Professor *Fr. Johnstrup*. Førstnævnte er senere udtraadt og afløst af Kommandør *Wandel*, begge de sidstnævnte ere afgåede ved Døden henholdsvis i 1893 og 1895.

Af de i Aarenes Løb foretagne geografiske Undersøgelser have Opmaalingen af og den derpaa grundede Berigtigelse af de tidligere forhaandenværende Kort over Grønlands Vestkyst, haft stor praktisk Betydning for Beseilingen af Kolonierne. — De øvrige Undersøgelser have nærmest været af ren videnskabelig Natur og som det sees forudsætter Kommissionen, at disse Undersøgelser, formentlig ved Ydelsen af samme Tilskud som hidtil fra den grønsl. Handel, maae kunne fortsættes, uden at det antydes, hvornaar de kunne ventes afsluttede.

For saa vidt det høje Ministerium maatte ville imødekomme Kommissionens Ønsker om paa samme Maade som hidtil at kunne fortsætte sin Virksomhed m. H. t. Grønlands Undersøgelse, maae en Rekonstruktion som foreslaaet af Kommissionen vistnok ansees for heldig.

Under 15.2.1897 udnævnes Kaptajn i Flaaden *G. F. Holm* og Dr. phil. *K. J. V. Steenstrup* til Medlemmer af *Kommission for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland*.

Bil. 30.

Komm. Archiv.

Kommissionen til grønlandsk Fanger Philemon Petersen, Ujaragsugsuk.

12.5.1903.

Til

Philemon Petersen

Ujaragsugsuk

pr. Rittenbenk.

Kommissionen for Grønlands Undersøgelse har herved den Glæde at bringe Dem sin Tak for den værdifulde og uegennyttige Assistance, som De har ydet de af den udsendte videnskabelige Ekspeditioner og sender Dem en Bøsse, som den beder Dem modtage til Erindring om Deres Medvirkning ved disse Ekspeditioner.

*C. F. Wandel.**K. J. V. Steenstrup.**G. Holm.**Bil. 31.*

Komm. Archiv.

Kommissionen til Redaktør Lars Møller, Godthaab.

26.3.1917.

Til

Hr. Lars Møller

Godthaab.

Kommissionen beder Dem modtage den hermed følgende Erindringsgave og samtidig dens bedste Tak for den værdifulde Hjælp De i en Aarrække har ydet dens Foretagender i Grønland.

*C. F. Wandel.**G. Holm.**G. Amdrup.**O. B. Bogild.**H. P. Steensby.*Redaktør *Lars Møller's* Svar til *Kommissionen*.

Dette skulde være et Udtryk for min dybtfølte Taknemmelighed over for Commissionen i Anledning af den store Opmærksomhed, som er udvist imod mig. Deres Erindringsgave har glædet mig meget. Jeg anser ikke den Hjælp, jeg har kunnet yde for betydelig, derimod har det altid været mig en stor Glæde, om jeg ved enkelte Lejligheder har kunnet give Oplysninger. Endnu engang Tak. —

Kolonien Godthaab

d. 19. Maj 1917.

Lars Møller.

ENGLISH SUMMARY

It is an established fact that the appointment of a Leader of Geological Investigations in Greenland in 1876, and of *Kommissionen for Ledelsen af de geologiske Undersøgelser i Grønland* (The Commission for the Direction of Geological Investigations in Greenland) in 1878, was due to the initiative of *Frederik Johnstrup*, professor of mineralogy in the University of Copenhagen.

From the very outset the object was to send out expeditions and voyages of exploration and to publish reports on their results.

The following contains a brief summary of the reasons why systematic, scientific explorations were started, of the appointment of the Commission, and the reasons for the changes made in the course of time in the name and composition of the Commission, up to the appointment on 1st April 1931 of the now widely renowned:

Kommissionen for Ledelsen af videnskabelige Undersøgelser i Grønland (The Commission for the Direction of Scientific Investigation in Greenland).

It is beyond question that when Professor *Johnstrup* took the chair of professor of Mineralogy in the Copenhagen University in the year 1866 the natural conditions in Greenland were already well known; the first traces of this knowledge date, through the medium of the Icelandic Sagas, as far back as to the explorations of *Eric the Red* in 982-985.

After the Norsemen in Greenland had died out in the course of the 15th century, our knowledge of the natural conditions of that country was revived by expeditions, Danish and foreign, in the 15th, 16th, and 17th centuries.

But with the arrival of *Hans Egede* in Greenland in 1721 the explorations, and with them our knowledge of the country, entered upon a new and firmer plane.

Hans Egede's successors, officials in the service of the Greenland Trading Company, and the missionaries, helped in many ways by the country's own inhabitants, continued in his footsteps. This, in conjunction

with explorations by both Danish and foreign men of science who at intervals of years visited Greenland, all meant that, as stated above, our knowledge of the geographical and natural conditions of Greenland about the middle of the 19th century was considerable, if somewhat diffuse.

When it is remembered how many scientific investigations were made by Dr. *H. J. Rink* in Greenland over a long period of years (1852–1868), and how many books he wrote on the subject, it seems strange that systematic, scientific research did not assume solid form until chance so to say forced the Danish Government to take the matter up.

An examination of what has been written on the genesis of systematic research in Greenland and a study of Professor *Johnstrup*'s Greenland archive, however, have revealed not the slightest sign that either he or his predecessor, Professor *J. G. Forchhammer*, had any thought of instituting such researches in that colony, although both had exchanged correspondence with people in Greenland on geological-mineralogical subjects.

In the opinion of the present writer it was the events outlined below that caused Professor *Johnstrup* in 1875 to petition the Danish Government to embark upon systematic, chiefly geological investigations in Greenland:

In the year 1870 the Swedish natural scientist Professor *A. E. Nordenskiöld* at Uivfaq on Disko Island in North Greenland found some stones which he assumed to be meteorites.

This discovery engendered some controversy between the governments of Denmark and Sweden on the subject of dividing the stones. In his capacity as professor of mineralogy Professor *Johnstrup* was drawn into the matter, together with many other prominent people — the latter circumstance being one of no small significance. Between November 1870 and May 1871 Professor *Johnstrup* had the matter placed entirely in his own hands, as will appear from Appendix (Bilag) 6, page 44–45 (“*Meteoritsagen*”), *Johnstrup's notes on the matter of Nordenskiöld's meteorites*.

When two Swedish ships were sent out to Greenland in 1871 to fetch the stones they were accompanied by the Danish mineralogist *K. J. V. Steenstrup*, who, at the suggestion of Professor *Johnstrup*, was sent out by the Danish Government in agreement with the Swedish authorities, partly as representative for the Danish Government and partly for the purpose of making a scientific examination of the stones on the spot.

Steenstrup at once identified the stones as being of *telluric* and not of *meteoric* origin.

It is beyond doubt that *Steenstrup's* mission was destined to be of great influence to the commencement of the systematic investigations, and not least because that same summer and the next *Steenstrup* made geological-mineralogical and other scientific researches on the coasts of Vejgat and Disko Bugt.

In the summer of 1874 Professor *Johnstrup* and *Steenstrup*, the mineralogist, together made mineralogical investigations in South Greenland, and these, in conjunction with those of 1871 and 1872, and no doubt not least because *Johnstrup* himself had been to Greenland, induced him on the 25th August 1875 to send in a petition to the *Ministry of the Interior* to institute systematic geological surveys throughout Denmark with her dependencies and colonies, and to make a particularly ardent appeal for the commencement of *systematic surveys in Greenland*.

In the course of 1876 Professor *Johnstrup* was appointed leader of *geological surveys in Greenland*. In the summer of that and the following years expeditions were sent to South Greenland with *K. J. V. Steenstrup* in charge.

Not long afterwards, however, towards the end of 1877, Professor *Johnstrup* submitted a motivated application to the Ministry asking for the appointment of a Commission.

On the 11th January 1878 the Ministry appointed: *Kommissionen for Ledelsen af de geologiske Undersøgelser i Grønland*, with Professor *Johnstrup* and two members (see page 14).

The Commission's first meeting was held on the 21st January 1878.

On the 21st November 1879 the Ministry, at the request of the Commission, changed its name to:

Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland. For the chairman, members etc. of this Commission see page 29.

For many years this Commission carried on its energetic labours, highly appreciated as they were at home and abroad, by sending out expeditions and voyages of exploration and *editing Meddelelser om Grønland* (Communications on Greenland), in which the results of these expeditions etc. were published, until on the 31st March 1931 it was brought to an end and replaced by a new Commission with the same terms of reference but with a much larger number of members.

In the year 1920 difficulties had already begun to arise for the Commission, partly in respect of the cost of *equipping* and *sending out* the expeditions and voyages of exploration, and partly the cost of *publishing Meddelelser om Grønland*.

During the years 1920 to 1924 some correspondence passed between the Commission and the Ministry for the Interior, partly on the subject of having a *Geologist* and a *Geographer* permanently employed under the Commission, and partly the aforesaid difficulties.

The Government took the matter up in 1925, in the autumn of which year the Ministry sent out invitations to the Commission and to various scientists and people familiar with Greenland to attend a meeting to discuss the appointment of a special Greenland Committee.

That meeting was held on the 11th December 1925, and all those invited were present (see pp. 20–21).

On the motion of the Minister for the Interior a committee was set up, *Indenrigsministeriets Udvalg for videnskabelige Undersøgelser i Grønland* (The Ministry of the Interior's Committee for Scientific Research in Greenland), with the Minister as ex officio chairman, the Director of the Greenland Administration as ex officio vice-chairman, and those invited as members.

It should be remarked that when later the Greenland Administration was placed first under the Ministry of Shipping and afterwards under the Ministry of State, the heads of these departments became chairman (see page 30).

From 1925 to 1931 the Commission and the Committee worked side by side, the former on the winding up of the expeditions etc. it had sent out and on the final publication of their results, the latter on laying plans for new expeditions and voyages of exploration.

On the 31st March 1931 the *Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersøgelser i Grønland* was liquidated and on the 1st April 1932 the Committee's name was changed to: *Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland* (The Commission for the Direction of Scientific Investigations in Greenland). The members of the old Commission were chosen by the new Commission to act as Editorial Committee, i. e. the editing of *Meddelelser om Grønland*.

A summary of chairmen, members etc. sub-committees, and the meetings of the Committee and the new Commission, is given on pp. 30–35.

Even when Professor *Johnstrup* was appointed leader of the systematic investigations in Greenland the main objects were:

To send out expeditions and arrange voyages of exploration, and the publication of their results in *Meddelelser om Grønland*.

In the course of time, however, the Commission assumed other tasks, such as that of adviser and guide for other expeditions to Greenland, both Danish and foreign.

In addition to the two sent out in 1876 and 1877 by Professor *Johnstrup*, the Commission was responsible for sending out and arranging

a large number — ninety in all — of large and small expeditions and exploration voyages.

A summary of these expeditions etc. is contained in *Oversigt over Meddelelser om Grønland*, completed in March 1941, Part I, published in the autumn of 1941.

The summary includes other expeditions, Danish and foreign, whose results have appeared in *Meddelelser om Grønland*.

A chronological summary arranged according to volumes appeared in *Fortegnelse over Meddelelser om Grønland*, completed in March 1938, with supplements, published and sent out together with the usual bi-annual Communications.

Finally, a summary of papers systematically arranged according to subjects is contained in *Oversigt over Meddelelser om Grønland*, completed in March 1941, Part II.

Meddelelser om Grønland, which was first published in 1879, brings chiefly the reports of the expeditions and voyages arranged by the Commission, and in addition reports from others, Danish and foreign, as well as scientific papers, summary and collective works, calculated to extend the knowledge of natural conditions in Greenland¹).

In 1885 the Commission, as editor of *Meddelelser om Grønland*, was awarded the gold medal *Prix de la rochette* by the *Geographical Society in Paris*.

The great esteem in which this work is held is indeed constantly being marked. It is sent out to a large number of scientific libraries, institutions and scholars in Denmark and all over the world.

The enquiries that are constantly being received for copies of the work, in most cases in exchange, the urgent requests sent to the editors for copies of missing volumes or papers, and especially the promptness with which volumes sent out are acknowledged, all indicate a continued and keen interest in the work of the Commission and its publication of *Meddelelser om Grønland*.

In conclusion, mention should also be made of the very important role played by *Greenland's own population* in the scientific exploration of Greenland, right from the time of *Hans Egede* up to the present day, through their direct participation in Danish and foreign expeditions, their observations and collections, their great knowledge of the natural conditions in Greenland, and the direct assistance they have given in so many ways.

---

¹) According to this summary, papers have been published from more than 200 Danish and foreign expeditions and voyages of exploration and from the observations, collections and investigations of individuals up to the year 1939.

INDEX

Personnavne.

- Amdrup, G. Viceadmiral 7, 19, 20, 22
 29, 30, 31, 33, 78
 Afvikling af Kommiss. af 1878 .. 22
 Generalstabsmæssig Opm. af Grl. 19
 Trekantsnet over Grl. 20
 Udvidelse af Kommiss. Virksomhed 19
 Andersen, V. E. O. Intendant..... 29
 Andræ, C. C. G. Politiker..... 16
 Beck-Fries, L. G. Baron. Sv.-no. Gesandt i København..... 45-47
 Bendsen, J. Kaptajn i Hæren..... 34
 Berthelsen, J. P. Cand. jur.. 21, 31, 70
 Bistrup, H. A. Ø. Komm. Kapt. 26, 28, 33
 Bredsdorff, J. H. Lektor. Bot. & Mineralog. 50
 Bruhn, L. Oberst..... 33, 34
 Brun, Eske. Cand. jur..... 31
 Brønlund, Jørgen. Grl..... 38
 Buhl, V. Statsminister..... 30
 Bøggild, O. B. Prof. Mineralog. 20, 22, 28-34, 75, 76, 78
 Bøgvad, R. Mag. scient. 7
 Christensen, J. C. fhv. Minister 20, 40, 65
 Christian IV..... 9
 Christian VIII 50
 Dahl, Frantz. Prof. Jura..... 34
 Dahl, Tellef. Norsk Bjergm. & Geolog. 39, 43
 Dahlsgaard, B. Indenrigsminister .. 30
 Danell, David..... 9
 Daugaard-Jensen, J. Dir. f. Grl. Styrelse 21, 30-35, 63, 69, 75, 76
 Egede, Hans 9, 15, 38, 79
 Egede, Niels og Poul..... 9
 Erik den Røde 9, 15
 Eriksen (Ericsson), John. Sv.-am. Ing. 45
 Fähræus, E. Svensk Statistiker.... 50
 Fabricius, Otto. Missionær i Grl. .. 9
 Fonnesbech, C. A. Indenrigsminister 44
 Forchhammer, J. G. Prof. Geol. & Mineralog... 6, 9, 10, 34, 41, 43, 50
 Frederik VIII..... 38
 Frederiksen, A. Bogbinder 36
 Fries, Th. M. Svensk Prof. Bot. ... 45
 Geisler, C. E. Cand. polyt..... 53
 Giesecke, K. L. Tysk Mineralog 25, 51, 54, 56
 Graae, C. F. A. H. Departementch. Undervisn.min. 21, 30-33, 35, 69, 70, 75, 77
 Groth, E. T. Tegner 17
 Hagen, N. P. Høeg. Prml. i Hæren. 38
 Hall, C. C. Kultusminister 44, 45
 Hansen, F. C. C. Prof. Dr. med. 21, 30, 32, 74, 75
 Harder, P. J. Docent. Geol. 20, 22, 30-32
 Hauge, C. N. Indenrigsminister 20, 21, 30, 40, 65, 71 (Min. 74-76)
 Velkomsttale ved konst. Møde d. 11.12.1925 71-73
 Hekscher, Mægler. Am. Konsul.... 45
 Hoffmeyer, N. 26
 Holbøll, C. P. Inspektør. Grl. .. 39, 41
 Holm, G. Kommandør 5, 16, 20, 22, 29-32, 40, 76-78
 Høeg, Hagen, se Hagen
 Isberg, S. W. Dir. Kryol., Mine- og Handelsselsk..... 12, 48
 Jarl, C. F. Fabrikant 30
 Jensen, Ad. S. Prof. Zool... 20, 30, 33

- Jensen, J. A. D. Prml. i Søetaten 16,
17, 26, 39, 57, 58
- Jessen, K. Prof. Bot. 34
- Johansen, N. P. Oberst 32
- Johnstrup, F. Prof. Mineralog. 5, 6,
9-16, 18, 23-26, 28, 29, 36, 37, 39,
41-46, 48, 53, 55-60, 76, 77
- Allerærbødigst Andragende 1875
12, 23, 48-55
- Arkiv, Grl. Mp. XI & XII 6, 11, 41-45
- Overført til Mineralog. Mus.
- Død 1894. Afløses af Adm. Wandel
29, 76
- Eksp. til Grl. 1874. 12
- Ekspeditioner uds. af Prof. John-
strup. 24
- Formand for Kommissionen. 14
- Leder af geol. Undersøg. i Grl. 13, 28
- »Meteoritsagen«. Optegnelser 11,
12, 44-45
- Rejser til Færøerne, Grønland, Is-
land og Jylland. 53
- Jørgensen, F. O. Oberst 33, 34
- Kjerulf, Th. Norsk Prof. Mineralog.
43, 50
- Knudsen, Gunnar. Cand. mag. 34
- Knudsen, Martin. Prof. Fysik 20, 30,
33, 35
- Koch, Lauge. Dr. phil. Geol. 19, 20,
30, 33, 34, 37, 65-67
- Koldewey, K. Leder af 2. tyske Nord-
poleksp. 11
- Kornerup, A. N. Docent. Geol. 17, 26, 58
- Kornerup, Th. O. Postmester. 26
- Kragh, O. C. Indenrigsminister 30
- Krarup Smith, se Smith
- Krieger, A. Justitsminister 44
- Kristensen, Marius. Filolog. 34
- Krogh, S. A. S. Prof. Fysiologi. . 20, 30
- La Cour, D. B. Dir. Meteorol. Inst.
20, 30, 34
- Lange, J. Prof. Bot. 26
- Linde, A. C. P. Departem.ch. Kul-
tusmin. 44
- Linvald, A. Rigsarkivar. 6
- Lorenzen, J. T. Cand. polyt. Mine-
ralog. 12
- Lundgren, S. A. B. Svensk Prof.
Geol. 44, 45
- Luno, Bianco. Bogtrykkeri A/S. . . . 36
- Mac Millan. Amerikansk Polarfarer 67
- Madsen, A. B. C. Kaptajn i Hæren. 34
- Madsen, Thorvald. Dr. med. 21, 30,
32, 74, 75
- Madsen, Victor. Dir. Danm. geol.
Unders. 7, 10, 20, 21, 30-33, 41, 76
- Mossin, L. A. Missionær i Grl. 42
- Mylius-Erichsen, L. Leder af Danm.-
Eksp. 38
- Møller, Lars. Grl. Bogtrykker og Re-
daktør. 37, 78
- Nathorst, A. G. Svensk Prof. Geol. 53
- Nielsen, Niels. Prof. Geogr. 30, 33
- Nissen, H. Bogbinder. 36
- Nordenskiöld, A. E. Svensk Prof. 6,
11, 12, 39, 44-47, 50
- Normann, C. O. E. Kommandør . . . 16
- Nørlund, N. E. Prof. Dir. geod. Inst.
20, 21, 30, 32, 33, 35, 75
- Nørlund, P. Dir. Nationalmuseet 21,
30, 32
- Oldendow, K. Dir. Grl. Styrelse 6, 7,
15, 30-34
- Olsen, Hendrik. Grl. 38
- Ostenfeld, C. E. H. Prof. Bot. 21, 30, 33
- Ostermann, H. Sognepræst 33, 34
- Otter, F. W. v. Svensk Komm. Kapt. 44
- Petersen, N. P. Bogbinder. 36
- Petersen, Philemon. Grl. 37, 40, 78
- Pingel, Chr. Geolog. 50
- Pinning & Pothorst 9
- Quale, P. Norsk Cand. min. 39, 43
- Rasmussen, Knud. 30, 33, 37
- Ravn, J. P. J. Docent. Palæontologi 6
- Ravn, N. F. Viceadmiral 14-16, 25,
28, 29, 56-60, 77
- Reitzel, C. A. Forlægger og Hoved-
kommissionær. 36
- Rink, H. J. Dir. grl. Handel 14-16,
25, 28, 29, 51, 52, 57-60
- Rohde (Rode), J. G. Cand. polyt. 44, 53
- Rosenkrantz, A. Prof. Geol. 7
- Rosenørn-Lehn, O. D. Baron. Uden-
rigsmin. 48
- Scavenius, E. Statsminister 30
- Schou (Schow), P. F. Kontorch. In-
denrigsmin. 14, 44
- Schultz-Lorentzen, C. W. Provst . . . 34

- Schwartz-Kopf, C. F. Kontorch.
Kirke- og Undervisningsministeriet
44, 45
- Seeward, A. C. Engelsk Prof. Geol. 67, 68
- Simony, C. F. B. Cand. jur. 6, 31
- Skeel, E. Indenrigsminister 14
- Skiby, H. Bogbinder 36
- Smith, S. T. Krarup. Insp. i Nrd.grl. 45
- Spärck, H. R. G. Zool. 30
- Stauning, Th. Statsminister 20, 30, 65
- Steenby, H. P. Prof. Geogr. 29, 78
- Steenstrup (Steinstrup), Japetus.
Prof. Zool. 42, 43, 50
- Steenstrup, K. J. V. Museumsinsp.
5, 12, 13, 15-17, 29, 39, 40, 44,
45, 53, 55-59, 77, 78
- Andel i Kommiss. Tilblivelse . . . 13
- Betydning for de vidensk. Unders.
i Grl. 16
- Breve fra Kommiss. 56-59
- Eksp. 1871, 72 & 74 12
- Eksp. (1878-79) 17
- Instruks for Eksp. 1878-79 16, 59-60
- »Meteoritsagen« 44, 45
- »Meteoriterne« *telluriske* ikke *kos-*
miske 12
- Sørensen, S. C. A. Intendant 29
- Tayler, J. W. Engelsk Mineralog 39, 41-43
- Thalbitzer, W. Prof. Etnograf, Lin-
quist 21, 22, 29, 31, 33-35, 76
- Thomsen, Julius. Prof. Kemi 12, 48, 51
- Thomsen, Th. Museumsinsp. Na-
tionalmus. 21, 31-33
- Thomsen, Th. G. Cand. polyt. 48
- Thostrup, Chr. B. Løjtnant i Søex 28
- Torell, O. M. Svensk Prof. Geol. &
Zool. 44, 49
- Vahl., M. Prof. Geogr. 21, 22, 29,
31, 33, 75
- Vedel, P. A. F. S. Dir. Udenrigsmini-
steriet 45, 46
- Voldborg, G. O. Cand. jur. 31
- Wachtmeister, K. G. Svensk Uden-
rigsmin. 47
- Wandel, C. F. Viceadmiral 5, 15, 16,
20, 22, 23, 29, 31, 37, 40, 62, 64, 69,
70, 71, 74-78
- Død 21.4.1930. Afvikling af Kom-
miss. 22
- Ene Mand i Kommissionen 1894
-97 29
- Formand efter Prof. Johnstrup . . 29
- Rekonstruktion af Kommiss. 1896
29, 76-77
- Wordie (Wardy), J. M. 67
- Ødum, H. Dir. Danm. geol. Undersøg.
6, 31
- Ørsted, A. S. Prof. Bot. 45

SAGREGISTER

	Pag.		Pag.
Aarligt Tilskud til Kommissionen foreslaas forhøjet til Kr. 100.000 19, 65-69		Direktører for Grønlands Styrelse, se Daugaard-Jensen og Oldendow	
Afdelingsgeograf og -geolog foreslaas 18, 19, 39, 40, 60-64		Disko. Dansk arktisk Station.....	34
Allerærbødigst Andragende angaaende geologiske Undersøgelser (Johnstrup 1875) ..	5, 12, 13, 48-55	Ekspeditioner, ordnet alfabetisk:	
Anden Thuleeksp.	38	Anden tyske Nordpolseksp. 1869	
Anden tyske Nordpolseksp. 1869-70	11	—70	11
Arksut Fjord	42	Carlsbergfondets Eksp. 1898-1902	24, 27
Arktisk Udrustningsmateriel.....	24	Danmark-Eksp. 1898-1902..	24, 38
»Baldur«.....	41, 42	Femtende Aarhundrede	9
Basaltomraadet bør undersøges først (Lauge Koch).....	20	Jensen (J. A. D.) 1878	17
Beretninger og Kundgørelser for Styrelsen i Grønland	33	Johnstrup 1874	12
Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S....	36	Jubilæumsexp. 1920-23	25
Bogbindere og Bogtrykker	36	Koch, Lauge til Grønlands NV.-Kyst.....	37
Breve og Skrivelser 10-14, 16, 17, 19, 20, 29, 37, 39-78		Mylius-Erichsen 1903-04	37
Budgetforslag (1875/76 & 1924)	54, 68	Nordenskiöld 1870.....	11
Bytteforbindelse.....	23	Norsk-fransk NØ.-Grl. Eksp. 1938	
Carlsbergfondet	24, 37	—39	35
Eksp. 1898-1902.....	24, 27	Rasmussen, Knud til Grl.s NV.-Kyst.....	37
Clichéer til Medd. o. Grl.	27	Steenstrup 1871, 72 & 74.....	12
Danmark-Eksp. 1906-08.....	24, 38	1878-79 16, 59-60	
Danmarks geologiske Undersøgelse		Syttende Aarhundrede	9
6, 10, 11, 24, 41, 43, 44		Udsendte af Prof. Johnstrup og Kommissionen	24
Dansk arktisk Station, Disko. Sammenslutning med magnetisk Observatorium, Godhavn	34	England. The geological survey....	49
Danske i Grønland.....	25, 37, 38	Erhvervsdrivendes Udsendelse af Eksp.	37
Embedsmænd (Funktionærer og Missionærer	37, 38	Erindringsgaver	37, 40
Videnskabsmænd	9	Eskimoernes Betydning for Ekspeditionerne i Grønland.....	37
		Eudalitsagen	48
		Finderes Ret til at beholde videnskabelige Fund.....	48
		Fordeling af »Meteoriter«.....	40-43
		Forlægger (Reitzel) af Medd. o. Grl.	36

	Pag.		Pag.
Fortegnelse over Medd. o. Grl.	26	Geografisk Selskab i København	5, 10-13, 15
Frederikshaabs Distrikt. Eksp. 1874	12, 51, 55	I Paris. Prix de la Roquette....	38
Eksp. 1878	17	Geografisk Tidsskr.....	5, 11-13
Isblink	17	Geological Survey. England	49
Funktionærer (Embedsmænd og dan-		Geologische Reichsanstalt. Østrig..	49
ske) i Grl.....	25, 37, 38	Geologiske Bureau. Sverige.....	49
»Galathea«, Fregat. Jordomsejling		Geologiske Undersøgelser. Tyskland	49
1845-47	14	Glasur af Kryolit	41
Generalstabsmæssig Opmaaling i		Godhavn. Magnetisk Observatorium	34
Grønland (Amdrup).....	19, 20	Godthaab Distr. til Tiningartoq ...	17
Søopmaaling (Nørlund)	75	Greenland I (Scientific Investigations)	
Trekantnet (Amdrup).....	20	Grønland:	5, 13, 37
Geografiske Navne, ordnet alfabetisk:		Del af den danske Stat.....	12
Disko. Dansk arktisk Station....	34	Egen Befolknings Indsats	37
England. The geological Survey..	49	Stednavnes Retskrivning og Ety-	
Frederikshaabs Distrikt ..	17, 51, 55	mologi	25
Isblink.....	17, 43	Østkysten.....	15, 16
Godhavn. Magnetisk Observato-		Grønlands Styrelse.....	6, 23, 24, 37
rium	34	Arkiv	6, 65-76
Godthaab. Lars Møller.....	37	Køber og sælger »Rink«.....	24
Godthaab Distr. til Tiningartoq.		Grønlandsforskere. Udvalg ang. Mo-	
Eksp. 1878	17	nument for omkomne Grønlands-	
Grønland.....	12, 25, 37	forskere	35
Østkysten.....	15, 16	Grønlandernes Betydning for Ekspe-	
Indlandsisen	17, 43, 52	ditioner	25, 37
Ivigtut (Evigtok). Eksp. 1874 12, (42)		Indsamling	25
Julianehaabs Distrikt. Eksp. 1888		»Hektor«. Skonnert med Kryolit... 41	
48, 51, 55		Hovedkommissionær (Reitzel) for	
Kangerdluarssuk. Eksp. 1874 & 88		Medd. o. Grl.....	36
12, 48		Hydrous silicate Zirconia. Ivigtut.. 42	
Norge. Geologiske Undersøgelser		Indenrigsministeriets Udvalg for vi-	
49, 50, 70		densk. Undersøgelser i Grønland og	
Paris. Geografisk Selskab	38	Kommissionen af 1.4.1931 6, 21, 30-35	
Spitzbergen. Budget for Under-		Formænd og Medlemmer....	30-31
søgelser 1920	70	Møder.....	35
Stockholm. »Meteoritsagen« ...	44-45	Redaktionsudvalg I & II 22, 31, 33	
Sverige. Geologiske Undersøgelser		Sekretærer.....	31
44, 49, 50		Underudvalg.....	31-35
Tiningartoq Eksp. 1878.....	17	Indlandsisen.....	17, 43, 52, 55
Tunugdliarfik Eksp. 1888	48	Beskaffenhed og Udbredelse....	52
Tyskland. Geol. Undersøgelser..	49	Indlandsisfærden 1878 (J. A. D.	
Uivfaq. »Meteoriterne« Findested		Jensen).....	17
11, 39		Isblink = Indlandsis (Jap. Steen-	
Ujaragsugssuk. Philemon Petersen		strup).....	43
37, 40, 78		Instruks for Eksp. 1878-79 (Steen-	
Umanaq. Eksp. 1878 (Steenstrup)	17	strup). Den første, Kommissionen	
Østkysten af Grønland.....	15, 16	udsendte.....	16, 59-60
Østrig. Geologiske Undersøgelser	49	Følgeskrivelse.....	16

	Pag.		Pag.
Instrumentksamling	23	Underudvalg	31-35
Isblink. Frederikshaab	17	Virksomhed	23
Ivigttut (Evigttok) 12, (42), 48		Kong Christian VIII's partikulære	
Eksp. 1874 (Johnstrup & Steen-		Samling	50
strup)	12, 48	Kongelige Museums partikulære Sam-	
Jubilæumseksp. 1920-23	25	ling	50
Julianehaabs Distrikt	48, 51	Kryolit (Cryolite)	41, 42
Eksp. 1888 (Kryolitselskabet)	48	Anvendelse til Glassur	41
Geologiske Undersøgelser begyndt		Hjemsendt af Holbøll, 1847	41
her	51	Kryolith-, Mine- og Handelsselskabet	
Kangerdluarssuk	12, 48	Eksp. 1888	12, 48
Eksp. 1874 (Johnstrup & Steen-		Eksp. 1888	48
strup)	12	Litterære Grønlands Eksp. (Mylus-	
Eksp. 1888 (Kryolitselskabet)	48	Erichsen 1903-04)	37
Kobbermineselskabet køber »Rink«	24	Lønninger:	
Kommissionen:		Danske Geologer	53
Aarlige Tilskuds Forhøjelse 20, 65-69		Svenske Geologer	50
Arkiv	5, 55-64, 78	Magnetisk Observatorium, Godhavn.	
Arktisk Udrustningsmateriel	24	Sammenslutning med den danske	
Bogbindere og Bogtrykker	36	arktiske Station, Disko. Udvalg	34
Budgetforslag 1924	68	Marinens Bibliotek	5, 27
Forhandlingsprotokoller	5	Overtager Oplag og Udsendelse	27
Forlægger	36	Meddelelser om Grønland	25-28
Formaal	23, 36	Afhandlinger	25
Formænd og Medlemmer	28-35	Clichéer	27
Hovedkommissær	36	Fortegnelse	26
Hovedopgaver	23	Oplag	27
Indkomne Skrivelser	5	Oversigter	26
Instruks (Steenstrup's). Den første,		Redaktion & Redaktionsudvalg	
Kommissionen udsendte 16, 59-60		I & II	5, 22, 25-26, 31, 33
Følgeskrivelse	16	Samlebind	27
Motorbaaden »Rink«	24	Samleværker	25
Møder af særlig Betydning:		Spørgeskrivelse om Tilsendelse	27
1. Møde 21.1.1878	15	Udgivelse og Udsendelse	27-28
Forhøjelse af aarlig Budget 1924		»Meteoriter« — »Meteoritsagen« 6, 11,	
19, 20		12, 44-47	
Oprettelse af 2 faste Stillinger.		Afhentning. 1871	12, 45
1920	18, 19, 60-64	Fordeling	11, 46-47
Navneskifte	17	Opdagelse (Nordenskiöld)	11
Nedsættelse 21.1.1878	13-15, 55-56	Optegnelser (Johnstrup)	11, 44-45
Prix de la Roquette	38	Telegram om Fordelingen (Wacht-	
Redaktionen af Medd. o. Grl. 5, 22,		meister)	47
25-26, 31, 33		Telluriske ikke kosmiske	12
Redaktionsudvalg I & II 22, 31, 33		Mineralogisk Museum 5, 6, 41, 43, 44, 48	
Rekonstruktion 1896	29, 76-77	Clichéer til og Oplag af Medd. o. Grl. 27	
Start	15	Tre-Aars Eksp.s Samlinger til	
Større Kommission nedsættes 18-22		Raadighed for Mineralogisk Mu-	
Udgaaede Skrivelser	5	seum	34
Udrustningsmateriel. Arktisk	24	Missionærer i Grønland	9, 25, 38
		Monopolhandelen	14

	Pag.		Pag.
Monument for omkomne Grønlandsforskere. Udvalg	35	»Scientific Investigations in Greenland«. (Wandel)	5
Motorbaad »Rink«	24	Skibsnavne:	
Møder af særlig Vigtighed:		»Baldur«	41, 42
Indenrigsmin. konstituerende Møder 1925 & 1926	21, 73-76	»Galathea«, Fregat. Jordomsejling 1845-47	14
Indenrigsmin. Udvalg og Kommissionen af 1931. 1.-19. Møde	35	»Hektor«, Skonnert med Kryolit .	41
Kommissionen af 1878:		»Rink«, Motorbaad	24
1. Møde. 21.1.1878	15	Skrivelser, se Breve og Skrivelser	
Faste Stillingers Oprettelse 1920 & 1924	18, 19, 60-64, 68	Spitzbergen. Budget for Undersøgelser. 1920	70
Forhøjelse af det aarlige Budget 1924	19, 20, 68	Spørgeskrivelse angaaende Tilsendelse af Medd. o. Grl.	27
Nationalmuseets Erklæring 18-19, 62-63		Statsgeograf og -geolog foreslaas	40, 68
Norge	49, 50, 70	Stednavneudvalget	33
Budget for Undersøgelser paa Spitzbergen. 1920	70	Underudvalg	34
Geologiske Undersøgelser	49, 50	Stockholm	44, 45
Norsk-fransk Eksp. til NØ.-Grl. 1938-39	35	Svensk Eksp. 1871. Afhentning af »Meteoriterne«	12, 44-45
»Om Grønlands Indland«. (Rink)..	52	Sverige. Geologiske Undersøgelser	47, 49, 50
Optegnelser vedr. Nordenskiöld's »Meteoriter« — »Meteoritsagen«	11, 44-45	Søkortarkivet	14, 23, 27
Oversigter over Meddelelser om Grønland	24, 26	Søopmaaling:	
Oversigtsværker	25	Amdrup	20, 24
Paris	38	Nørlund	75
Preussen	49	Tantalite	42
»Privates Adgang til Grønland«. (Rink)	14	Telegram fra Wachtmeister om »Meteoriternes« Fordeling	47
Private Institutioners Udsendelse af Ekspeditioner og Støtte til disse	37	Thuleeksp.	25, 38
Prix de la Roquette	38	Tilsendelse af Medd. o. Grl.	27
Redaktionen af Medd. o. Grl. 5, 22, 25-26, 31, 33		Spørgeskrivelse	27
Redaktionsudvalg I & II ..	22, 31, 33	Tiningartoq. Eksp. 1878. (J. A. D. Jensen)	17
Regering og Rigsdag	37	Tre-Aars Eksp. Underudvalg	33
Rekonstruktion af Kommissionen 1896	29, 76-77	Komité	33
Rigsarkivet	6, 46-48	Samlinger til Raadighed for Mineralogisk Museum	34
Rigsdagstidende. Bil. 1875/76. Allerærbødigst Andragende (Johnstrup)	5, 48-55	Tree imbedded in an Iceberg	42
»Rink«. Motorbaad	24	Tunugdliarfik. Eksp. 1888 (Kryolitselsk.)	48
Samlebind	27	Tyskland. Geologiske Undersøgelser	49
Samleværker	25	Udenrigsministeren til Indenrigsministeren. 2.5.1871. »Meteoriternes« Fordeling	11, 47
		Udenrigsministeriet til Indenrigsministeriet. 20.4. og Svar 25.4.1871. »Meteoriternes« Fordeling	11, 46
		Udgivelse af Medd. o. Grl.	27
		Udrustningsmateriel. Arktisk	24

	Pag.		Pag.
Udsendelse af Medd. o. Grl.	27	Sammenslutning af det magnetiske	
Uivfaq. »Meteoriterne« Findested 11,	39	Observatorium, Godhavn og den	
Ujaragsugsuk. Philemon Petersen 37,	40, 78	danske arktiske Station, Disko	34
Umanaq. Eksp. 1878. (Steenstrup)	17	Stednavneudvalget	33-34
Undersøgelsesrejser udsendte af Prof.		Underudvalg	34
Johnstrup og af Kommissionen af		Tilrettelæggelse af Arbejdet	31
1878.	24	Tre-Aars Eksp.	33, 34
Underudvalg. Ordnet alfabetisk 31-35		Komitée	33
Almindelige Bestemmelser og Reg-		Samlinger til Raadighed for Mi-	
ler for Eksp. m. m.	32	neralogisk Museum	34
Anthropologiske Undersøgelser...	32	Udenlandske Eksp.	11
Arbejdets Tilrettelæggelse	31	Udførelse af Udvalgets Beslut-	
Arkæologiske Undersøgelser	32	ninger	32
Fransk-norsk Eksp. til NØ.-Grøn-		Videnskabelige Undersøg. (Tre-	
land 1938-39	35	Aars Eksp.)	33
Fremsættelse af Forslag	31	Økonomi	31
Geodætiske Undersøgelser	31	Universitetets partikulære Samling ..	50
Geologiske Undersøgelser	31	Velkomsttalen ved det konstituerende	
Kortlægning	31	Møde d. 11.12.1925 (Hauge) 21, 71-73	
Medicinske Undersøgelser	32	Zirconia	42
Monument for omkomne Grøn-		Østkysten. Undersøgelsesrejser ..	15, 16
landsforskere	35	Østrig. Geologiske Undersøgelser ...	49
Redaktionsudvalg I & II 22, 31, 33			

Færdig fra Trykkeriet den 29. December 1943.